

INNHOLDSFORTEGNELSE	1
INNLEDNING	2
ORGANISERING AV VIRKSOMHETEN	3
STYRINGSORGANER VED IKM	4
INSTITUTTSTYRET 2005-2009	4
STILLINGER	5
PERSONALOVERSIKT, INSTITUTT FOR KLINISK MEDISIN	6
KJØNNSFORDELING I ULIKE STILLINGSKATEGORIER	10
FORSKNING	
FORSKNINGSAKTIVITET	11
DOKTORGRADER VED IKM – 2006	11
ØKONOMI	12
REGNSKAP FOR 2006 – TILDELING 2007	12
EKSTERN FINANSIERING	13
RAPPORTERING FRA AVDELINGENE, UNDERVISNING OG FORSKNING	16
ANESTESIAVDELINGEN	16
AVDELING FOR FYSIKALSK MEDISIN OG REHABILITERING	23
AVDELING FOR KLINISK PSYKIATRI	25
AVDELING FOR SYKEPLEIE- OG HELSEFAG	33
AVDELING FOR TELEMEDISIN OG E-HELSE	39
BARNEAVDELINGEN	40
HUDAVDELINGEN	46
KIRURGISK AVDELING	48
KREFTAVDELINGEN	54
KVINNEKLINIKKEN	59
MEDISINSK AVDELING	64
MEDISINSK GENETISK AVDELING	72
NEVROLOGISK AVDELING	75
NEVROKIRURGISK AVDELING	83
ORTOPEDISK KIRURGISK AVDELING	87
REGIONSENTER FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE (RBUP)	91
REVMATOLOGISK AVDELING	103
ØRE-NESE-HALSAVDELINGEN	107
ØYEAVDELINGEN	110
KLINISK FORSKNINGSPOST	113

INNLEDNING

Avdelingsstrukturen ved Instituttet reflekterer i stor grad avdelingsstrukturen ved Universitetssykehuset Nord-Norge. Instituttet består i dag av 21 avdelinger. Ved utgangen av året var knapt 200 personer (ulike stillingsandeler, internt og eksternt finansiert) tilknyttet instituttet.

Tildeling av midler gjennom universitetssystemet dekker kun lønn til de stillingene som i sin tid ble opprettet av Universitetsstyret. Ved å holde stillinger ledige, kan en tildele midler til drift ved avdelingene. Avdelingene er således i stor grad avhengige av eksterne midler for å kunne drive forskning.

Sum tildelinger i 2006 var ca. 49 mill. inkludert overføring fra 2005.

Den eksternt finansierte virksomheten holdt seg på omtrent samme nivå som før og utgjør 45,6 % av instituttets totale ressurser, mot 46,0 % året før. Inkludert lønn og drift som ikke regnskapsføres hos oss, beløp dette seg til vel 41,1 mill kr.

Syv doktorgrader utgikk fra instituttet (hvorav en var delt med IMB).

I motsetning til universitetet har instituttene en delt ledelsesstruktur. Professor Roy M. Bremnes er fast ansatt instituttleder ved IKM. Synnøve Johnsen har vært konstituert kontorsjef. Fra IKMs ledelse er ansvar og myndighet delegert til våre 21 avdelingsledere, regulert av en egen avdelingslederinstruks. Denne instruksjonen var siste gang revidert høsten 2005.

Årsrapportens innledende del er utarbeidet av instituttadministrasjonen. Avdelingslederne har ansvaret for innholdet i de ulike avdelingsrapportene.

Forskningsproduksjon i form av publiserte artikler, bøker, bokkapitler, doktorgrader etc. er ikke med i årsrapporten. Dette finnes i FRIDA som er universitetenes system for forskningsdokumentasjon.

ORGANISERING AV VIRKSOMHETEN

Følgende avdelinger utgjør ved tilknytning av vitenskapelige stillinger Institutt for klinisk medisin.

Anestesiavdelingen
Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering
Avdeling for klinisk psykiatri
Avdeling for sykepleie og helsefag
Avdeling for telemedisin og e-helse
Barneavdelingen
Hudavdelingen
Kirurgisk avdeling
Kreftavdelingen
Kvinneklubben
Medisinsk avdeling
Medisinsk genetisk avdeling
Nevrologisk avdeling
Nevrokirurgisk avdeling
Ortopedisk kirurgisk avdeling
Plastikkirurgisk avdeling
Radiologisk avdeling
Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP)
Revmatologisk avdeling
Øre-nese-halsavdelingen
Øyeavdelingen

Styringsorganer

Instituttleder er tilsatt på åremål fra høsten 2005 (4 år), og Styre med funksjonstid frem til sommeren 2009.

Instituttstyret ved IKM har hatt 12 møter og behandlet 103 saker.

Innstillingsrådet for teknisk administrative stillinger:

Medlemmer: Kst.kontorsjef Synnøve Johnsen, Instituttleder, Roy M. Bremnes
Konsulent Walborg Samuelsen
Innstillingsrådet ved IKM har behandlet 31 saker.

Administrasjonen

IKMs administrasjon består av instituttleder, kontorsjef, førstekonsulent, førstekonsulent i halv stilling fra 20.11.06 og konsulent.

Instituttleder er instituttstyrets leder og har den daglige ledelse av den samlede faglige og administrative virksomheten ved instituttet. Instituttleder har ansvar for at de administrative og forvaltningsmessige oppgavene utføres effektivt og i overensstemmelse med gjeldende lover, forskrifter og regler, samt innenfor økonomiske rammer fastsatt av instituttstyret.

STYRINGSORGANER VED IKM

Instituttstyret – IKM 01.08 2005 – 31.07. 2009

Styret ved IKM består av 5 representanter med vara.

	Representant	Vararepresentant
Instituttleder	Roy Bremnes	
Fast vitenskapelig ansatte:	Tore Sørli nestleder	1. Svein Ivar Mellgren 2. Truls Myrmel
Midlertidig vitenskapelig ansatte:	Niels Christian Stenklev	1. Anne Beate Vereide 2. Ole Vik
Teknisk/administrativt ansatte:	Åse Vårtun	1. Birgit Svensson 2. Harry Jensen
Studenter – medisin	Lillian Haugen til 31.7. Liv Nesse Hande 1.8.	Robin Olsen

FORSKNING

Forskningsaktivitet

Forskningsaktiviteten dokumenteres gjennom publisering, først og fremst internasjonalt. De enkelte avdelingers forskningsaktivitet er beskrevet på ulike måter under hver avdeling. Flere avdelinger ved Instituttet mangler egne forskningsarealer, og Instituttet har en generell mangel på teknisk personell.

Fra og med 2005 er publikasjonene registrert i FRIDA (Forskningsresultater, informasjon og dokumentasjon av vitenskapelige aktiviteter) som er universitetenes system for forskningsdokumentasjon. I 2006 publiserte forskere ved IKM totalt 199 artikler. Siden UiTø adresse var benyttet ved kun 100 (51%) av disse er dessverre antall validerte publikasjoner kun halvparten av potensialet. Dette innebærer en klart svekket inntjening for IKM.

DOKTORGRADER VED IKM - 200

År	1974/97	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Antall	75	7,5	6	6	6	5	5	8	5	7

Avlagte doktorgrader – IKM – 2006

Anne Beate Vereide disputerte for den medisinske doktorgraden 20. april med avhandlingen:

Progestin effects on endometrial growth. In vivo and in vitro studies.

Utgår fra IKM og IMB

Tor Steensrud disputerte for den medisinske doktorgrad 16. juni med avhandlingen:

Myocardial protection with nicorandil supplemented cardioplegic solutions.

Claus Klingenberg disputerte for den medisinske doktorgrad 16. juni med avhandlingen:

Coagulase-negative staphylococci and neonatal infections: Studies on epidemiology, antibiotic resistance, virulence factors and treatment..

Utgår fra IKM.

Knut Kjørstad disputerte for den medisinske doktorgrad 29. september med avhandlingen:

Assessing myocardial contractility in vivo: an illusive quest?

Utgår fra IKM

Farahnas Naghibi Saleh disputerte for den medisinske doktorgrad 13. oktober med avhandlingen:

Causes and some consequences of an increased serum parathyroid hormone level

Utgår fra IKM.

Timofei Kondratiev disputerte for den medisinske doktorgrad 24. november med avhandlingen:

Hypothermia-induced myocardial dysfunction. An in vivo experimental study with special reference to effects of epinephrine applied for posthypothermic cardiovascular resuscitation.

Utgår fra IKM.

Vsevolod Kuzkov disputerte for den medisinske doktorgrad 15. desember med avhandlingen:

Determination of extravascular lung water in acute lung injury. A clinical and experimental study

Utgår fra IKM

RAPPORTERING FRA AVDELINGENE – UNDERVISNING OG FORSKNING

ANESTESIAVDELINGEN

0. INNLEDNING

Rapporten omfatter forskergrupper tilknyttet de anesthesiologiske - og akuttmedisinske miljøer i Tromsø og Bodø, og dessuten i Arkhangelsk, Russland, som har et formalisert samarbeide med vår avdeling. Dette samarbeidet står nå foran en tematisk utvidelse til også å omfatte aksidentell hypotermi. Vi nærmer oss også oppfyllelsen av et ønske om å kunne åpne et smådyrlaboratorium i Arkhangelsk.

Det har vært et fremgangsrikt år for klinisk – og klinisk relatert basalforskning. Selv om resultatet målt i antall publikasjoner burde ha vært større, hadde avdelingen to avlagte doktorgrader i 2006 og har håp om å gjennomføre minst én i 2007. Dertil har vi oppfylt undervisningsforpliktelsene med gode studentevalueringer. Det er stor søkning til kurset i akuttmedisin/katastrofemedisin og kurset i førstehjelp både fra norske og utenlandske studenter. Plasseringen av akuttmedisinkurset på en tid av året med spesielt mange fridager og avspaseringsdager for personalet på Operasjonsavdelingen, sammen med stort deltagerantall, førte til økende problemer med å avvikle uketjenesten. Heldigvis oppnådde vi på slutten av året forståelse fra Studiestyret for at kurset av denne grunn måtte legges tilbake til perioden februar-mars.

1. FORSKNING

1.2.1 Studier av hypotermi/gjenoppvarming

Torkjel Tveita

Torkjel Tveita's gruppe studerer hypotermi/gjenoppvarming med hovedvekt på sirkulatoriske virkninger. Han har fortsatt prosjekter i samarbeid med Department of Physiology and Biomedical Engineering, Mayo Clinic, Rochester, Minnesota. Tveita veileder doktorgradsstipendiatene Ole Magnus Filseth og Torben Wisborg. I tillegg veiledes forskerlinjestudent Ragnhild M. Wold, som i 2005/2006 tilbragte en periode ved Mayo Clinic og kontinuerte hypotermistudier initert av Tveita.

Timofey Kondratiev

Kondratiev disputerte for Den medisinske doktorgrad 24.11.2006. Kondratiev studerte i sitt doktorgradsarbeid myokardfunksjonen i en intakt dyremodell med sympatikusstimulering under kjøling og gjenoppvarming. Han har senere fortsatt i postdoktor stilling.

Ole Magnus Filseth

Filseth har sammen med Tveita, Kondratiev og andre, etablert en eksperimentell modell på gris for studier av aksidentell hypotermi ved immersjonskjøling og revarming ved hjelp av hjerte-lungemaskin. De første artikler er under skrivning.

Torben Wisborg

Foreløpig tittelen for Wisborgs phd. avhandling er "Training of multiprofessional medical teams". Publikasjonene vil analysere effekten av opplæring/utdanning av spesialistutdannede leger (BEST-prosjektet) i Norge samt opplæring av lokale førstehjelpere i et mineinfisert område i Nord-Irak. Dette siste prosjektet bygger på Trauma Care Foundation /Tromsø Mineskadesenters prosjekt i Nord-Irak. Arbeidene er publisert eller foreligger som manuskriptutkast og avhandlingen er planlagt innlevert til bedømmelse høsten 2007.

Kristina Flemming

Flemming disputerte for Den medisinske doktorgrad ved Universitet i Freiburg, Tyskland, mai 2005.

1.2.2 Studier av sepsis og akutt lungeskade

Lars J. Bjertnæs

Bjertnæs og medarbeidere har fortsatt studiene av sepsis og akutt lungeskade på sau kombinert med

kliniske studier ved samarbeidssykehuset, City Hospital No #1 i Arkhangelsk, Russland. Gruppen hadde en doktordisputas i 2006 (Vsevolod Kuzkov).

Mikhail Y. Kirov

Kirov har vært knyttet til gruppen som forsker II. Kirov er i dag en av Europas ledende forskere på sitt område. Han har bidratt betydelig i utprøvingen og forbedringen av teknologi for bestemmelse av ekstravaskulært lungevann (lungeødem). Hittil er tre kliniske studier fra City Hospital No #1 avsluttet og akseptert for publisering mens to er under skrivning. Kirov leder gruppens kliniske forskning i Arkhangelsk, bl.a. et Helse Nord-støttet klinisk samarbeidsprosjekt om virkningen av kombinasjonen av metylenblått og inhalert NO gass på pasienter med akutt lungeskade og septisk sjokk. Prosjektet antas å være klart for bearbeiding av data innen utgangen av 2007.

Vladimir Kuklin

Kuklin disputerte for Den medisinske doktorgrad i 2005. Kuklin arbeider fortsatt med databehandling av en studie av ekspresjonen av mRNA for gener som regulerer endothelin-1 produksjonen på septiske rotter.

Kristine Wærhaug

Wærhaug er ferdig med det eksperimentelle arbeidet til doktoravhandlingen, og arbeider nå med å publisere dataene. I tillegg har hun samarbeidet med Svein Are Osbakk på et prosjekt som sikter på å belyse virkningen av plasmaferese på endotoksin-indusert lungeskade på våken sau. Hun er også veileder for en medisinerstudent, Liv Nesse Hande, som i sin 5. årsoppgave gjør en retrospektiv observasjonell studie av forekomst og håndtering av sepsis i akuttmottaket på UNN.

Vsevolod Kuzkov

Kuzkov avsluttet doktorgradsstudiet med disputas 15.12.2006. Kuzkov er i likhet med Kirov, ansatt ved Det medisinske universitetet i Arkhangelsk. Han ønsker å fortsette i en postdoktorstilling som kan brukes både til kliniske studier i Arkhangelsk og eksperimenter i Tromsø.

Evgeny Suborov

Suborov ble tatt opp som doktorgradsstudent i oktober. Han har arbeidet med turistvisum sammen med Kuzkov i tre perioder, hver av ca 1.5 måneders varighet. Suborov studerer virkningen av farmakologiske intervensjoner på ventilatorindusert skade av restlungen etter pneumonectomy, som er en fortsettelse av Kuzkov's studier.

Svein Are Osbakk

Osbakk har sammen med Kristine Wærhaug startet piloteksperimenter for å studere virkningen av plasmaferese på endotoksin-indusert lungeskade på våken sau.

1.2..3 Studier av prehospital medisin

Mads Gilbert

Gilberts gruppe studerer prehospital medisin nasjonalt og internasjonalt. Medisinerstudenter har vært aktive i prosjektene og gjennomført valgfrie oppgaver og 5. årsoppgaver under feltmessige forhold, spesielt med fokus på prehospital hjertestans, akutt myokardinfarkt og traumatologi. Gruppen har dessuten fortsatt sine kvalitative studier av interaktiv bruk av telemedisin i akuttmedisinske situasjoner (samarbeid med Longyearbyen og Hammerfest sykehus) med fokus på optimalisering av teamfunksjon og beslutningskvalitet (VAKE-prosjektet i samarbeid med Nasjonalt senter for telemedisin v/ SR Bolle og O Hagen.)

Birgitte Sterud

Sterud arbeider med et prosjekt innenfor akuttmedisin med tittelen "Prehospital traumebehandling i Nord-Norge" veiledet av Tor Ingebrigtsen. Databasen inneholder 287 pasienter.

Knut Fredriksen

Fredriksen har fortsatt studiene av den medisinske betydning ved luftambulansetjenste i Troms. Han har veiledet flere medisinstudenter i valgfrie oppgaver, på delprosjekter innen prehospitalet akuttmedisin. Databearbeidingen av tre delprosjekter er avsluttet, og skal publiseres. Nye prosjekter innen kvalitetsarbeid, klinisk epidemiologi og luftambulansetjenester er på begynt. I løpet av året er det påbegynt et samarbeid med akuttmedisinmiljøet ved Royal London Hospital om traumatologi og luftambulansetjenester.

1.2.4 Studier ved Anestesiavdelingen, Nordlandssykehuset, Bodø

Erik Waage Nielsen

Waage Nielsen har rekruttert til forskningsvirksomhet ved avdelingen gjennom innsending av abstracts til Anestesiforeningens Høstmøte, samt ved utarbeidelse av artikler til Tidsskrift for Den norske lægeforening sammen med yngre kolleger ved Nordlandssykehuset. Waage Nielsen er biveileder for to doktorgradsstudentene Christian Waage (In vitro sepsisforsøk) og Torunn Nestvold, som studerer inflammatoriske endringer ved bariatrisk kirurgi.

1.2.5 Demografi og diagnose for pasienter som utredes for coronarsykdom med koronar angiografi

Geir Bjørsvik

Målsetningen er å kartlegge demografi og diagnose for pasienter som utredes med koronar angiografi, hvilken behandling som velges, samt oppfølgingsdata i form av in-hospital og 1 og 3 og 5-års mortalitet. Arbeidet utføres i samarbeid med Hjertemedisinsk avdeling og ISM.

1.2.6 Studier av akutt leversvikt

Lars Marius Ytrebø

Ytrebø har publisert tre arbeider i 2006, som alle utgikk fra Avdeling for gastroenterologisk kirurgi. Gruppen har fått fornyet bevilgning fra Helse Nord og Norges forskningsråd for perioden 2007-2008. Fokus for arbeidet er å studere basale patofysiologiske mekanismer ved akutt leversvikt, samt å utvikle en ny behandlingsstrategi av hyperammonemien ved akutt leversvikt.

Gruppen samarbeider internasjonalt p.t med flg. grupper:

Rajiv Jalan, Nathan Davies, Stephen Hodges, Liver failure group, UCL Institute of Hepatology, London.

Christopher Rose and Roger Butterworth, Neuroscience Research Unit, Centre Hospitalier de l'Université de Montréal (Campus Saint-Luc), Canada

Manuel Romero-Gómez and Maria Jover, Unit of Hepatology, Hospital Universitario de Valme, Sevilla, Spain.

Dr. Ytrebø veileder Ph.D studentene Sveinung Ekse og Rune Gangsøy Kristiansen i dette prosjektet. Flere medisinstudenter får p.t veiledning i samme prosjekt.

1.2.7 Studier av pasienter med subarachnoidal blødning

Lars Marius Ytrebø

Prosjektet har som første delmål å gjennomføre en retrospektiv studie av pasienter med aneurysmal subarachnoidalblødning, som har vært innlagt på UNN i perioden 2002-2006. Andre delmål er å etablere en eksperimentell modell for å studere patofysiologiske mekanismer og utvikle nye behandlingskonsepter, og dertil designe prospektive kliniske studier, basert på retrospektive og eksperimentelle data. Dr. Ytrebø veileder ass.lege Anders Backer-Grøndahl (D-stilling) i dette arbeidet.

Biveileder er professor Tor Ingebrigtsen, Nevrokirurgisk avdeling, UNN. Samarbeidspartnere: Ass.lege Jørgen Isaksen, Nevrokirurgisk avdeling, UNN. Professor Bertil Romner, Rigshospitalet, København.

1.5 Ekstern finansiering

Anestesiavdelingens forskning knyttet til Strodryslaboratoriet, IKM, har fått del i en satsning på kr 4 mill fra Helse Nord, sammen med Gastrokirurgisk – og Thorakskirurgisk avdeling. Gruppene har blitt enige om å fordele kr 1 million av midlene til forbedring av felles infrastruktur. Finansieringen

regnskapsføres av Senter for økonomi og analyse, UNN.

Dr. Ytrebø var i 2006 eksternt lønnet (20%) fra ett personlig postdocstipend i Norges Forskningsråd.

Dr. Kirov og Dr. Suborov var lønnet av midler fra den medisinsk – tekniske industri mens Dr. Kuzkov var lønnet som doktorgradsstudent fra Norges forskningsråd.

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Bjertnæs L.J.

- Invitert foredrag under feiringen av 220 årsdagen for City Hospital No #1 - 70 årsdagen for medisinske og kirurgiske universitetsavdelinger og 30-årsdagen for anesthesi- og intensivavdelingen, 26. februar 2006.
- Invitert foredrag i forbindelse med tildelingen av Erkeengelen Mikhail's orden fra Arkhangelsk fylke den 16. november 2006.

Kirov M.Y.

- Invitert foredragsholder ved European Society of Intensive Care Medicine-kongress, Barcelona September: 24.-27.
- Deltaker med foredrag ved Euroanesthesia-kongress, Madrid, Juni: 4.
- Invitert foredrag ved kurs av Foundation of European Education for Anesthesiologists, Samarkand, Uzbekistan, September: 8.
- Invitert foredrag ved Russisk anesthesiologisk kongress, September: 22, Moskva, November: 16

Kuzkov V.V

- Deltaker med fritt foredrag ved European Society of Intensive Care Medicine-kongress, Barcelona September: 24.-27.

Suborov E.

- Deltaker med posterpresentasjon ved European Society of Intensive Care Medicine-kongress, Barcelona September: 24.-27.

Osbaek S.A.

- Deltaker European Society of Intensive Care Medicine-kongress i Barcelona September: 24.-27.

Wærhaug K.

- Deltager European Society of Intensive Care Medicine-kongress i Barcelona September: 24.-27.

Ytrebø L.M

- Deltager ESA møtet i Madrid juni 2006.
- Deltaker i kurset "Regional anesthesia and vascular access", Rikshospitalet, høsten 2006.
- Deltaker NAFs høstmøte i Oslo oktober 2006.

Oversikt over doktoravhandlinger i 2006

Kondratiev, Timofey: Hypothermia-induced myocardial dysfunction. An in vivo experimental study with special reference to effects of epinephrine applied for posthypothermic cardiovascular resuscitation. Thesis, University of Tromsø, November 24th, 2006, ISBN 82-7589-169-8.

Kuzkov, Vsevolod: Determination of extravascular lung water in acute lung injury. A clinical and experimental study. Thesis, University of Tromsø, December 15th, 2006, ISBN 82-7589-173-6.

Forskningspriser i 2006

Mikhail Y. Kirov

Grant of the President of Russian Federation

Lars Marius Ytrebø

Pris for beste eksperimentelle arbeid, NAFs høstmøte, Oslo 2006.

1.6.2 Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid

Samarbeidet med Arkhangelsk har hittil initiert seks kliniske studier på anesthesi- og intensivavdelingen, City Hospital #1 i Arkhangelsk. To artikler er publisert i Critical Care Medicine, en er under publisering, ett arbeid foreligger som manuskript og to kliniske studier pågår fremdeles. Det mest omfattende er en studie av 40 pasienter med akutt lungeskade utløst av septisk sjokk. Hensikten er å studere virkningen av infusjon av metylenblått i kombinasjon med inhalasjon av nitrogen monoksid gass på respiratoriske, hemodynamiske og volumetriske variabler. Prosjektet ledes på russisk side av professor Mikhail Kirov med doktorgradsstudentene Vsevolod Kuzkov og Evgeny Suborov som nærmeste medarbeidere.

Lars Marius Ytrebø

Dr. Ytrebøs gruppe har hatt et aktivt samarbeid de siste 5 årene med universitetene i London, Sevilla, Montreal, Maastricht og Milano.

Erik Waage Nielsen

Europeisk forskningssamarbeid om Arterio- og Venøst Angioødem med deltagelse fra de fleste europeiske land. EU-prosjekt PREHAET, European Concerted Action.

1.7. Rapportering om forskningsvirksomheten

Artikler i internasjonale og nasjonale vitenskapelige tidsskrifter med refereedordning (fagfelleevaluering)
Disse rapporteres i FRIDA.

Kapitler i lærebøker:

Fredriksen K. An overview of Air Medical Transport in Norway. In: Blumen I. et al., eds., Principles and direction of Air Medical Transport. Salt Lake City, Air Medical Physician Association, 2006: 657-660.

1.9 Representasjon i Universitetets organer**Torkjel Tveita:**

- IKM representant i Programstyret i Helseadministrasjon SV-fak.

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet**Lars J. Bjertnæs:**

- Invitert foredrag under feiringen av 220 årsdagen for City Hospital No #1 - 70 årsdagen for opprettelsen av egne medisinske og kirurgiske universitetsavdelinger og 30-årsdagen for anesthesi- og intensivavdelingen, 26. februar 2006.
- Invitert foredrag og tildeling av Erkeengelen Mikhail's orden fra Arkhangelsk fylke den 16. november 2006.
- Medlem av Det faglige råd for Intervensjonssenteret, Rikshospitalet.

Reviewer:

- Acta Anaesthesiol Scand:
- Acta Physiol Scand: 3
- Critical Care Medicine
- Critical Care
- Inflammatory Research
- Clinical Sciences

Mads Gilbert:

- Internasjonalt hjelpearbeid støttet av bl.a. NORAD, UD og Lærdals fond (Palestina, Tamil Ilam).

Reviewer:

- Acta Anaesthesiol Scand

Mikhail Kirov:

- Professor og viserektor for forskning ved Northern State Medical University, Arkhangelsk, Russland

Reviewer:

- Critical Care Medicine

Erik Waage Nielsen:

- Medlem Helse Nords somatiske forskningsutvalg
- Leder Helse Nords forvaltningsgruppe for DIPS

Reviewer

- Tidsskrift for Den norske lægeforening.

Birgitte Sterud

- Medlem av Spesialitetskomiteen for anesthesiologi

Torkjel Tveita

- Medlem av nasjonalt råd for spesialistutdanning og spesialistfordeling

Lars Marius Ytrebø

- Leder for Forskningsutvalget i Norsk anesthesiologisk forening (NAF).

Reviewer:

- Critical Care Medicine

2. UNDERVISNING

Avdelingen har sin hovedsakelige undervisningsbelastning i organkurs XVIII, "Akuttmedisin og katastrofemedisin" og "Førstehjelp" (første semester). Et økende problem etter hvert som kullene blir større, er avviklingen av praktisk ferdighetstrening i livreddende førstehjelp, og uketjenestene i Organkurs XVIII, som skal gi studentene praktisk opplæring i livreddende prosedyrer.

Lars J. Bjertnæs:

- Leder av Organkurs XVIII, »Akuttmedisin og katastrofemedisin».
- Foreleser i Organkurs XVIII
- Veileder for stud. med. Solveig Johnsens valgfrie oppgave, som er akseptert for trykking i Crit. Care Med.
- Forelesning »Kurs i respiratorbehandling i relasjon til anestesi og intensivmedisin», Kurs for spesialistkandidater

Mads Gilbert:

- Kursleder og hovedforeleser, kurs i katastrofemedisin.
- Foreleser i organkurs XVIII
- Leder sammen med Knut Fredriksen et 2 ukers kurs i førstehjelp for medisinerstudenter i første studieår og studenter i medisin grunnfag.

Knut Fredriksen:

- Foreleser i Organkurs XVIII
- Foreleser i førstehjelpskurset for medisinske studenter
- Undervisning i akuttmedisin i medisinstudiet, stad IV ved ferdighetsenteret
- Leder eksamenskomisjonen Med-400 eksamen.

- Veiledning av tre medisinstudenter til valgfri oppgave til stadium 3.

Torkjel Tveita:

- Foreleser i Organkurs XVIII
- Undervisning i akuttmedisin i medisinstudiet, stad IV ved ferdighetsenteret

Erik Waage Nielsen:

- Veileder for medisinske studenter ved Anestesiavd Nordlandssykehuset Bodø
- Foreleser for spesialelever i intensiv og anestesisykepleie

Kristine Wærhaug

- Forelesninger i Organkurs XVIII
- Forelesning »Kurs i respiratorbehandling i relasjon til anestesi og intensivmedisin», Kurs for spesialistkandidater
- Forelesninger i »Akuttmedisin for primærleger», Kurs for spesialistkandidater i allmenmedisin.

Videre- og etterutdanning for leger

Kurs i respiratorbehandling i relasjon til anestesi og intensivmedisin, Kurs for spesialistkandidater Tromsø oktober 2006. Kursleder: Svein Are Osbakk.

”Akuttmedisin for primærleger” (obligatorisk emnekurs for spesialiteten allmenmedisin), Henningsvær, oktober 2006. Kursleder: Mads Gilbert

AVDELING FOR FYSIKALSK MEDISIN OG REHABILITERING

0. INNLEDNING

Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering ved Universitetssykehuset Nord-Norge er en spesialavdeling for medisinsk rehabilitering og habilitering av voksne, med mange regionale funksjoner. Den kliniske avdelingen består av en seksjon i selve Universitetssykehuset Breivika med sengepost 14 senger og poliklinikk, seksjon Mellomveien Bo- og rehabiliteringssenter og seksjon for Ambulant ReHabilitering. Nakke – og ryggpoliklinikken som drives i samarbeid med Nevrokirurgisk og Ortopedisk avdeling er organisert i avdelingen, som også har ansvar for Lærings- og Mestringssenteret ved UNN.

Universitetsavdelingen har en stilling for førsteamanuensis II hvor Audny Anke er ansatt. Seksjonsoverlege Terese Folgerø har en bistilling i tilknytning til Nevromuskulært kompetansesenter.

Avdelingen er i ferd med å få på plass et aktivt forskningsmiljø, og har 4 stipendiater tilknyttet virksomhet ved avdelingen, i tillegg til aktiv deltakelse i flere nasjonale multisenterstudier.

Det er ønskelig at avdelingen får en mer sentral plass i undervisningen av medisinske studenter.

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekter

Forskningsprosjektene er konsentrert rundt kronisk muskel-skjelettproblematikk, motorisk funksjon ved hjerneslag og forløpet etter alvorlig traumatisk hjerneskade.

Muskel-skjelett problematikk

Veiledning av cand.med. stipendiat Terese Fors (Anke): Kartlegging av motivasjon for aktiv mestring hos pasienter med muskel-skjelettplager. Motivasjonens betydning for effekt i to behandlingsforløp. Del 2 av studien er en randomisert multisenterstudie i samarbeid med overlege dr. med. Åge Indahl ved Spesialsykehuset for rehabilitering Avdeling Stavern, Rikshospitalet HF. Stipendiat permisjon 8 mnd 2006. Planlegges avsluttet i 2008.

Biveileder for cand.san. stipendiat Elin Damsgård (Anke): Smerteprovokasjon ved muskelbruk. Hovedveileder er overlege dr.med. Cecilie Røe ved Ullevål Universitetssykehus. En artikkel er under publisering, i samarbeid med stipendiat Terese Fors. Doktorgraden vil ha en kvalitativ del. Avsluttes i 2008.

Biveileder for cand.med. doktorgradskandidat Trond Iversen (Anke): Sacral epidural injeksjon ved nerverotsaffeksjon. En randomisert kontrollert multisenterstudie. Hovedveileder er nevrokirurg professor Tor Ingebrigtsen.

Motorisk funksjon hjerneslag

Veileder for høyskolelektor i fysioterapi/ doktorgradsstipendiat Gyrd Thrane: Intensiv trening av arm og håndfunksjon hos pasienter med hjerneslag. Del 1 er en prospektiv forløpsstudie, del 2 en randomisert kontrollert studie. Startet september 2006. Samarbeid med Nevrologisk og Geriatrik avdeling UNN.

Alvorlig traumatisk hjerneskade

Anke deltar i utarbeidelse av prosjektbeskrivelse for en nasjonal multisenterstudie vedrørende validering av Coma Recovery Scale.

Anke deltar i utarbeidelse av prosjektbeskrivelse for en nasjonal multisenterstudie om ”Effekt av rehabilitering for medisinske komplikasjoner og funksjonsnivå etter 1 år ved alvorlig traumatisk hjerneskade”.

Diverse

Avdelingen deltar i en nasjonal multisenterstudie vedr. effekt av skiveprotese versus konservativ behandling ved degenerativ ryggglidelse. Og i en intermultinasjonal multisenterstudie vedr. validering av ICF.

1.5 Ekstern finansiering

Prosjektnavn	Bidragssyter	Beløp
Motivasjon for aktiv mestring	Helse Nord	146 500
Smerteprovokasjon ved muskelbruk	Helse og Rehabilitering	stipendiat
Intensiv trening av arm og håndfunksjon hjerneslag	Helse Nord	stipendiat
Styrking av tverrfaglig rehabiliteringsforskning (Anke)	Helse Nord	145 600

1.6.1 Deltakelse i symposier/ konferanser –internasjonale og nasjonale

Terese Folgerø: the Annual Meeting of RIMS2006 - XVIII Technical Workshop of Institut Guttmann - "MS NEW CHALLENGES, NEW POSSIBILITIES" i Barcelona 10-12 mai.; og the 4th International Meeting in Paediatric Neuromuscular Rehabilitation i Danmark May 18th - 20th 2006.

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

Audny Anke

- Medlem av styringsgruppen for Senter for Aldersforskning (SAT)
- Medlem av forskningsutvalget til stiftelsen Helse og Rehabilitering
- Medlem av referansegruppe for oppfølging av Regional Handlingsplan for Habilitering og Rehabilitering 2004-2010.
- Medlem av referansegruppe SHdir for utvikling av ICF

Terese Folgerø

- Referansegruppe prosjektet "Sjeldne funksjonshemninger i Norge"; Shdir/ SINTEF helse

2. UNDERVISNING

Det er ønskelig at avdelingen får en mer sentral plass i undervisningen av medisinske studenter.

4. UNIVERSITETET SOM ARBEIDSPASS

Tre stipendiater (Fors, Damsgård og Thrane) har arbeidsplass i lokalene til Senter for Aldersforskning i Forskningsparken.

AVDELING FOR KLINISK PSYKIATRI

1. INNLEDNING

Avdeling for klinisk psykiatri fikk i september 2006 seks nye kontorer i bygg 4 på Åsgård til disposisjon, et av kontorene kan romme 2-3 kontorplasser. Stipendiatene tilknyttet avdelingen har fått kontorplass her. Avdelingen for øvrig er samlokalisert med den voksenpsykiatriske universitetsklinikken på Åsgård. Avdelingen har to hele vitenskapelige stillinger, professor Vidje Hansen og professor Tore Sørli og seks II-stillinger. To førsteamanuensis-II stillinger, Reidun Olstad, og Trond Bratlid, og en amanuensis II stilling, Tordis S. Høifødt, innehas av personer med hovedstilling ved de psykiatriske avdelinger UNN og, to førsteamanuensis-II stillinger innehas av personer med hovedstilling ved Nordlandssykehuset: Knut Sørsgård og Terje Øiesvold. Hal Sexton som er ansatt som professor-II er bosatt på Hawaii. Avdelingen har tilknyttet postdoktor stipendiat Rolf Wynn og universitetsstipendiatene Svein Bergvik og Greta Brancaloni (ansatt i mars 2006). Randall Sexton er ansatt på engasjement i 80 % stilling som stipendiat og Jens-Eirik Nergård ble 1.8. ansatt som prosjektleder for utvikling av erfaringsbasert master i kulturpsykiatri... Elin Fredriksen er ansatt som konsulent i halv stilling.

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekter

Basalforskning

- **"Sesongrelaterte helseplager ved to breddegrader"**. En sammenligning av forekomst av helseplager relatert til årstid hos studenter i Ferrara, Italia og Tromsø. Vidje Hansen i samarbeid med prof. L. Grassi, Universitetet i Ferrara. Doktorgradsprosjekt for lege Greta Brancaloni.
- **"Micrometersized particles in cerebrospinal fluid (CSF) in patients with schizophrenia"** i samarbeid med prof. Wetterberg (prosjektleder) m.flere ved Karolinska inst. i Stokholm og overlege Fladby ved Akershus Univ.sykehus. Prosjektleder Trond Bratlid
- **"Basal regulering av sult – metthet"**. Reidun Olstad i et samarbeide med prof. Jan Rosenvinge, Institutt for psykologi, Prof. Jon Florholmen, IKM, overlege Johan Svartberg UNN og forsker Grethe Støa Birketvedt, IKM. Prosjektet omfatter flere delprosjekter om samme tema der både kliniske populasjoner av pasienter med spiseforstyrrelser og befolkningsstudier inngår
- **Etiologiske forhold bak stemningslidelser**. Doktorgradsprosjekt for lege/psykolog Jack Edvardsen finansiert av NNPF. Hovedveileder Sverre Torgersen, UiO, biveileder R. Olstad. Prosjektet benytter et nasjonalt tvillingregister som utgangspunkt for å undersøke grad av arvelighet av stemningslidelser.
- **"Chronotype, circadian rhythm control and health risk in sub-Arctic inhabitants"**. Prosjektleder: Trond Bratlid i samarbeide med prof. Stokkan, Arktisk biologi, Fagerheim, Med.genetikk. Sammenheng mellom døgnrytmemønster, genetikk og helserisiko vil bli undersøkt.

Helsetjenesteforskning

- **"OSCAR -Occupational Stress in Acute Response. EU-finansiert"** (5. rammeprogram), internasjonal multisenterstudie (6 sentre: Finland, Danmark, England, Polen, Norge), Knut Sørsgård
- **"EMILIA - Empowerment of Mental Illness Service Users:"** LifeLong Learning, Integration and Action. EU-finansiert (6. rammeprogram), internasjonal multisenterstudie (16 sentre): England, Frankrike, Danmark, Polen, Bosnia, Hellas, Spania, Litauen, Slovenia, Bosnia Herzegovina, Sverige, Norge). Knut Sørsgård
- **"VELO - sammenlignende studie av psykiatritilbudet i hhv Lofoten og Vesterålen."** Finansiert direkte av Helse Nord. leder av styringsgruppe. Knut Sørsgård
- **"Rehabilitering av personer med alvorlig sinnslidelse"**. Doktorgradsprosjekt for overlege Eivind Eckhoff, Psykiatrisk senter for Tromsø og Omegn. Veileder Vidje Hansen. NNPF finansiert.
- **"Selvmord blant psykiatriske pasienter på Psykiatrisk avdeling"**. En retrospektiv case-kontroll studie av pasienter innlagt for selvmordsfare i perioden 1980-1992. Prosjektleder Vidje Hansen.
- **"Psykiatriske pasienter som er foreldre"**. En deskriptiv, retrospektiv registerstudie av innlagte på

Psykiatrisk avdeling. Vidje Hansen i samarbeid med prof. Willy-Tore Mørch, RBUP

- **"Psykometrisk grunnlagsarbeid for måling av psykisk tilstand hos samisk-talende"**. Vidje Hansen i samarbeid med prof. Chris Evans, Nottingham Health Trust, og poliklinikker i Finnmark. Finansierte av Samisk nasjonalt kompetansesenter for psykisk helse (SANKS).

- **"Mortalitet hos psykiatriske pasienter innenfor to forskjellige psykiatriske service-systemer – en komparativ studie av Nord-Norge og Verona, Italia"**. Vidje Hansen i samarbeid med prof. Francesco Amadeo, Universitetet i Verona. Finansierte av NNPF.

- **"Rutinemessig evaluering av behandlingsresultater i poliklinisk psykiatrisk behandling"**. Vidje Hansen i samarbeid med prof. Chris Evans, Nottingham Health Trust

- **"akuttinnleggelse på 3.linje"**. En undersøkelse av det akuttpsykiatriske tjenestetilbudet i Troms og Finnmark i samarbeid med Almennpsykiatrisk avdeling og SINTEFs nasjonale multisenterstudie. Opplysninger knyttet til innleggelser og innsamling av data vedr. tjenestetilbudet ble utført høsten og vinteren 2005/2006 og rapport og eventuelle artikler ventes ferdig våren/høsten 2007. Prosjektleder: Trond Bratlid.

- **"Den Nord-Norske studien av førstgangsinnlagte pasienter i psykiatriske sykehus (Finn)"**.

Samarbeidsprosjekt Nordlandssykehuset/Åsgård UNN v/Knut Sørgeard, Terje Øiesvold, Vidje Hansen m.fl. NNPF finansierte.

- **"Den Nord-Norske studien av pasienter i DPS'er (NINN)"**. Nye pasienter ved DPS'er i Nordland. Prosjektleder: Terje Øiesvold i samarbeid med Knut Sørgeard. Finansierte av deltakende DPS'er og NNPF.

- **"The Barents Project in Psychiatry – En sammenlignende studie av det psykiatriske helsevesen i Arkangelsk oblast og Nord-Norge"**. Doktorgradsprosjekt for lege Grigory Rezvyi i samarbeid med Terje Øiesvold, Reidun Olstad og samarbeidspartnere ved Northern State Medical University og Regional Mental Hospital i Arkangelsk. Finansierte av NFR, Nord-Norsk Psykiatrisk forskningssenter (NNPF) og Nordlandssykehuset HF.

- **"Innleggelse fra Tromsø kommunale legevakt til psykiatriske akuttavdelinger ved UNN"**.

Trygve Deraas, praksiskonsulent PSTK, i et samarbeid med Reidun Olstad og Vidje Hansen.

- **"Evaluering av effekten av fagutvikling og materiell opprusting ved Regionalt Psykiatrisk Hospital i Arkhangelsk"**. Tore Sørli, Reidun Olstad og overlege Tordis S. Høifødt PFUA, UNN i samarbeid med Regional Mental Hospital i Arkhangelsk, Northern State Medical University i Arkhangelsk. Finansierte over Barents Helseprogram.

- **"Telemedicine and mobile interactivity in health care: Perspectives on user acceptance."**

Prosjektleder: Psykolog Deede Gammon, NST, UNN.

- **"Behandling av mennesker med samtidige rus- og psykiske lidelser. Hva virker?"** Prosjektleder:

Psykologspesialist Ellen Hoxmark, SPA, UNN.

- **"E-therapy as an adjunct to face-to-face therapy in the treatment of patients suffering from chronic psychiatric disorders."** Prosjektleder: Psykologspesialist Hildegard Løhr, PSTO, UNN.

"Neurotropic factors in serum following ECT. Prosjektansvarlige": Seksjonsoverlege Ole Grønli, SPA, UNN og Avdelingsoverlege Geir Øyvind Stensland, APA, UNN.

- **"Telemedicine in clinical practice: A review of the literature."** Prosjektansvarlig: Dr. polit. Aud Obstfelder, NST, UNN.

- **"E-Health Trends."** Prosjektleder: Tove Sørensen, NST, UNN.

- **"A comparison of staffs' attitudes to coercion in two psychiatric institutions."** Prosjektleder:

Overlege Torfinn Hynnekleiv, Sykehuset Innlandet HF.

"Intrakranielt aneurisme uten ruptur - pasientens opplevelser." Prosjektleder: Sykepleier Heidi Thomassen, Nevrokirurgisk avd., UNN

- **"Exploring significant contributors in learning processes among medical students and young physicians."** Dette er en studie der flere metoder kombineres ved bruk av både kvalitative og kvantitative undersøkelser. Prosjektet er et godkjent dr. med. Gradsprosjekt fra 2002, UiTø og planlegges slutført i 2007. Prosjektleder: Tordis S. Høifødt

- **"Holdning til bruk av tvang"**. Samarbeid mellom Trond Bratlid, Bratlid og Rolf Wynn hvor de gjennomførte en spørreundersøkelse vedr. helsepersonell og vanlige folks holdning til bruk av tvang i psykiatrien. Prosjektleder: Rolf Wynn

Pedagogisk forskning

- **"Utviklingen av psykiatrisk kompetanse hos leger"**. En kvantitativ og kvalitativ studie med særlig fokus på læring i forhold til selvmordsproblematikk. Doktorgradsprosjekt for psykiater Tordis S Høifødt, Psykiatrisk Forsknings - og utviklingsavdeling, UNN i samarbeid med Reidun Olstad, Hal Sexton og Anne Grethe Talseth, HiTos.

Spiseforstyrrelser

- **"Prestisje av ulike sykdommer i befolkningen"**. Doktorgradsposjekt for sosiolog Gunn Pettersen i samarbeid med Reidun Olstad og prof. Jan Rosenvinge, Institutt for psykologi, SV- fakultetet.

Klinisk helsepsykologi

- **"Brukermedvirkning i psykiatrien. En studie av polikliniske samtaler mellom psykiatere og mennesker som lider av schizofreni."** Prosjektleder: Rolf Wynn, AKP, UiT.

- **"Self-regulation and information seeking behaviour of cardiac surgery patients"**. Phd-prosjekt i Helsevitenskap for cand. Psychol Svein Bergvik, UiTø. 2004-08.

Hovedveileder Tore Sørli

- **"Pasienter som har gjennomgått akutt hjertekirurgisk behandling – en intervjustudie.**

Datainnsamling gjennomført 2005-06." Paper under bearbeidelse og fullføres 2007. Studien inngår i phd-prosjektet til Svein Bergvik...

- **"Reguleringsfokus hos hjertepasienter."** En surveystudie av pasienter behandlet for hjerte/karlidelser ved UNN. Undersøkelse av pasienters mestring og selv-regulering, sykdomsforståelse, affekt og personlighetsmessige forhold.

Studien inngår i phd-prosjektet til Svein Bergvik.

- **"I hvilken grad er Type D personlighet, reguleringsfokus og affektive symptomer assosiert med fysiologiske og adferdsmessige indikatorer for hjerte/karlidelser?"** En case-control studie som skal inngå i Tromsøundersøkelsen 2007 (Tromsø VI). Datainnsamling for forstudie med validering av instrumenter for reguleringsfokus og Type D personlighet ble gjennomført 2006: Prosjektleder: Tore Sørli

- **"Fødselsangst og psykisk helse"**. Lotta Halvorsen og Hilde Nerum v/Kvinneklippen UNN i samarbeid med Prof. Pål Øian og Tore Sørli. Finansierte over somatisk forskningsprogram, Helse Nord.

- **"Psychosial predictors of a desire to have surgery for a beauty issue and of satisfaction with cosmetic surgery as well as cosmetic surgeons preoperative evaluation of psychosocial factors"**. Forskerlinjestudent stud. Med. Ina M. Javo. Hovedveileder: Tore Sørli

Transkulturell psykiatri

- **"Kartlegging av anvendelsen av alternativ medisin blant brukere av de psykiatriske helsetjenestene i samiske områder i Norge"**. Doktorgradsprosjekt for Randall Sexton.

Hovedveileder Tore Sørli. Samarbeid med NAFKAM og professor Jens-Ivar Nergaard. Finansierte av Sametinget, SANKS og NNPF.

- **"Etniske faktorer i psykiatrisk behandling: en effektivitets undersøkelse av poliklinisk behandling av Sami og Norske klienter"**. Doktorgradsprosjekt for Snefrid Møllers. Hovedveileder. Professor Arne Holthe, biveileder Hal Sexton. Finansierte av NFR og NNPF.

- **"Rus blant multietnisk ungdom i Nord Norge"**. Doktorgradsprosjekt av Anna-Rita Spein i samarbeid med Hal Sexton og forsker dr. med Siv Kværmo. Finansierte av NFR, NNPF, Senter for samisk helseforskning.

- **"Samiske pasienter i spenningsfeltet mellom tradisjonell medisin og psykiatri"**. Prosjektledere: Tore Sørli og Professor Jens Ivar Nergaard, SV-fak., UiTø. Samarbeide med Allmennpsykiatrisk avdeling UNN og Samisk Nasjonalt Kompetansesenter (SANKS). Finansierte over Sametinget.

- **"Spiritualitet og realitet - Psykiske kriser uttrykt gjennom tradisjonelle samiske fortellinger"**. PhD prosjekt for antropolog Jens-Eirik Nergård. Hovedveileder Tore Sørli. Samarbeid med Professor Piers Vitebsky, Scot Polar Institute, Cambridge, NAFKAM, Senter for psykisk helse i Nord-Troms. Finansiering: Sametinget, Helse Nord, Psykiatrisk forskningsfond og SANKS.

1.5 Ekstern finansiering

De fleste prosjektene er eksternt finansiert (bl.a. NNPF, UNN, Sametinget, SANKS, EU, Forskningsrådet)

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Tore Sørli

Nasjonale

- "Behandling, behandlingstilfredshet og behandlingseffekt hos samiske og norske pasienter innlagt ved Allmennpsykiatrisk avdeling UNN". Presentasjon av et forskningsprosjekt for Avdelingsrådet for Allmennpsykiatrisk avdeling 24. mars 2006.
- "Utfordringer i møtet mellom samiske pasienter og norsk helsevesen". "Åsgård-forelesning" 7. april 2006.
- "Presentasjon av konsultasjons-liason virksomheten i Tromsø". Forelesning på den 18. nasjonale konferansen om C/L psykiatri i regi av Norsk psykiatrisk forenings utvalg for konsultasjonspsykiatri og psykosomatikk, Oslo 8.-9. mai 2006.
- "UNN's samarbeid med og forventninger til Senter for samisk helseforskning". Foredrag på evalueringsseminaret "6 år med Senter for samisk helseforskning", Universitetet i Tromsø 1. juni 2006.
- "Samhandling og utvikling: Psykiatrisk samarbeid med Nordvest-Russland gjennom 10 år". Foredrag på seminar om ny kunnskap i Barents regionen. Arr: Senter for internasjonal helse, Universitetet i Tromsø 9. November 2006.

Internasjonale

- "Russian-Norwegian Project: Quality improvement of psychiatric service. Experiences and perspectives- View from Norway". Foredrag på konferansen "Social Psychiatry in the North: Realities and Perspectives", Archangelsk, May 23. 2006.
- "Treatment satisfaction and improvement among Saami and Norwegian patients treated in a psychiatric hospital- a comparative study" Paper presentation at the 2006 annual meeting of the Transcultural psychiatry section of the World Psychiatric Association, Wien 18-20. April 2006. Abstract Book, Medizinische Universität, 2006.
- "Narrating the Trauma" Paper presentation at the 2006 annual meeting of the Transcultural psychiatry section of the World Psychiatric Association, Wien 18-20. April 2006. Abstract Book, Medizinische Universität, 2006.
- "Treatment satisfaction and improvement among Saami and Norwegian patients treated in a psychiatric hospital- a comparative study". Paper presentation at the 28th Nordic Congress of Psychiatry, Tampere Finland 16.-19.8 2006 Abstract Book, www.psy.fi/ncp2006
- "Videoinformasjon kombinert med individualisert informasjon: Virkninger på emosjonelt velvære etter koronar hjertekirurgi – en randomisert studie". Poster – regional forskningskonferanse innen medisin og helse, Tromsø 1.-2. november 2006. Abstrakt bok Helse Nord & Universitetet i Tromsø.
- "Pasienters bruk av tradisjonelle og komplementære behandlingstilbud og deres og behandlers forhold til et eventuelt integrativt behandlingstilbud". Randall Sexton & Tore Sørli. Poster – regional forskningskonferanse innen medisin og helse, Tromsø 1.-2. november 2006. Abstrakt bok Helse Nord & Universitetet i Tromsø.
- "Regulatory focus in acute CABG surgery patients – an interview study". Svein Bergvik & Tore Sørli. Poster – regional forskningskonferanse innen medisin og helse, Tromsø 1.-2. november 2006. Abstrakt bok Helse Nord & Universitetet i Tromsø.
- "Keisersnitt på mors ønske. Kan det endres ved hjelp av kriseorientert intervensjon?". Hilde Nerum, Lotta Halvorsen, Pål Øian & Tore Sørli. Muntlig presentasjon parallellsesjon - regional forskningskonferanse innen medisin og helse, Tromsø 1.-2. november 2006. Abstrakt bok Helse Nord & Universitetet i Tromsø.

Hansen, Vidje

Innlegg på konferansen "Mental distress connected to season", Universitetet i Ferrara, Italia, 8. mai 2006.
Poster ved Regional forskningskonferanse innen medisin og helse, Helse Nord RHF, Tromsø 1-2 nov.

2006

Brancaleoni, Greta

Innlegg på konferansen "Mental distress connected to season", Universitetet i Ferrara, Italia 8. mai 2006.

Poster ved Regional forskningskonferanse innen medisin og helse, Helse Nord RHF, Tromsø 1-2 nov. 2006

Innlegg i Bodø på "3rd Barents Conference in Psychiatry September 18–20, 2006".

Randy Sexton

Helse-Nord regional forskningskonferanse i Tromsø 1. og 2. november 2006: poster-presentasjon

Temanettverk psykiatrisk epidemiologi og helsetjeneste i Tromsø 20. desember 2006: foredrag

Reidun Olstad

13 – 15.02.06. NFRs 18. Norske Forskningskonferanse om mental helse, Øyer (Reidun Olstad).

17.-24.5.07. Spredningsseminar Barentsprosjektet i psykiatri. Kotlas/Arkangelsk (R. Olstad)

09.06 – 11.06.06. ENMESH – konferanse, Lund Sverige (R.Olstad)

23 – 27.08.06 "Psychiatric/psychological research in Archangels city and Northern Norway", Solovki, Russland (R.Olstad)

18.09 – 20.09.06. 3. Barentskonferanse i psykiatri, Bodø, Norge (R.Olstad)

01.11 – 02.11.06. 2. regionale forskningskonferanse i regi av Helse Nord RHF (R.Olstad)

Rolf Wynn

Akse 1 lidelser hos pasienter innlagt i en institusjon for rusbehandling [Vitenskapelig foredrag].

Regional forskningskonferanse; 01.11.2006 - 02.11.2006, UiT, Tromsø.

Bruk av tvangsmidler ved psykiatriske institusjoner [Vitenskapelig foredrag]. Undervisning for leger ved Aker Universitetssykehus; 01.06.2006 - 01.06.2006, Oslo.

Conversations between psychiatrists and patients suffering from schizophrenia [Vitenskapelig foredrag]. Workshop on analysis of health-care communication; 20.10.2006 - 20.10.2006, NTNU, Trondheim.

Tvang under psykisk helsevern: behov for kunnskap [Vitenskapelig foredrag]. Seminar om bruk av tvang i psykiatrien; 27.09.2006 - 28.09.2006, Klækken.

Tordis S. Høifødt

Forskningskonferanse Mental helse, Øyer, 13-15.02.06... Presenterte prosjektet i gruppe.

Svein Bergvik

The fourth meeting of the Verona Network on Sequence Analysis – Consensus finding on the appropriateness of provider responses to patient cues and concerns. Verona, Italia, 3-4.Febr.2006

20th Annual Conference of the European Health Psychology Society, Warsaw, Poland, 30.Aug-2.Sept. 2006. Presentert foredrag: Bergvik S & Sørli T. *The Relevance of Regulatory Focus in Coping with Illness*.

International: Conference on Communication in Healthcare, EACH'06, Basle, Switzerland, 5.-8.Sept 2006. Poster: *Identifying Regulatory Focus in Patient Communication – An Interview Study*

The 4th Nordic: Conference in Human-Computer Interaction NORDICHI'06, Oslo, 14-18.Okt.

Presentert foredrag på workshop User Experience – Towards a Unified View: *Beyond Utility – Modeling User Acceptance of Mobile Devices*.

Regional Forskningskonferanse Helse Nord, Tromsø, 1-2.Nov.2006. Poster: *Regulatory Focus in Acute CABG Surgery Patients – An Interview Study*.

Terje Øiesvold

Forebygging og evidens – hva er forebygging, hva vet vi og hva er mulig å vite? Forelesning i parallellsesjon under Psykiatriveka, Trondheim 4. – 8. september 2006.

Psykiatrisk helsetjenesteforskning. Foredrag Solovki 2006.

NINN-prosjektet: Validering av HoNOS mot selvutfyllt SCL-90 hos psykiatriske pasienter. Oral presentasjon ved ”Temanettverk psykiatrisk epidemiologi og helsetjenesteforskning”, UiTø 20.12.06.

Knut Sørgård

ENTER - årsmøte samt konferanse i ENTER-nettverket (Europeisk nettverk bestående av 16 enheter innenfor psykiatrisk forskning, klinikk og undervisning (mars) - presentasjon; Perth (Skottland)

The Third Barents Conference in Psychiatry (september) - var arrangør + presentasjon

1.6.2 Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid

Samarbeid med Service of Medical Psychology, Department of Medicine and Public Health, University of Verona med fokus på undervisnings- og forskningsmetoder knyttet til klinisk kommunikasjon mellom pasient og behandler, og som del av det europeiske nettverket EACH – European Association for Communication in Health Care. Svein Bergviks utenlandsopphold etter invitasjon av professor Christa Zimmermann i perioden aug 2005 – juni 2006 var et ledd i dette samarbeidet. Oppholdet er finansiert av UiTø gjennom stipendordninga for utenlandsopphold for phd studenter.

Reidun Olstad

Norwegian Programmes for Cooperation with Central and Eastern Europe, NFR. Samarbeidsprosjekt med Arkangelsk Regional Mental Hospital og Northern State Medical University, Arkangelsk (Reidun Olstad, Terje Øiesvold)

Rolf Wynn

E-Health Trends. Prosjektleder Tove Sørensen, NST, UNN. Samarbeidsprosjekt med 7 Europeiske land. Fiansiert av GD Sanco (EU).

Registrering av publikasjoner skjer i FRIDA (Forsknings Resultater og Informasjon for Dokumentasjon av vitenskapelige Aktiviteter) og skal ikke tas med i årsrapporten fra og med 2006.

1.8. Hovedfagsoppgaver

Reidun Olstad

Bi - veileder hovedoppgave Asle Nymann (psykologi) Valg og bruk av behovsindekser for psykiske helsetjenester innen opptaksområdene for to distriktpspsykiatriske sentre i Nordland fylke.

1.9 Representasjon i Universitetets organer

Tore Sørli

– Nestleder i styret for IKM.

Hansen Vidje

– Medlem av Arbeidsgruppe 1, prinsipp-gruppa, for revisjon av medisinstudiet i Tromsø

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

Trond Bratlid

- Styringsgruppen for Psykiaterutdanningsprosjektet i Helse Nord
- Medlem av utvalg for akuttpsykiatri i Norsk Psykiatrisk forening.
- Faglig leder for Leponex-monitoreringscenter

Hansen Vidje

– Medlem av forskningsutvalget for psykiatri, Helse Nord (NNPF)

Olstad, Reidun

- Medlem Universitetssamarbeidet, USAM
- Medlem Programstyret for mental helseprogrammet NFR

Sørli, Tore

- Medlem av kvalitetsutvalget i Norsk Psykiatrisk Forening
- Medlem av referansegruppen for Norsk Pasient Register
- Varamedlem forskningsutvalget for psykiatri, Helse Nord (NNPF)

Øiesvold, Terje

- Leder i utvalg for forebyggende psykiatri, Norsk Psykiatrisk Forening

Wynn, Rolf

- Medlem i forskningsutvalget for psykiatri, Helse Nord (NNPF).

1.11 Doktorgradsvurderinger og bedømmelseskomiteer**Tore Sørli**

- Første opponent Dr.med. grad UiO 24. januar
- Medlem av bedømmelseskomite UiO.

2. UNDERVISNING

Avdelingen har en Erasmus-avtale med La Sapienza i Roma.

Kurs 17, nå kurs 18 – psykiatri 4. studieår

Avdelingen står for ledelsen av dette kurset (kursleder Vidje Hansen). Siden undervisningen dels skal ivaretas av ansatte ved AKP og ved seksjon for sosialpsykiatri ved ISM, er det særlig viktig av kursleders helhetlige ansvar og myndighet er entydig definert.

Reidun Olstad

Organkurs i psykiatri for medisinerstudenter(kurs XVII – stadium II)
FH modul FH 3080 - Kroniske sykdommers epidemiologi
HiTos - Videreutdanning i psykisk helsearbeide, psykoselære

Hansen Vidje

Formalisert samarbeidsavtale med Section of Psychiatry, Department of medicine and public health, Universitetet i Verona. Lege Maria Bianco hospiterte ved Psykiatrisk avd. UNN første halvår.

Tordis S. Høifødt

-Ansvarlig for modul Psykiatri, 6. studieår medisin, UiTø

Tore Sørli

Kommunikasjon i allmennpraksis UiTø. Fire timer gruppeundervisning av 4. års studenter 21.og 22. februar.

Seminar TLM-3060: “e-mediating clinical relationships”. 6-timers seminar for master studenter 31. mars.

”Følelsesmessige reaksjoner ved somatiske sykdommer og dynamikken i legepasient forholdet”. 10-timers seminar for norske studenter ved Universitetet i Martin, Slovakia 29.-30. April 2006.

Knut Sjørgård

Psykiatri for medisinerstudenter (4 timer) - Personlighetsforstyrrelser og Kriser & Katastrofer.

3. SERVICE OG FORMIDLING

3.3 Populariseringsvirksomhet

Hansen, Vidje

Kronikk: Hvem skal klandres? Innlegg om forskningsfusk i Dagbladet 26.07.06

Sørli, Tore

Lørdagsuniversitetet, Tromsø 28. oktober 2006:

Forholdet mellom terapeut og pasient som virkemiddel i psykoterapi

AVDELING FOR SYKEPLEIE OG HELSEFAG

0. INNLEDNING

ASH driver mastergradsstudium i helsefag for sykepleiere, fysioterapeuter, ergoterapeuter, radiografer og vernepleiere, og tilbyr et 10 studiepoeng metodekurs hvert vårsemester. Doktorgradprogrammet ble etablert i 2004. I masterprogrammet i helsefag foregår utvikling av studieretning Klinisk nevrologisk fysioterapi som et prøveprosjekt finansiert av Fond til etter- og videreutdanning av fysioterapeuter.

I forskningen ved ASH legges det vekt på teoretisk forankring av helsefaglig praksis. Ulike områder belyses ut fra forskjellige teoretiske perspektiver og metodiske tilnærminger. Sentrale områder er kropp og sykdom som fenomen, praksis som grunnlag for kunnskapsutvikling, forholdet mellom fagutøvelse og samhandling, helsefag som relasjonell og etisk virksomhet, helsefagenes samfunnsmessige og historiske sider – også i regional sammenheng, forholdet mellom helsepolitiske reformer og helsetjenestens og/eller fagenes virkemåte og organisering. Teoretiske perspektiver og analytiske redskaper hentes fra ulike fag og disipliner innen naturvitenskap, samfunnsvitenskap og humaniora.

Vitenskapelige stillinger:

Avdelingen har 6,5 faste vitenskapelige stillinger. Avdelingen disponerer tre stipendiatstillinger og fire professor II-stillinger. Følgende personer var i 2006 tilsatt ved avdelingen:

Cathrine Arntzen: stipendiat, cand.san/ergoterapeut
Kenneth Asplund: professor II, sykepleiekandidat/sykepleier
Bente Ervik: stipendiat, pedagog/sykepleier (ansatt fra 04.09.06)
Ingunn Elstad: førsteamanuensis, filosof/sykepleier (50 % permisjon 01.01.- 01.07, 80% permisjon til 31.12.)
Geir Fagerjord Lorem: førsteamanuensis, filosof
Torunn Hamran: professor på kvalifiseringsvilkår, samfunnsviter/sykepleier
Nils Henriksen: førsteamanuensis, samfunnsviter/sosionom
Anders Lindseth: professor II, filosof
Siri Moe: førsteamanuensis, idrettskandidat/fysioterapeut (avdelingsleder)
Astrid Norberg, professor II, sykepleier(fra 01.06.)
Hans Ketil Normann: førsteamanuensis, sykepleiekandidat/sykepleier
Britt Normann, prosjektleder, cand.san/fysioterapeut (20 %)
Aud Obstfelder: førsteamanuensis, sosiolog/sykepleier (førsteamanuensis II til 30.06., 60 % fra 01.07.)
Mari Wolff Skaalvik: stipendiat, sykepleier
Sissel Lisa Storli: amanuensis, sykepleiekandidat/sykepleier
Eline Thornquist: professor II, fysioterapeut
Gunn Kristin Øberg: stipendiat, cand.san/fysioterapeut

Administrative stillinger:

Ellen Haldorsen , studiekonsulent
Torill Johansen, førstekonsulent

1 FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekter

Et forstående perspektiv på hjerneslag og apraksi- en praksisstudie

Prosjektledelse: Stipendiat Cathrine Arntzen. Veileder førsteamanuensis Ingunn Elstad og biveileder seniorforsker Tove Borg, Hammel Nevrocenter, Danmark.

Studien har til hensikt å bidra til en utvidet forståelse av fenomenet apraksi og innsikt i hva som skaper handlingskompetanse over tid i rehabiliteringsprosessen. Studien følger seks personer med hjerneslag

og apraksi og deres vei fra sykehusinnleggelse og rehabiliteringsopphold tilbake til hjemmet og hverdagen. Analyse materialet består av observasjon av ADL-situasjoner (videoanalyse), intervju med pasient, pårørende og ergoterapeut.

Sykdom. Nord-Norge før 1940

Ansvarlig: Førsteamanuensis Ingunn Elstad og professor Torunn Hamran
Utgitt som bok på Fagbokforlaget 2006.

Fortelling, selvinnsikt og –identitet

Prosjektleder: Førsteamanuensis Geir Lorem.

Tema: Måten selvforståelse, sykdom og livsverden for mennesker som lider av alvorlige sinnslidelser manifesteres gjennom fortelling og handling. Problemstillinger: De relasjonelle og etiske aspekter ved behandling når sykdom står i veien for forståelse. Forholdet mellom kunnskapsutvikling ved *klinisk* virksomhet og *tradisjonell* medisinsk forskning. Sykdom og helse som handlingsbegrep. Metoden er hermeneutisk argumentativ og inkluderer skriftlige kilder, kombinert med intervju og case-studier.

Fysisk aktivitet forstått som sosialt fenomen

Prosjektleder: Førsteamanuensis Siri Moe

Manus til artikkel under utarbeidelse om hvordan omfang av fysisk aktivitet i befolkningen kan forstås ut fra sosial ulikhet.

Forbindelsen bevegelse, sansing og persepsjon

Prosjektleder: førsteamanuensis Siri Moe og professor II Eline Thornquist

Artikkel under utarbeidelse om hvordan forholdet mellom bevegelse, sansing og persepsjon endres ved bruk av ulike former for teknologi.

Relasjonen mellom personalet og pårørende i sykehjem

Fagansvarlig: Førsteamanuensis Hans Ketil Normann. Medarbeidere: Professor II Kenneth Asplund,

a) Hvordan tilrettelegge for mest og best mulig samarbeid mellom pleiere og pårørende?

b) Hva kan bidra til å involvere de pårørende mest og best mulig i pasientenes liv i sykehjemsavdelingen?

Det er foretatt intervju av et frivillig utvalg pårørende hvor jeg har fått frem deres

tanker/opplevelser/følelser knyttet til det å være nærmeste pårørende til pasient i sykehjem.

Tilsvarende intervju er gjennomført av personalet i avdelingen. Fokuset har vært hvilke opplevelser, erfaringer og forventninger de har i forhold til pårørende i sykehjemmet. Resultatene fra prosjektet er planlagt publisert internasjonalt

Nordic Dementia Project

Fagansvarlig: Professor II Kenneth Asplund. Medarbeidere: Professor II Astrid Norberg og førsteamanuensis Ketil Normann, professor Martin Eiseman, SV-fakultetet, UiT, professor Marit Kirkevold og professor Knut Engedal, UiO.

Forskningsprosjekt er under planlegging mellom ulike forskere i Sverige, Finland og Norge.

Studien er planlagt som en longitudinell studie med et deltakende aksjonsforskningsdesign med to senter i Norge (Oslo og Tromsø), to i Finland og fem i Sverige. Fokuset er på personer som har Alzheimers sykdom og deres familier. Studien er inndelt i tre faser: I: Pasienten bor hjemme uten hjelp fra det offentlige. II:

Pasienten bor hjemme, men mottar hjelp fra det offentlige. III: Pasienten bor i institusjon. Familiene vil bli fulgt opp i seks måneder etter pasientens død. Faggruppe/seksjon: Avdeling for sykepleie og helsefag for den delen av prosjektet som planlegges gjennomført i Tromsø.

Space, Power and Communication: The dynamics of ICT in the Norwegian Health Care system

Prosjektleder: Førstemanuensis Aud Obstfelder. Medarbeidere: Dr. Susan Halford, sosiologisk institutt, universitetet i Southampton, Storbritannia, Ann Therese Lotherington, dr. polit, NORUT samfunnsforskning og cand. polit Kari Dyb, Phd student, Nasjonalt senter for telemedisin.

Hensikten med prosjektet er å studere hva som skjer når ny informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) blir introdusert helsesektoren. Spesielt tar vi sikte på å studere hvordan medisinske, helsefaglige og byråkratiske praksiser og kunnskapsformer formes og omformes når IKT blir implementert, men også hvordan disse praksisene former IKT. Prosjektet er finansiert av NFR (2004 – 2007).

En review av forskning knyttet til faktorer som hemmer og fremmer bruk av telemedisin

Samarbeidspartnere: Førstemanuensis Aud Obstfelder, dr. med. Rolf Wynn, UNN og cand. polit Kjersti Halvorsen, Nasjonalt senter for telemedisin.

Målet med studien er å skaffe en oversikt over kunnskapen om hva det er som hemmer og fremmer bruk av telemedisin i klinisk praksis. I tillegg skal vi komme med konkrete anbefalinger om hvordan man bør gå frem når telemedisin skal implementeres. Vi skal peke ut områder der det er behov for mer kunnskap om forhold som virker hemmende og fremmende på bruk av telemedisin i klinisk praksis. Prosjektet er finansiert av Telemedisinsk forskningsutvalg, Helse Nord (2005-2007).

Undervisningssykehjemmet som læringsarena. En studie av læringsprosess og faglig utbytte hos sykepleierstudenter som gjennomfører praksisstudier i eldreomsorg ved et undervisningssykehjem

Prosjektansvarlig: Stipendiat Mari Wolff Skaalvik. Veiledere: Førstemanuensis Nils Henriksen (hovedveileder) og førstemanuensis Hans Ketil Normann (biveileder).

Prosjektet har som siktemål å undersøke om målsettingen om undervisningssykehjem som en god læringsarena er nådd – og om hvordan dette eventuelt kommer til uttrykk med tanke på sykepleierstudenters læringsprosess og faglige utbytte. Prosjektet gjennomføres som en kvalitativ studie med dokumentanalyse, feltstudier og kvalitative forskningsintervju. Feltstudier skjer i et undervisningssykehjem (USH) og et vanlig sykehjem for å kontrastere erfaringene til sykepleierstudenter og sykepleiere i de to læringsarenaene. Studien er todelt med følgende delmål: 1) Å utforske mulige forskjeller mellom USH og et vanlig sykehjem med hensyn til sykepleierstudentenes opplevelse av læringsprosess og faglig utbytte. 2) Å undersøke hvordan eventuelle forskjeller mellom et USH og et vanlig sykehjem kan forstås og forklares i lys av særegne prioriteringer knyttet til satsningsområder for fag – og kompetanseutvikling i undervisningssykehjemmet.

Å leve med minner fra intensivtid”. Forstående perspektiv i møte med pasienterfaringer fra intensivavdeling

Prosjektansvarlig: Amanuensis/PhD-student Sissel Lisa Storli. Veiledere: Professor II Kenneth Asplund og professor II Anders Lindseth

Etter store operative inngrep, kritisk sykdom eller ulykker vil et opphold på intensivavdeling ofte være en del av pasientens behandlingsforløp. Pasienters erfaringer fra å være under intensivbehandling ser ut til å domineres av kaoserfaringer og forunderlige / skremmende opplevelser. Senere års forskning viser at svært mange tidligere intensivpasienter strever med å forstå det de har gjennomlevd. Det er også identifisert en sterk sammenheng mellom minner fra intensivforløp og forekomst av posttraumatiske symptomer i ettertid. Dette er et kvalitativt prosjekt hvor hensikten er 1) Å få innsikt i menneskers erfaringsverden under og etter intensivbehandling og å belyse betydning av minner knyttet til slike erfaringer i menneskers liv. 2) Utvide forståelsen av fenomener som livsmot og pasientens egen styrke gjennom forløpet og 3) belyse betydning av forståelseskilder i det ”å leve med minner fra intensivtid”.

Pasientjournaler - fysioterapeuters bidrag

Prosjektansvarlig: Professor Eline Thornquist.

Prosjektet omfatter analyser av sykehusfysioterapeuters journaler og dokumentasjon av fysioterapeutenes vurderinger av egne skriftlige produkter. Materiale og metode: Skriftlige kilder og

intervju fra avdelinger der fysioterapibehandling vanligvis inngår som en sentral del av behandlingen under sykehusoppholdet. Teoretiske perspektiver hentes fra naturvitenskap, samfunnsvitenskap og humaniora.

Fysioterapibehandling til for tidlig fødte barn. En praksisstudie

Prosjektansvarlig: Stipendiat Gunn Kristin Øberg. Hovedveileder: Professor II Eline Thornquist, biveileder: Dr. Philos Hildur Kalman

Prosjektets målsetting er å belyse om fysioterapi er en adekvat behandlingsform til for tidlig fødte barn i løpet av deres første leveår etter termin. Sentralt i studien står identifikasjon av elementer og faktorer som eventuelt viser seg å ha betydning for barnas bevegelser og bevegelsesutvikling og som fremstår som vesentlig i utøvelse av fysioterapi til denne pasientgruppen. Det foretas feltstudier med direkte observasjon i barnets hjemmemiljø og videoanalyse, kvalitativt intervju med behandlende fysioterapeut og spørreskjemaundersøkelse til foreldrene.

Personalopplæring og arbeidsmiljø i sykehjem

Prosjektansvarlig: Førsteamanuensis Nils Henriksen

Prosjektet omfatter analyse av data fra to spørreskjemaundersøkelser til personalet i et undervisningssykehjem før og etter en to-årig prosjektperiode med ressursinnsats i form av opplæringstiltak, faglige utviklingsprosjekter og miljøtiltak for beboerne. Målsettingen er todelt: Dels å studere effekter av prosjektet på lærings- og arbeidsmiljøet, og dels å studere sammenhengen mellom lærings- og arbeidsmiljø som sådan.

1.5 Ekstern finansiering

Cathrine Arntzen: Overført 45 000 til drift/utstyr fra 2005-2006 fra Senter for aldersforskning i Tromsø.
10 000 kroner fra Norsk Ergoterapeutforbund til drift/utstyr.

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Cathrine Arntzen

- Regional Forskningskonferanse innen medisin og helse, Helse Nord forskningskonferanse, Tromsø 01.-02.11, foredrag.
- "Forskning og praksis i utvikling" Nordisk Konferanse om Virksomhetsteori, Danmark 10.-12.11.
- "Phenomenology and embodied cognitive science", Jyväskylä, Finland, 11.-14.09.

Siri Moe

- Regional forskningskonferanse innen medisin og helse, Tromsø 01.-02.11. Ansvarlig for helsefaglig sesjon, moderator.
- "Phenomenology and embodied cognitive science", symposium, Jyväskylä, Finland 11.-14.09.

Hans Ketil Normann

- Den niende nasjonale konferansen om eldre i Tromsø: "De vanskelige valgene – Ethiske dilemmaer i eldreomsorgen". Foredrag: "Ethiske utfordringer i omsorgen for personer med demens – samarbeid mellom pårørende og pleiere", 24.10. Senter for Aldersforskning, Tromsø, i samarbeid med UiTø, Universitetssykehuset Nord-Norge og Høgskolen i Tromsø.
- "Regional forskningskonferanse innen medisin og helse" i Tromsø, 01. og 02.11.

Obstfelder, Aud

- Obstfelder, Aud; Dyb, Kari. Space, power, and communication: The dynamic of ICT in Health Care [Vitenskapelig foredrag]. Vinterseminar, Den Norske sosiologiforening; 27.01.2006 – 29.01.2006
- Halford, Susan; Lotherington, Ann Therese; Obstfelder, Aud; Dyb, Kari. Re/Orderings of Medical and Nursing Work: new technologies and the disruption of professional, organisational

and spatial relations [Vitenskapelig foredrag]. The British Sociological Association annual Conference; 21.04.2006 - 23.04.2006

- Halford, Susan; Lotherington, Ann Therese; Obstfelder, Aud; Dyb, Kari. Re/orderings of Medical and nursing work; new technologies and the disruption of professional, organizational and spatial relations [Vitenskapelig foredrag]. Divisional Seminar, Sociology and Social Policy Division, University of Southampton, November 2nd 2006
- Lotherington, Ann Therese; Obstfelder, Aud. Contests in virtual spaces: Power and resistance in electronic booking [Vitenskapelig foredrag]. The 2006 Meeting of the AAG; 07.03.2006 - 1.03.2006

Sissel Lisa Storli

- Konferanse om Oppfølging av intensivpasienter, Nordisk forening for forskning i intensivsykepleie. Oslo 10.10. Faglig ansvarlig og foredrag: Kroppslige minner – Betydning av dagbok og besøk tilbake i avdelingen.
- Regional forskningskonferanse innen medisin og helse. Tromsø 01-02.06. Foredrag: Ti år etter intensivbehandling. En reise på søk etter mening.
- Nasjonal tverrfaglig konferanse om Traumatisk hjerneskade. Tromsø 30.11-01.12. Foredrag: "Når hauet e slådd ut..." Pasienterfaringer fra gjennomlevd .intensivbehandling.

Gunn Kristin Øberg

- Fagseminar i NFF's faggruppe i barne- og ungdomsfysioterapi: Utredning-testing-tiltak, Stavanger, 15-17.03.
- Foredrag: "Prechtl's kvalitative undersøkelse av bevegelsesmønsteret "General Movements". "Phenomenology and embodied cognitive science", symposium, Jyväskylä, Finland 11.-14.09.
- Regional forskningskonferanse innen medisin og helse, Tromsø, 01.-02.11. Presentasjon: Fysioterapibehandling til barn som er født for tidlig"

1.9 Representasjon i universitetets organer

Torunn Hamran

- Medlem av Programstyret for Master i helsefag og Master i folkehelsevitenskap

Siri Moe

- Leder i programstyret for master i helsefag og master i folkehelsevitenskap
- Leder av arbeidsutvalget for studiesaker ved Avdeling for sykepleie og helsefag

Hans Ketil Normann

- Medlem av AU ved Avdeling for sykepleie og helsefag (ASH)

Nils Henriksen

- Varamedlem programstyret for master i helsefag og master i folkehelsevitenskap.

1.10 Representasjon i organer utenom universitetet

Torunn Hamran

- Styremedlem Høgskolen i Narvik (2000-2003 og 2003-2007) oppnevnt av KUF/UFD
- Nestleder Nasjonalt fagråd for helsevitenskap, oppnevnt av
- Medfak, UiT 2004-2005.

Siri Moe

- Medlem i Nasjonalt fagråd for helsevitenskap
- Observatør i Nasjonalt råd for helse – og sosialfagutdanning

- Observatør i Høgskolesamarbeidet Helse Nord
- Medlem i Norsk Fysioterapeutforbunds fag og spesialistråd

Hans Ketil Normann

- Nestleder av Styringsgruppa for Senter for aldersforskning i Tromsø.
- Medlem av Styringsgruppa for Undervisningssykehjemmet i Tromsø.
- Medlem av Styringsgruppa for Nordic Dementia Project
- Varamedlem i styret i Norsk selskap for sykepleieforskning.

Nils Henriksen

- Medlem av avdelingsstyret ved Avdeling for helsefag, Høgskolen i Tromsø
- Medlem av UHR's Referansepanel for masterstudier i sykepleievitenskap og helsefag
- Varamedlem av Styringsgruppe for undervisningssykehjemmet i Tromsø

Sissel Lisa Storli

- Styremedlem Nordisk forening for forskning i intensivsykepleie (NOFI)
- Medlem i Forskningsutvalget ved Anestesi – og Akuttavdelingen ved Universitetssykehuset Nord-Norge

3 SERVICE OG FORMIDLING

3.2 Forsknings- og utredningsoppdrag

Torunn Hamran

Sakkyndig ved akkreditering av mastergradsstudium, Høgskolen i Gjøvik. Rapport til Nokut 130706

3.3 Populariseringsviksomhet

Hans Ketil Normann

Undervisning for helsepersonell og pårørende til pasienter som har demens. Røde Kors eldresenter, Demensforeninga i Lenvik.

Holdt to foredrag for helsepersonell og pårørende til pasienter som har demens ved Sør-Tromsøya sykehjem, Tromsø.

Cathrine Arntzen

Undervisning på Ergoterapeututdanninga v/Høgskolen i Tromsø

Undervisning på Videreutdanningen i Eldreomsorg v/Høgskolen i Tromsø

Sissel Lisa Storli

Undervisning ved videreutdanningen i intensivsykepleie

Torunn Hamran

Intervju: NRK Troms 23110, Nordlys 231196, NRK, Kulturbeite P2, 271106, NRK, Finnmark, desember 2006, flere innslag, NRK. Troms og Finnmark, Nr.no/nyheter 301106, Kilden, Forskningsrådet.no 221206, Dagbladet 28.12.06

Obstfelder, Aud

Obstfelder, Aud; Lotherington, Ann Therese. Elektronisk Booking sett fra et samfunnsvitenskaplig perspektiv [Populærvitenskapelig foredrag]. Seminar; 30.03.2006 - 31.03.2006

Obstfelder, Aud; Moen, Anne. Electronic Patient Record in Community Health Services-Paradoxes and

Adjustments in Clinical work. I: Consumer-Centered Computer-Supported Care for Healthy People. Proceedings of NI2006. Amsterdam: IOS Press 2006. ISBN 1-58603-622-X. s. 632-635

AVDELING FOR TELEMEDISIN OG E-HELSE

0. INNLEDNING

Avdelingen hadde følgende ansatte i 2006:

Førsteamanuensis Gunnar Ellingsen (avd.leder)
Alexander Horsch (professor II)

Som følge av at en førsteamanuensisstilling ikke har vært besatt, har følgende personer vært engasjert i hvert sitt semester.

Deede Gammon (amanuensis II, vårsemesteret)
Frank Larsen (amanuensis II, høstsemesteret)

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekt

Gunnar Ellingsen

I 2006 har avdelingslederen deltatt i flere søknadsprosjekter. Flere av disse er innvilget finansiering:

- Sykepleieplaner og regionale arbeidsflytsystemer (1 Post doc, og 2 PhD prosjekt). Prosjektet er en del av Tromsø Telemedicine Laboratory som er finansiert av Norges forskningsråd. Prosjektet innebærer i særlig grad et samarbeid med Dips og Well Diagnostics.
- Implementering av nettbasert legemiddelkort (1 PhD). Finansiert av Telemedisinsk forskningsutvalg (TFU). Prosjektet er et samarbeid mellom UiTø og NST.
- Regional kommunikasjon på tvers av helseorganisasjoner (1 PhD) Finansiert av Norges forskningsråd. Prosjektet er et samarbeid med NTNU og journalleverandørene: Dips, Siemens, Profdoc, Well og Visma

Disse prosjektene starter opp i 2007.

Som en del av dette arbeides det med å få etablert en PhD studeretning innen telemedisin og e-helse.

2. UNDERVISNING

Som en del av masterstudiet har avdelingen hatt ansvaret for, og gitt undervisning i følgende kurs:

Vår 2006: TLM-3060 (10 studipoeng) og TLM-3040 (10 studiepoeng)

Høst 2006: TLM-3010 (10 studipoeng), TLM-3020 (10 studiepoeng), TLM-3070 (5 studiepoeng) og TLM-3080 (5 studiepoeng)

Fra 2007 koordinerer avdelingen en søknad til EU om en internasjonal nettbasert master i telemedisin og e-helse (European Master in Telemedicine and eHealth). I den forbindelse er Artur Serrano engasjert i skrivearbeidet.

BARNEAVDELINGEN

0. INNLEDNING

Barneavdelingen har et utstrakt forskningssamarbeid med Mikrobiologisk og virologisk avd. IMB, Avdeling for molekylær bioteknologi, IMB og Avdeling for biokjemi, IMB. Pga omorganisering er tidligere utstrakt samarbeid med Regionsenter for Barne- og ungdomspsykiatri nå redusert.

Faste vitenskapelig ansatte:

Professor Trond Flægstad.

Professor John Rønning.

Førsteamanuensis I Lauritz Bredrup Dahl.

Førsteamanuensis II Roald Bolle.

Tidsbegrenset vitenskapelig ansatte:

Førsteamanuensis II Claus Klingenberg.

Amanuensis II og doktorgradsstudent Per Ivar Kaaresen.

Cand.scient. Cecilie Løkke og cand.scient. Merethe Sletteng er avdelingsingeniører på

Forskningslaboratoriet. Jorun Tunby er forskningskoordinator for prosjektet ”Tidlig intervensjon”.

Marianne Nordhov er stipendiat lønnet av Helse Nord. Forsker Christer Einvik og stipendiat Jørn

Henriksen er lønnet av midler fra Genterapiprojektet. Elizabeth Arag er universitetstipendiat.

Hildegunn Granslo og Bjørn Helge Haug er tilknyttet avdelingen som medisin forskerstudenter.

Jochen Büchner er ass.lege i fordypningsstilling.

1. FORSKNING

Barneavdelingen har et utstrakt forskningssamarbeid med Mikrobiologisk og virologisk avd. IMB, Avdeling for molekylær bioteknologi, IMB og Avdeling for biokjemi, IMB.

Avdelingens forskning er hovedsakelig innen områdene neonatologi, onkologi, infeksjoner og revmatologi.

1.2 Forskningsprosjekt

Induksjon av celledød i neuroblastom cellekulturer vha. laktoferricin

Trond Flægstad, Arild Leknessund, Cecilie Løkke, Liv Tone Eliassen, Øystein Rekdal i samarbeid med Karolinsk Institutet, Stockholm.

klinisk sammenheng.

Bruk av RNA interferens for å slå ut N-myc ved neuroblastom

Trond Flægstad, Christer Einvik C, Jørn Henriksen, Cecilie Løkke, Jochen Büchner, Bjørn Helge Haug i samarbeid med Karolinsk Institutet, Stockholm. Dette prosjektet ble avsluttet i 2006, med doktorgrad til Liv Tone Eliassen og artikkel i Int J Cancer.

Infeksjoner av koagulase negative stafylokokker (KNS) hos nyfødte og barn med kreft: Klinik, immunreaksjon, biofilmproduksjon og behandling

Claus Klingenberg, Trond Flægstad, Elisabeth Aarag, Hildegunn Granslo, Veronica Jenssen, Ørjan Olsvik, Johanna S. Ericsson.

Prosjektet tar sikte på å øke kunnskapen om KNS både når det gjelder resistensmekanismer, virulens og adekvat behandling, spesielt hos nyfødte og barn med kreft. Dette vil også ha relevans for andre grupper pasienter. Vi ønsker spesifikt å jobbe med følgende delmål:

- Kartlegge nærmere molekylære årsaker til virulens, persistens og resistens hos KNS, sepsis, spesielt hos nyfødte og barn med kreft. Vi vil spesielt se på sammenhengen mellom

biofilmdannelse og antibiotikaresistens for bakterier i løsning (såkalt planktonisk vekst) og i biofilm.

- Studere effekt av biofilmdannelse på aktivering av komplementsystemet, hvite blodlegemer og cyto/kjemokiner, og hvordan forskjellige deler av immunsystemet påvirker biofilmen.

Febril nøytropeni hos barn i Norge

Niklas Stabell, Ellen Nordal og Claus Klingenberg.

Norsk retrospektiv multisenter studie hvor man ved 7 norske sykehus som behandler barn med kreft går gjennom episoder med febril nøytropeni hos barna for å registrere forekomst, antibiotikabruk, mikrobiologiske funn og behandlingsutfall.

Prosjekt Tidlig Intervensjon 2000: Når barnet er født for tidlig. Kan en tidlig intervensjon forebygge utviklingsmessige og/eller psykososiale senskader.

Lauritz B Dahl, John Rønning, Per Ivar Kaaresen, Marianne Nordhov, Jorun Tunby.

Prosjektet var tidligere et samarbeid mellom RBUP og Barneavdelingen, men drives nå utelukkende fra Barneavdelingen. Har hatt ekstern finansiering siden oppstart 1998, i tidlig fase fra NFR og Rådet for psykisk helse. Finansieres nå i flere år fra Helse Nord.

Prosjektet er randomisert, klinisk, med to prematurgrupper og en fullbåren gruppe, ca 70 barn i hver gruppe. Sensitiviserende intervensjon med hensikt å bedre foreldre-barn samspill ble gitt til foreldrene i den ene prematurgruppen før utreise fra avdelingen, etterfulgt av 4 hjemmebesøk. Barna og foreldrene følges med medisinsk oppfølging av barna, utviklingsvurdering, nevropsykologiske tester, og en rekke skjemaer til foreldrene (stress, trygghet, barneoppdragelse, sosial støtte/nettverk etc., barnets atferd). Resultatene så langt tyder på lavere stress og mer sensitiv oppdrageratferd hos foreldrene, samt bedre samspill i intervensjonsgruppen. Barna i prematur intervensjonsgruppe har noe mindre atferdsavvik målt ved 2 år, mens mental og motorisk utvikling i prematurgruppene ved 2 år ikke er forskjellig. Prosjektet har vært vellykket så langt, og det taes sikte på å følge kohorten videre i mange år. Per høsten 2007 vil alle være ferdig undersøkt på 5 års stadiet. Data fra 3 års trinnet er under behandling for tiden.

Prosjekter for John Rønning:

A. Helsetjenesteutvikling/tidlig intervensjon/forebygging: Tidlig kartlegging av barns utvikling i forbindelse med kontroll på helsestasjonen (utgangspunkt i familiesenter – prosjektet).

Oppfølging fra seks mnd. til 5 år av 1600 barn og deres familier. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med forskere fra Universitetet i Oslo. Rønning er prosjektleder. Finansiert av Sosial- og Helsedirektoratet som en del av Familiesenterprosjektet.

B. Det nasjonale forsøket med familiesenter. Man tester ut utvikling av en tverrfaglig og tverretattlig lavterskelmodell. Basis for denne modellen er at en knytter en åpen barnehage til helsestasjonen, og at etater som har innflytelse og mandat i forhold til barn og unges mentale helse knytter prosentvise stillinger til denne konstruksjonen. Slik kan familiene henvende seg til fagfolk uten å måtte bli henvist. Forsøket er gjennomført i 6 kommuner, tre i Nord-Norge og tre i Sør-Norge. En kvalitativ vurdering av forsøket er foreløpig blitt gjennomført, og retter seg mot etatenes vurdering i disse kommunene om hvorvidt forsøket har ført til bedre tilgjengelighet, mer tverrfaglig og tverretattlig samarbeid og til mer brukermedvirkning. Det er dannet nettverk på i alt 70 kommuner over hele landet hvor hovedhensikten er å utvikle familiesentermodellen. Det er utstrakt nordisk samarbeid.

C. From a boy to a man: Prosjektansvarlig prof. Andre Sourander, Universitetet i Turku.

Epidemiologisk prospektivt prosjekt på utvikling av barns psykisk helse og uhelse.

D. The Finnish family competence study: Prosjektansvarlig prof. Andre Sourander, Universitetet i Turku. Et hovedmål for dette prosjektet er å tilby informasjon om livet og helseatferden til "unge finske familier" for derigjennom videreutvikle offentlige helsetjenester. Ni-års oppfølging av barn i prosjektet: Atferdsproblemer hos samiske og norske barn i samiske kommuner i Finnmark: Prosjektansv. Overlege dr. med Cecilie Javo.

E. Deltagelse i ulike prosjekter ledet av prof. Dabie Nabuzoka, Universitetet i Leeds, UK. Bl.a. "Children experiencing and witnessing bullying", "Adolescent mental health in Zambia".
BART; Juvenil Idiopatisk Artritt (JIA/ barneleddgikt) i de Nordiske land; epidemiologisk studie angående forekomst og sykdomsforløp. **Prospektiv multisenter studie som i Norge omfatter helseregion Midt og Nord.**

Fra UNN deltar: Ellen Nordal, Nils Thomas Songstad og Anne Elisabeth Ross:

Delstudier av BART: -Forekomst av uveitt, ANA og histonantistoffer hos barn med JIA.

-Selvrapportert helse hos ungdom med JIA; validering av YADI (Young Adults Disease Inventory).

BFM 04. Internasjonal behandlingsstudie av modne B NHL/ALL hos barn og ungdom.

Niklas Stabell nasjonal koordinator.

1.5 Ekstern finansiering

Helse Nord: Tildelt kr. 120 000 til prosjekt "Koagulase negative stafylokokker hos nyfødte; mekanismer for antibiotikaresistens og virulens i 2006

Helse Nord/Departementets program for Genterapiforskning). 1.500.000 til genterapiforskning (Trond Flægstad gruppe)

Helse Nord: Kr. 600 000 til prematurprosjektet "Tidlig Intervensjon 2000".

Kr. 50.000 fra Fredrискens legat til Flægstad/Klingenberg for nyfødteinfeksjoner med KNS.

Kr. 40.000 fra Aakrefondet til Flægstad/Einvik for neuroblastomforskning.

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Klingenberg C, Rønnestad A, Anderson AS, Abrahamsen TG, Flægstad T, Sollid JE..

Persistent strains of coagulase-negative Staphylococci in a neonatal intensive care unit are characterized by high levels of biofilm production and antibiotic resistance. Oral presentation, European Society for Pediatric Infectious Disease, Basel, May 2006.

Claus Klingenberg:

Høstmøte Norsk Barnelegeforening, Åhus, oktober 2006.

Innlegg: Malaria hos barn.

Hildegunn Granslo:

Høstmøte i Norsk Barnelegeforening, Åhus, oktober 2006. Følgende innlegg, som fikk første pris:

Antibiotikaresistens og biofilmproduksjon hos koagulase-negative stafylokokker (KNS) som koloniserer huden til nyfødte barn og barn med kreft.

Christer Einvik, Jørn Henriksen og Cecilie Løkke:

Poster på Advances in Neuroblastoma Research møte i Geneve, Sveits sept. 2006.

Liv Tone Eliassen, Cecilie Løkke, John I. Johnsen, Baldur Sveinbjørnsson, Per Kogner, Trond Flægstad and Øystein Rekdal

The antimicrobial peptide Ifcin is cytotoxic to neuroblastoma cells in vitro and in vivo. Poster presentasjon, SIOP annual meeting, Geneve, Sveits sept. 2006.

Trond Flægstad, Jørn Henriksen, Jochen Büchner, Cecilie Løkke and Christer Einvik-

Silencing of MYCN expression in human neuroblastoma cell lines using shRNA. Oral presentasjon, SIOP annual meeting, Geneve, Sveits sept. 2006.

Stabell N, Nordal E, Stensvold E, Wiger K, Lund B, Tøxt A, Buhning F, Simonsen GS, Greve-Isdahl M, Fornebo HP, Klingenberg C. Febrile neutropenia in children with cancer; a retrospective Norwegian multicentre study. Abstract #16, NOPHO 24th annual meeting, Tampere 6-9 May 2006.

Trond Flægstad, Jørn Henriksen, Jochen Büchner, Cecilie Løkke and Christer Einvik- Silencing of MYCN expression in human neuroblastoma cell lines using shRNA. Oral presentasjon, NOPHO annual meeting, Tampere, Finland, 6.-9.mai 2006.

Jørn Henriksen, Cecilie Løkke, Martin Hammerø, Trond Flægstad, Christer Einvik. Inducible shRNA Expression in Neuroblastoma Cell Lines. Poster presentasjon, Advances in Neuroblastoma Research meeting, Los Angeles, mai 2006.

Lauritz B. Dahl og Per Ivar Kaaresen:

Europediatrics; Europeisk Pediatrisk Kongress i Barcelona 7.-10. okt. 06. Deltok med oral presentasjon.

LBD: "Emotional/behavioral problems and social and academic competence in VLBW adolescents".

Per Ivar Kaaresen, Claus Klingenberg og Marianne Nordhov:

Hot Topics in Neonatology Washington DC, USA, 3.-5.desember 06.

Trond Flægstad, Tore Stokland og Niklas Stabell:

SIOP (International Society for Pediatric Oncology), Genova, Sveits, september 06.

John Rønning, Kåre Olafsen, Jorunn Tunby, Lauritz B. Dahl:

Nordisk forening for spedbarns utvikling (NFSU). Trondheim, 27-28. oktober 06.

Alle hold innlegg fra "Prematurprosjektet":

JT:

"Tidlig intervensjon i forhold til premature barn. Prosjektbeskrivelse, intervensjon og forskningsresultater."

LBD:

"Atferdsproblemer og sosial- og akademisk kompetanse hos VLBW ungdom. En populasjonsbasert studie fra Troms og Finnmark, basert på foreldrerapport og selvrappport."

KSO:

"Joint attention in term and preterm infants at 12 months corrected age: The significance of gender and intervention based on a randomized controlled trial."

JR:

"Tidlig intervensjon i forhold til premature barn. Prosjektbeskrivelse, intervensjon og forskningsresultater."

Per Ivar Kaaresen:

Europisk kongress, Praha, Tsjekkia, 2006. Holdt innlegg fra "Prematurprosjektet":

"A randomized controlled trial of an early intervention program in preterm infants: outcome at two years corrected age."

John Rønning og Kåre S. Olafsen:

The 4th World Conference: The promotion of mental health and prevention of mental and behavioural disorders. 11.-13. oktober 2006, Oslo. Oral presentasjon fra "Prematurprosjektet" (KSO): Joint attention in term and preterm infants at 12 months corrected age: The significance of gender and intervention based on a randomized controlled trial.

Lauritz B. Dahl, Kåre S. Olafsen, Maianne Nordhov:

Regional forskningskonferanse innen medisin og helse – Helse Nord. 1-2. nov. 2006.

Innlegg:

LBD: "Emotional/behavioral problems and social and academic competence in VLBW adolescents".

Vår gruppe fikk Forskningsprisen for 2006.

KSO: "Joint attention in term and preterm infants at 12 months corrected age: The significance of gender and intervention based on a randomized controlled trial."

Poster:

MN: "Kan tidlig samspillsintervensjon til foreldre med premature barn med fødselsvekt < 2kg påvirke foreldrenes syn på barneoppdragelse? En longitudinell randomisert intervensjonsstudie."

John Rønning:

10th World Congress World Association For Infant Mental Health – 8.-12. juli, 2006

1.6.2. Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid.

Trond Flægstad: Medlem av leukemiutvalget i NOPHO. Han fortsetter samarbeidet med Karolinska Institutet i Stockholm om neuroblastom-forskning.

Ellen Nordal: Nordisk barneleddgiktsstudie, prospektiv multisenter studie.

Tore Stokland: Medlem av SIOPs komite for behandling av lavgradige gliomer.

John Rønning: "From boy to man". Samarbeidspartnere i Finland

Claus Klingenberg: Samarbeid med Annaliesa Anderson (Merck Company, New Jersey, USA), Michael Otto (NIH, Montana, USA) og Jacques Schrenzel (Genomic Research, Geneve, Sveits).

Hos disse tre samarbeidspartnerne har vi utført supplerende avanserte bakteriologiske og genotypiske analyser av vårt stammemateriale med koagulase-negative stafylokokker.

Ellen Nordal: deltar i Nordic Study Group for Pediatric Rheumatology.

Ellen Nordal, Nils Thomas Songstad, Anne Elisabeth Ross: Nordisk barneleddgiktsstudie BART, prospektiv multisenter studie.

1.8. Doktorgrader

Claus Klingenberg

Juni 2006: Dr. med ved Universitetet i Tromsø.

Tittel på avhandlingen: Coagulase-negative staphylococci and neonatal infections: Studies on epidemiology, antibiotic resistance, virulence factors and treatment.

Kaaresen, Nordhov, Henriksen, Aarag og Büchner er oppmeldt til dr.med./PhD-programmet.

1.9. Representasjon i universitetets organer

Claus Klingenberg

- Leder av eksamenskommisjonen for Med 400 for eksamen vår/høst 2004
- Medlem av faglig råd Senter for internasjonal Helse UNN/UiTø.

Lauritz B. Dahl

- Leder for pediatriundervisningen 6. studieår.

Trond Flægstad

- Leder av kurskomiteen for organkurs XVI Livsløp
- Medlem av forskningsutvalget, Det Medisinske Fakultet, UiTø.
- Biveileder for Tonje Fikshaas doktorgrad, som ble avlagt i 2006.

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

John Rønning

- Arbeidsgruppe i regi av Sosial og helsedirektoratet som skal anbefale oppfølging av premature barn.

Trond Flægstad

- Medlem av leukemiutvalget, det vitenskapelige utvalg og protokollutvalget for ny ALL-protokoll, NOPHO
- Medlem av forskningsutvalget, Den Norske Lægeforening
- Leder av Norsk Barneleukemigruppe

Claus Klingenberg

- Medlem av Kvalitetsutvalget, Norsk barnelegeforening
- Medlem av Subgruppen for nyfødtdisin, Norsk barnelegeforening
- Medlem i styringsgruppen for Veileder i generell pediatri i regi av Norsk Barnelegeforening-Medlem av "Fagrådet for Den norske mor og barn undersøkelsen"

Tore Stokland

- Leder faggruppe for CNS-svulster, NOPHO

Ellen Nordal

- Nasjonal Referansegruppe for NAKBUR (Nasjonalt Kompetansesenter for barne og ungdomsreumatologi)
- Nordic Study Group of Pediatric Rheumatology

2. UNDERVISNING

Hovedtyngden av undervisningen i barnesykdommer ligger i Livsløpskurset som er på høsten 4. året og i stadium IV i 6. året. Studentenes evaluering av undervisningen har vært til dels meget tilfredsstillende. Spesielt har studentpoliklinikken også i 2006 fungert godt.

Som tidligere gir barneavdelingen undervisning i medisin grunnfag på universitetet og dessuten på høgskolens utdanninger i sykepleie, fysioterapi, jordmorutdanning og helsesøsterutdanning.

Barneavdelingen arrangerte Legers videre- og etterutdanningskurset "Praktisk pediatri". Avdelingens leger har undervist på en rekke forelesninger arrangert av Legers videre- og etterutdanning.

John Rønning har drevet utstrakt undervisning i kommune-Norge om tidlig kartlegging og intervensjon.

3. SERVICE OG FORMIDLING

3.3 Populariseringsvirksomhet

Claus Klingenberg

Foredrag på nasjonal konferanse om Down syndrom i Tromsø, april 2006

HUDAVDELINGEN

0. INNLEDNING

Avdelingen er ikke tilført eksterne forskningsmidler for 2006.

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekt

Hudavdelingen fortsetter sine epidemiologiske studier i samarbeid med dr.med.Lars Kåre Dotterud, Lillehammer, og disse studier er relatert til atopiske problemstillinger. Avdelingen fortsetter med yrkesdermatologiske studier

Hudavdelingen har også innledet samarbeid på et prosjekt vedrørende sykdommer i perianalområdet med proktologisk seksjon ved Kirurgisk avdeling, Universitetet i Wroclaw, Polen.

Et igangsatt psoriasisprosjekt videreføres.

2 nye prosjekter er igangsatt (1) og under utarbeidelse (2):

Eksemveiledning på nett. Ass.lege Thomas Schopf, Hudavdelingen og Overlege Roald Bolle, Barneavdelingen.

Prosjektet startet 01.03.05. 98 pasienter med atopisk eksem er inkludert og randomisert til 2 grupper hvorav den ene får standard opplegg for oppfølging/informasjon om tilstanden, profylakse, behandling etc., mens den andre gruppen veiledes via nettkontakt med foto og jevnlig oppfølging over nettet.

Gruppene følges i 1 år.

Programmet "Wells Arena" med tilgang via kodeord på nettet, tilgjengelig fra enhver PC med internett-tilknytning.

Hensikt: Sammenligne utbrudd, forløp, innleggelsesbehov etc. Så langt er 200 pasientmeldinger kommet inn i internettgruppa.

Tromsøundersøkelsen 2007: "Stafylokokkbærerskap og hudlidelser"

– et samarbeidsprosjekt mellom Hud- og Mikrobiologisk avdeling. Ass.lege Kjersti Danielsen, Hudavdelingen, er tilknyttet prosjektet i samarbeid med Mikrobiologisk avdeling. Epidemiologiske undersøkelser av hudsykdommer er også planlagt i tilknytning til dette.

Venerologisk poliklinikk.

Startet opp 16.januar 2006. Direkte timebestillingstelefon for pasienter som tror seg smittet av seksuelt overførbare sykdommer. Åpen poliklinikk 2 dager i uka, også akutt mottak på dagtid.

1.6.1 Deltakelse I symposier/konferanser – internasjonale og nasjonale

B. Gasior-Chrzan: In memory of Prof. dr. med. Jozef Kubicz's 100th anniversary of birth. Polish Dermatology Soc. Meeting. Wroclaw, 15.nov.2006 (foredrag)

Plan for 2007.

Avdelingen fortsetter de igangværende og nye prosjekter.

2. UNDERVISNING

Det er gitt undervisning i Stadium II (Organkurs) og Stadium IV for medisinerstudenter.

AVDELINGENS SITUASJON

Professoratet er lyst ledig fra 01.04.07. Førsteamanuensisstillingen er besatt, også en amanuensis II-stilling.

Man har fremdeles ingen teknikerstillinger, og basalforskningen må derfor, som tidligere, bli deltidsprosjekter med andre universitetsavdelinger eller utenbys universiteter.

KIRURGISK AVDELING

0. INNLEDNING

I 2006 ble det publisert 17 artikler. Kun to av disse er registrert med både UNN og UiT adresse og registrert i FRIDA.

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekter

Prosjekttittel: Beta-blokkeres innvirkning på splanchnicus-gebetet ved sepsis. (1)

Prosjektansvarlig: Overlege Ø. Irtun

Ansvarlig forsker: Amanuensis K.V. Husnes

Dyreeksperimentell studie på gris. Doktorgradsprosjekt. Forventet avsluttet 2007.

Prosjekttittel: Preoperativ glukose-loading. Innvirkning på splanchnicus-gebetet i fysiologiske tilstander og ved sepsis. (1)

Prosjektansvarlig: Prof. Ø. Irtun

Ansvarlig forsker: Amanuensis K.V. Husnes

Dyreeksperimentell studie på gris. Doktorgradsprosjekt. Forventes avsluttet 2007.

Prosjekttittel: Inflammatoriske reaksjoners påvirkning på postoperativ insulin-resistens. (1)

Prosjektansvarlig: Prof. Ø. Irtun

Ansvarlig forsker: Amanuensis P. Gjessing

Dyreeksperimentell studie på gris. Doktorgradsprosjekt.

Prosjekttittel: Postoperativ enteral feeding or early oral intake at will. Effects on clinical outcome. A prospective, randomised, clinical, multicentre trial. (1)

Prosjektansvarlig: Prof. A. Revhaug

Ansvarlig forsker: Ass.lege K. Lassen

Norsk multisenterstudie, som skal randomisere 440 kirurgiske pasienter, randomisert til to ulike ernæringsmodaliteter. Endepunkter er alvorlige komplikasjoner og livskvalitet. Avsluttes 2006

Prosjekttittel: ERAS - Enhanced recovery after surgery (1)

Prosjektansvarlig: Prof. A. Revhaug

Ansvarlig forsker: Ass.lege K. Lassen

Et internasjonalt (5 klinikker i 5 land i Europa) klinisk prosjekt som tar sikte på å forbedre den perioperative behandling av kirurgiske pasienter. Utgående fra ERAS samarbeidet.

Prosjekttittel: Correlation between anal sphincter defects and anal incontinence following obstetric sphincter tears: new grading systems for ultrasonographic classification of defects

Prosjektansvarlig: Prof. Barthold Vonen

Ansvarlig forsker: Kst.overlege S. Norderval

Noen ord om prosjektet (på norsk): Etterundersøkelse med 3-dimnsjonal anal ultralyd og registrering av symptomer på anal inkontinens etter skade på endetarmens lukkemuskler under fødsel ved kvinneklinikken, Ålesund sjukehus i perioden 1/1-2002 - 31/6 2004. Ultralyd-datasettene ble tolket blindet for pasientdata. Egenutviklede graderingssystemer for klassifisering av ultralydpåvisbar skade på lukkemusklene ble benyttet, og sammenlignet med et annet graderingssystem.

Prosjekttittel: Anal incontinence after conventional and anatomical repair – a prospective interventional study before and after change in method of repair. (1)

Prosjektansvarlig: Prof. B. Vonen

Ansvarlig forsker: Kst.overlege S. Norderval

Forventes avsluttet 2008

Prosjekttittel: "En kunstig lever" (1)
Prosjektansvarlig: Prof. A. Revhaug
Ansvarlig forsker: Vit.ass. GI. Nedredal
Basale studier for å lage en kunstig lever med griseceller.

Prosjekttittel: Investigation into pathophysiological basis of alteration in end-organ function in an acute liver failure model (1)
Prosjektansvarlig: Prof. A. Revhaug
Ansvarlig forsker: L. M. Ytrebø, Stud. med S. Ekse
Internasjonalt samarbeidsprosjekt hvor vi studerer patofysiologiske endringer ved akutt leversvikt, og om disse endringene lar seg påvirke ved medikamentell behandling.

Prosjekttittel: Hepatic regeneration (1)
Prosjektansvarlig: Prof. A. Revhaug
Ansvarlig forsker: Ass.lege K.E. Mortensen og Stud med Ingvild Nygård
Akutt og kronisk leverregenerasjon studeres.

Prosjekttittel: Indusert levervekst (1)
Prosjektansvarlig: Prof. A. Revhaug
Ansvarlig forsker: Ass.lege K.E. Mortensen
Eksperimentell studie for å undersøke mekanismer ved leverregenerasjon

Prosjekttittel: Longitudinell studie av betydningen av operasjonsmetode og bestråling for prognose ved cancer recti.
Prosjektansvarlig: Prof. B. Vonen
Ansvarlig forsker: Overl. Marit Helene Hanssen
Noen ord om prosjektet (på norsk): Prosjektet utgår fra Norsk rectumcancerregister som prospektivt har registrert alle pasienter i Norge med rectumcancer fra november 1993. Studien omfatter alle pasienter med rectumcancer operert med kurativ intensjon mellom november 1993 og desember 2001 (4113 pasienter) og har bl a sett på betydningen av strålebehandling for utvikling av lokale residiv og regionale ulikheter. Videre skal vi se på behandlingen av lokale residiv med fokus på overlevelse, kjønnsforskjeller, eventuelle regionale forskjeller, aldersfenomener med mer. Forventes avsluttet i 2008.

Prosjekttittel: Operativ behandling av pilonidal sinus med Bascoms assymetriske lukking av den midt-gluteale kløft (1)
Prosjektansvarlig: Prof. Arthur Revhaug
Ansvarlig forsker: Ass.lege Christian Rushfeldt
Tidligere metoder for operasjon av pilonidal sinus med smal eller vid eksisjon innebar en relativt høy residiv rate. Basert på en ny forståelse av sykdommen hvor årsaken ble tilskrevet skade i epidermis forårsaket av bakterier og fuktighet i den dype gluteale kløft, istedenfor skade i de dypere vevslag slik som tidligere antatt, har vi fra 2002 innført en teknikk med en asymmetrisk hudplastikk med det formål å avflate den intergluteale kløft (Bascoms operasjon). Prosjektets hensikt er å vurdere effekten av dette inngrepet samt evaluere pre-disponerende faktorer samt per- og post-operative forhold knyttet til denne teknikken.

Prosjekttittel: En randomisert, kontrollert, klinisk studie av biofeedback og anale injeksjoner som første alternativ ved anal inkontinens (1)
Prosjektansvarlig: Prof. Barthold Vonen
Ansvarlig forsker: Ass.lege Trond Dehli
En to-senter RCT, til nå inkludert 37 av 124 pasienter. Inklusjonen er forventet å ta de neste 2 år, deretter kommer 2 års observasjonstid.

Prosjekttittel: Biofeedback og anale injeksjoner ved anal inkontinens: en oppfølgingsstudie (1)
Prosjektansvarlig: Prof. Barthold Vonen
Ansvarlig forsker: Ass.lege Trond Dehli
Non-respondere fra ovenfor nevnte studie inngår her. De som ikke har effekt av biofeedback, vil her tilbys anale injeksjoner, og de uten effekt av injeksjoner tilbys biofeedback.

Prosjekttittel: IRAD (International registry of acute aortic dissections) (3)
Prosjektansvarlig: Prof. T.Myrmel
Ansvarlig forsker: Overl. K. Bartnes
Registrering av akutte aortadisleksjoner. Evaluering av behandlingsresultater. Rapportering til internasjonalt database.

Prosjekttittel: RABAGAST (3)
Prosjektansvarlig: Prof. T.Myrmel
Ansvarlig forsker: Overl. K. Bartnes
Evaluering av resultatene ved bruk av arteria radialis som graft i koronarkirurgi. Avsluttes 2007.

Prosjekttittel: Evaluering av kriterier for mobilisering av traumeteam (3)
Prosjektansvarlig: Overl. K. Bartnes
Ansvarlig forsker: Stud.med. Krüger
Avsluttet 2006

Prosjekttittel: Inflammatorisk respons og ischemi/reperfusjonsskade etter cardio pulmonary bypass. Effekten av immunmodulering med beta- glucan. (3)
Prosjektansvarlig: Avd.overlege R. Busund
Ansvarlig forsker: Klin.stip. E. Aarsæther
Del I: Klinisk pilotstudie for å undersøke hvorvidt forbehandling med beta-glucan reduserer den postoperative inflammatoriske responsen hos hjerterpasienter. Slutført 2006.
Del II: Eksperimentell studie i grisemodell hvor effekt av forbehandling med beta-glucan studeres. Effektmål: postoperative inflammatorisk respons og ischemi/reperfusjonsskade målt ved biokjemiske markører i vev og sirkulasjon samt med kardiovaskulære variabler målt med konduktanskatetere.

Prosjekttittel: Endotelmodulering ved akutt hjertesvikt (3)
Prosjektansvarlig: Prof. T. Myrmel
Ansvarlig forsker: Ass.lege S. E. Hermansen, ass. lege P. M. Haram
Studie av hvordan endotelfunksjonen endres ved akutt hjertesvikt. Del av den tematiske satsningen "Endotelet" (USAM/Uitø)

Prosjekttittel: Akutt hjertesvikt, kliniske aspekter og patofysiologi (3)
Prosjektansvarlig: Prof. T. Myrmel
Ansvarlig forsker: Post doc Ole-Jakob How, klin.stip. S. Eggen Hermansen, klin. stip A. Røsner, ass. lege S. Muller, stud.med. M. Hansen, stud. med Thor Alan Stenberg.
Kliniske og patofysiologisk studier av behandlingseffekter og perifer sirkulasjonsregulering hos ulike pasienter med akutt hjertesvikt

Prosjekttittel: Adenosin og endotel
Prosjektansvarlig: Prof. D. Sørli og l.amanuensis L.M.Ytrebø
Ansvarlig forsker: Stud.med. Ø. Jakobsen. (Forskerlinja), Thor Allan Stenberg, Ole Losvik

Prosjekttittel: Adenosin og hjertebeskyttelse under hjerteroperasjoner (3)
Prosjektleder: Prof. D. Sørli
Ansvarlig forsker: Stud.med. Ø. Jakobsen. (Forskerlinja)
Dyreeksperimentelle studier.

Prosjekttittel: Passopp Pluss (3)
Prosjektleder: Avd.leder R. Busund, prof. D.Sørli
Ansvarlig forsker: Cand.psychol. S. Bergvik
Pasientopplevelser under og etter operasjon. Påvirkningsmuligheter.

1.5 Ekstern finansiering

Helse Nord
Norges Forskningsråd
Helse og Rehab
Nasjonalforeningen for folkehelsen

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Aarsæther E:

- European Society for Surgical Research. Rostock, Tyskland 17-20 mai, 2006. Foredrag
- Regional forskningskonferanse innen medisin og helse Tromsø. 1. - 2. november 2006. Posterpresentasjon

Bartnes K:

- Kirurgisk høstmøte. Oslo 23.-27. oktober 2006. Foredrag/abstract

Busund R:

- European Society for Surgical Research. Rostock, Tyskland 17-20 mai, 2006. Foredrag
- Kirurgisk høstmøte. Oslo 23.-27. oktober 2006. Foredrag.

Dehli T:

- ESCP1st Scientific and Annual General Meeting. Lisboa, Portugal, 13.-16. september 2006 Poster.
- Postgraduatekurs innen colorectal kirurgi. Trondheim 6.-7. desember 2006 Foredrag.
- Kirurgisk Høstmøte. Oslo 23.-27.oktober 2006. Innlegg

Due J:

- Kirurgisk Høstmøte - Urologisk Høstmøte. Oslo 25. - 27. oktober 2006 3 foredrag.

Hansen M:

Regional forskningskonferanse. Tromsø 2. november 2006. Foredrag.

Hermansen SE:

- Kirurgisk Høstmøte. Oslo 23.-27.oktober 2006. Foredrag + abstract

Lassen K:

- Kirurgisk høstmøte. Oslo. 23.-27. oktober 2006. Presentert abstract

Lindsetmo R-O:

- Int. congress in Advanced laparoscopic surgery. Bordeaux, Frankrike 2.-4.november 2006
- Kirurgisk Høstmøte. Oslo 23.-27.oktober 2006.
- Postgraduatekurs innen colorectal kirurgi. Trondheim 6.-7. desember 2006 Foredrag
- ESCP1st Scientific and Annual General Meeting. Lisboa, Portugal, 13.-16. september 2006. Poster.

Mortensen KE:

- Nord-Norsk Gastroenterologisk Selskap. Vår møte. Harstad 27. mars, 2006. Foredrag.
- Nasjonalt levermøte 2006. Oslo, 10. mars 2006. Foredrag

Müller S:

- Kirurgisk høstmøte. Oslo 23.-27. oktober 2006. Foredrag. Medi-Stim pris for beste foredrag.

Myrmel T:

- Hjertekirurgisk Symposium. Oslo 12. mai, 2006. Foredrag.

Norderval S:

- First Scientific and Annual General Meeting of the European Society of Coloproctology. Lisboa, Portugal, 13.-16. September, 2006. Poster

Rushfeldt Chr.:

- Kirurgisk høstmøte. Oslo. 23.-27. oktober 2006. Foredrag.

Sørli D:

- Hjertekirurgisk Symposium. Oslo 11. mai 2006. Foredrag.

1.6.2 Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid

Registrering av publikasjoner skjer i FRIDA (Forsknings Resultater og Informasjon for Dokumentasjon av vitenskapelige Aktiviteter) og skal ikke tas med i årsrapporten fra og med 2006.

ERAS. Samarbeidsprogram med medlemmer fra Danmark, Sverige, Skottland, Holland, Tyskland og Norge, Finanseringskilde: Kabi Fresenius (Kir. 1)

”Arbeidsgruppen for enteral og parenteral ernæring.” Forskningsprosjekt mellom Norge, Sverige og Danmark om kunnskap, holdninger, bruk og barrierer vedrørende klinisk ernæring i sykehus. Øivind Irtun, leder for den norske gruppen og medlem i Scandianvian Publication Group. Finansiering: Den norske legeforening, Norsk sykepleierforbund, Sosial- og helsedirektoratet, Helse Nord og Universitetssykehuset Nord-Norge. (Kir. 1)

Samarbeid med Aarhus Universitet, Det Jordbruksvitenskapelig Fakultet, avdeling for Genetikk og Bioteknologi. (Kir. 1)

IRAD (International registry of acute aortic dissections). Registrering av akutte aortadisseksjoner. Evaluering av behandlingsresultater. Rapportering til internasjonalt register. (Kir. 3)

1.8. Doktorgrader**Tor Steensrud**

Myocardial protection with nicorandil supplemented cardioplegic solutions.

Knut Eivind Kjørstad

Assessing myocardial contractility in vivo: an illusive quest?

1.9. Representasjon i Universitetets organer**Jan Due**

- Leder kurs nyre og urinveier

Dag Sørli

- Leder eksamenskommisjonen Stadium IV
- Varamedlem av Programstyre medisin
- Medlem av forskningsutvalget ved Nasjonalt Telemedisinsk Senter

Rolv-Ole Lindsetmo

- Leder/hovedkoordinator stadium III, sykehusutplasseringen

Truls Myrmel

- Avdelingsleder kirurgisk avdeling, IKM
- Medlem av Vitenskapelig Råd Klinisk Forskningspost
- Medlem i Forskningsutvalget
- Leder eksamenskommisjonen Med-300.
- Vara IKMs Styre

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet**Arthur Revhaug**

- Medlem Spesialistkomiteen i gastroenterologisk kirurgi
- Mentor i Skandinaviska Nutritions Akademien (SNA)
- Founding and active member of "The ERAS Group"
- Medlem av arbeidsutvalget i NGICG "Norsk gastrointestinal cancergruppe"
- Medlem av Research Committee, World Org. for Gastroenterology

Dag Sørli

- Medlem av Fagkomite i Divisjon for vitenskap, Fagkomite for kliniske fag, Norges
- Forskningsråd
- Medlem Nasjonalt Råd for legefording og spesialistutdanning.
- Medlem Nasjonalt Kunnskapssenter for helsetjenesten
- Medlem Spesialistkomiteen i thoraxkirurgi
- Styremedlem Sparebanken Nord-Norges medisinske forskningsfond
- Referansegruppen for Det norske plasmafraksjonsprosjektet

Truls Myrmel

- Medlem av fagredaksjonen i SCJ (Scandinavian Cardiovascular Journal)
- Medlem av fagredaksjonen EJCTS (European Journal of Cardiothoracic Surgery)
- Medlem av fagredaksjonen JCTVS (Journal of Cardiothoracic and Vascular Surgery)
- Styremedlem Norsk Thoraxkirurgisk Forening

Øivind Irtun

- Leder for Norsk Selskap for Klinisk Ernæring
- Council Member of European Society for Clinical Nutrition and Metabolism
- Nestleder for Norsk Forening for Gastroenterologisk Kirurgi
- Medlem i utvalg fra Sosial og Helsedirektoratet for utarbeidelse av nasjonale retningslinjer for klinisk ernæring

KREFTAVDELINGEN

0. INNLEDNING

Den kliniske avdelingen: Kreftavdelingen, UNN er regionalt senter for medisinsk onkologi og stråleterapi i Nord-Norge. Avdelingen tar i mot voksne pasienter med kreftsykdommer for utredning og behandling. Den kliniske avdelingen består av sengepost med 30 senger og stråleterapienhet med fire lineærakseleratorer, to simulatorer, spiral CT, moderne 3D-CT-doseplaneringssystem og egen intrakavitær stråleenhet. I tillegg driver avdelingen utstrakt poliklinisk virksomhet ved egen poliklinikk. Siden januar 2000 har man drevet regionalt Kompetansesenter for lindrende behandling "Lindring i Nord" fra Kreftavdelingen.

Universitetsavdelingen har 3 fulle stillinger og 3 bistillinger: Professor I Roy M. Bremnes, postdoc Marit P. Delghandi, klinisk stipendiat Hege Sagstuen Haugnes, professor II Terje Risberg, professor II Jan Norum og førsteamanuensis II Tone Nordøy.

Undervisningen av medisinerstudenter fungerer godt. Avdelingen har forelesninger i kreftrelaterte temaer ved flere organkurs, faste uketjenester i hematologikurset og inngår i modulsystemet i stadium IV. På 6. året tilbringer hver gruppe studenter 2 uker i Kreftavdelingen. Avdelingen har fått positive evalueringer fra studentene vedrørende vår kliniske undervisning i stadium IV.

De samlede økonomiske ressurser (Universitetets bidrag, samt eksterne kilder som Helse Nord og gaver) har vært tilstrekkelige for de mål avdelingen har hatt for forskning i 2006.

1. FORSKNING

Siden 1992 har UNN med finansiering fra Kreftforeningen hatt eget sekretariat for klinisk kreftforskning EKF (Enhet for Kreftforskning, Klinisk Forskningssenter, UNN). Dette sekretariatet setter kliniske avdelinger i stand til å lede og gjennomføre landsomfattende multisenterstudier innen kreftforskning. Siden 1995 har Kreftavdelingen hatt egen forskningssykepleier, knyttet opp mot EKF. Fra 2002 har vi også hatt sekretær i 50% ansatt ved EKF. Forskningsmidler ved TTO Nord finansierer forskningssykepleier- og sekretærstilling. Utstrakt klinisk forskning i avdelingen er muliggjort som følge av ressursene ved EKF.

1.2. Forskningsprosjekt

Forskningen ved Kreftavdelingen har i 2006 hovedsakelig vært konsentrert rundt lungekreft, testikkelkreft, brystkreft, lindrende behandling, kommunikasjon, alternativ medisin og helseøkonomi. I tillegg har vi flere rene kliniske forskningsprosjekter innen disse samt flere andre tumorgrupper.

Lungekreft

- Veiledning av dr. med. kandidat Stein Sundstrøm ved NTNU (Bremnes). Arbeidet basert på to nasjonale randomiserte studier ble avsluttet med disputas i mars 2006. En av artiklene ble publisert i 2006.
- Bremnes er hovedansvarlig for en nasjonal randomisert studie ved avansert NSCLC; vinorelbine/carboplatin versus gemcitabine/carboplatin. Det er inkludert 432 pasienter som er fulgt opp i minimum 2 år, endepunkter er overlevelse, livskvalitet og toksisitet. Danner grunnlag for Nina Helbekkmoes dr.grad. Abstract presentert ved ASCO 2006. Første artikkel er innsendt for publisering. Andre artikkel in prep.
- "Translational research" prosjekt i form av etablerte tissue microarrays (TMA) fra 350 lungekreft svulster. Samarbeid med Patologisk Avdeling. Familier av molekyler markører med betydning for invasjon, angiogenese, metastaser, recidiv, overlevelse vil bli undersøkt. Tre dr.grads kandidater (Tom Dønnem, Samer Al-Saad, Khalid Al-Shibli). En artikkel innsendt, 3 in prep. Undersøkelse av NSCLC cellelinjer samt parafinstøpt pasientmateriale mht angiogenetiske

markører. Metoder: western blotting, immunfarging av celler, ELISA og RNA isolering (postdoc Marit P. Delghandi).

- Nasjonal randomisert studie av pasienter med NSCLC stadium 3B og 4. Randomisering: 3 eller 6 kurer med carboplatin/vinorelbine. N=300. To abstracts publisert i 2003. Første artikkel publisert i 2006. Bremnes er medansvarlig for protokollen og medforfatter.
- Nasjonal randomisert studie mellom Irinotecan/carboplatin og etoposid/carboplatin ved SCLC utbredt sykdom. Inklusjon avsluttet i 2005. Abstract antatt til ASCO 2007..
- Verdien av konkomitant kjemo- og stråleterapi ved NSCLC stadium III. Samarbeid mellom norske, svenske, danske og finske sentra. Inklusjon avsluttet i 2005. N=300. Bremnes i protokollkomiteen. Databehandling i 2006
- Nasjonal randomisert fase III førstelinje studie ved avansert NSCLC: Gemcitabin/Carboplatin vs. Pemetrexed. 440 pasienter inkludert august 2006. Data bearbeides 2007, antatt som abstract ved ASCO 2007. Dr.grads prosjekt (Bjørn Henning Grønberg). Bremnes veileder.
- Randomisert fase II studie, normofraksjonert vs. hypofraksjonert strålebehandling ved begrenset småcellet lungekreft. Oppstart april 2005, mål N=100. Inklusjon vil avsluttes tidligst 2009. Bremnes veileder, i protokollkomiteen (Grønberg).
- Nasjonal randomisert studie for NLCG stad IIIB med stråleterapi alene versus kombinasjon kjemoterapi og stråleterapi. CONRAD-studien. Startet randomisering i oktober 2006, planlagt inkludert 352 pasienter. Prosjektleder er Hans Henrik Strøm, Helgelandssykehuset avd. Sandessjøen, Nina Helbekkmo i protokollkomiteen. Bremnes veileder
- Nasjonal randomisert studie for NLCG stad IV med vinorelbin/carboplatin vs non-platinum kombinasjon vinorelbin/gemcitabin (VG-studien). Plan 440 inkluderte. Planlagt oppstart april 2007. Bremnes veileder

Testikkelkreft

Nasjonal langtidsoppfølging av ca. 1400 testiscancerpasienter. Vurdering av arbeidsdyktighet, psykososiale aspekter, seksualitet og reproduksjon og cardiologisk/pulmonal morbiditet.

- Hege Sagstuen er klinisk stipendiat og arbeider med prosjektet "Long term cardiovascular and pulmonary morbidity in cured testicular cancer patients". 2 artikler er publisert. Arbeid 3 er nær ferdigstillelse. Planlegges utsendelse av spørreskjema våren 2007 for oppdatering av hjerte-kar morbiditet (arbeid 4).
- Psykologiske aspekter fra dette materialet ble publisert i 2006 i samarbeid med AKP, IKM (T. Sørli) og psykologisk institutt (J. Rosenvinge).

Lindrende behandling

- "Lindrende behandling ved sykehjem i Troms og Finnmark". Innsamling av data startet vinteren 2005. Planlagt som hovedoppgave v/ Folkehelseutdanningen v/ allmennlege Aart Huurnink, Nordøy biveileder.
- "Oppfølging av menn med prostatakreft" Dr.grads prosjekt for Bente Ervik. Nordøy er biveileder.

Alternativ medisin

- En ny studie hvor kreftpasienter bruk av alternative og komplementære behandlinger er nettopp startet her i Tromsø. 500 pasienter besvarer anonymt et antall spørsmål rundt tematikken. Undersøkelsen vil være ferdig i løpet av vårparten. Risberg
- En større spørreskjemasert studie blant onkologer, allmennleger og alternative utøvere er nettopp avsluttet. Målet med studien er å undersøke deltagernes forhold til og kunnskap om den nye alternativ medisin loven. Data skal danne basis for master oppgaven til Rune Pedersen og vil også bli publisert i en planlagt lærebok. Risberg

Kommunikasjon

- EKKO prosjektet. Den nasjonale undersøkelsen kommunikasjonsstudien har nå pågått i flere år. En søker å beskrive effekt av kommunikasjonsundervisningen ved de ulike medisinske fakultetene. Et antall publikasjoner er under bearbeidelse og flere er alt trykket. Risberg og Nordøy

Brystkreft

- Neoadjuvant studien . Pasienter med store innoperable brystkreftsvulster har dårlig prognose og bør behandles med kjemoterapi før forsøk på operativ fjernelse av brystet. Nasjonalt har en nå samlet ferskt vev fra ca 250 pasienter med innoperabel brystkreft. Innsamling av materialet ble avsluttet i 2003. En er i øyeblikket i gang med analysearbeid og et antall publikasjoner. Risberg
- Sekundær adjuvant studie ved brystkreftpasienter som har tumorceller i benmarg etter gjennomgått adjuvant behandling med det såkalte FEC regimet. Studien skal undersøke om det å gi behandling med et taxan til denne undergruppen av pasienter vil bedre deres prognose. Oppstartet 2003. Antas lukket til sommeren. Inkluderer ca 1000 pasienter som skal følges over mange år. Risberg
- FACT studien. Første residiv ER + ca mamma ved postmenopausale. Randomisert legemiddel induert studie der 2 forskjellige hormonregimer utprøves. Forventes ferdig i løpet av 1-2 år. Risberg

Helseøkonomi

- Helseøkonomiske analyser knyttet til trastuzumab (Herceptin®) ved brystkreft. Modellbaserte kostnadseffektivitetsanalyser med fokus på metastatisk og adjuvant setting. Studien er i 2006 støttet av forskningsmidler fra Helse-Nord RHF.
- Analyse av telemedisinske tjenester benyttet i Helse-Nord fra 1992 – d.d. med fokus på hvilke telemedisinske løsninger skal gis prioritet for storskala implementering. Studien er initiert og støttet av Helse-Nord RHF.
- Bruk av blodtransfusjon i en kreftavdeling over 12 måneder. Kan praksis forsvares ut fra helseøkonomiske vurderinger. En studie støttet gjennom et stipend fra Amgen Norge AS.
- Avastin og cetuximab ved metastatisk colorectal cancer. Kan det anbefales på et faglig og helseøkonomisk grunnlag? Studie i samarbeid med Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.
- Sunitinib ved nyrecancer. En modellbasert kostnadseffektivitetsanalyse.
- Bør alle brystkreftpasienter undersøkes for mutasjon i BRCA1/2 genet? En modellbasert kostnadseffektivitetsanalyse med bakgrunn i data fra Det norske radiumhospital (DNR) HF.

Ved siden av dette deltar avdelingen i en rekke multisenterstudier (fase II og fase III studier) innen behandling av kreftsykdommer (initiert av nasjonale og internasjonale onkologiske faggrupper og i noen grad farmasøytisk industri)

1.5. Ekstern finansiering

Prosjekt	Bidragster	Ansvarlig for prosjekt	Beløp
VING studien	Helse Nord	Roy M. Bremnes	kr 600.000
TMA v. lungekreft	Helse Nord	Roy M. Bremnes	kr 700.000
TMA ved lungekreft	Aakre	Dønnem/Delghandi	kr 110.000
TMA ved lungekreft	NFR	Roy M. Bremnes	kr 100.000

1.6.1. Deltakelse i symposier/konferanser – internasjonale og nasjonale

Onkologisk avdeling har deltatt ved følgende nasjonale og internasjonale konferanser/symposier:

Roy Bremnes

ASCO Annual Meeting	Atlanta	Juni	Abstracts (3)
Nordic Lung Cancer Meeting	Oulu	Sept	Foredrag
ESMO	Istanbul	Okt	Abstr (2)/Chairman

Jan Norum

EBCC	Nice	Mars	ASCO
	Atlanta	Mai	Abstract
TAT	Amsterdam	Mars	
WCGI	Barcelona	Juni	

Terje Risberg

ESTRO kurs	Brussel	Febr	
European breast cancer meeting	Nice	Mars	
Complementary medicin.	Boston	Nov	Vit. komite

Tone Nordøy

EAPC's 4. congress	Venezia	Mai	
Onkologisk forum	Trondheim	November	

Nina Helbekkmo

Norsk Stråleforum	Ålesund	Mars	Foredrag
Annual ASCO meeting	Atlanta	Juni	Abstract
Nordic Lung Cancer Meeting	Oulu	Sept	Foredrag
Helse Nord Forskningskonferanse	Tromsø	Nov	Foredrag

Tom Dønnem

ESMO	Istanbul	Sept	
Helse Nord Forskningskonferanse	Tromsø	Nov	Foredrag

1.9. Representasjon i universitetets organer:**Roy M Bremnes**

- Instituttleder IKM, Medisinsk Fakultet
- Leder Instituttstyret, IKM
- Leder Innstillingsrådet IKM
- Medlem Tilsettingsutvalget Med Fak
- Medlem Fakultetsstyret, Med Fak
- Medlem Opptakskomite PhD/dr.grads utdanning, Med Fak
- Medlem USAM

Terje Risberg

- Nestleder REK Nord-Norge

Jan Norum

- Varamedlem Vitenskapelig råd

Tone Nordøy

- Revisjonsgruppe stad IV

1.10. Representasjon i organer utenom universitetet.**Roy M. Bremnes**

- Medlem referansegruppe for SHdir (faglige retningslinjer)

- Leder av styringsgruppen for Enhet for kreftforskning (EKF) ved UNN
- Medlem i Acta Oncologicas Advisory Board
- Medlem av Editorial Board, Tidsskrift for Den Norske Lægeforening
- Medlem av styringsgruppen og arbeidsutvalg i Norsk Lungekreft Gruppe
- Medlem av styringsgruppen og arbeidsutvalg i SWENOTECA
- Fast referee i flere internasjonale onkologiske tidsskrifter

Terje Risberg

- Medlem av norsk brystkreftgruppe (NBCG).
- Vitenskapelig Råd, Kreftavdelingen

Jan Norum

- SH-Dir: RHF's representant i gruppe for kostbare legemidler i kreftbehandlingen
- Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten: Gruppe for evaluering av Herceptin i adjuvant behandling av brystkreft.
- Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten: Medlem av gruppe for helseøkonomiske analyser av bevacizumab og cetuximab ved metastatisk colorektalcancer.
- Medlem av prosjektgruppe for stråleterapi ved Nordlandssykehuset i Bodø.
- Medlem av Norsk Neuroendokrin Tumor Gruppe (NNTG)

Tone Nordøy

- Leder i kompetansesenteret for lindrende behandling, Region Nord, ("Lindring i Nord").
- Leder i onkologisk forum.
- Medlem i norsk forening for palliativ medisin
- Styremedlem i råd for utarbeidelse av nasjonale retningslinjer for kreftbehandling

Hege Sagstuen Haugnes

- Medlem av styringsgruppen for assistentlegeforum i onkologi.

Nina Helbekkmo

- Representant i faggruppe retningslinjer strålebehandling av lungekreft KVIST.
- Vararepresentant til referansegruppen for KVIST.

2 . UNDERVISNING

Undervisningen av medisinerstudenter fungerer godt. Avdelingen har

- forelesninger i kreftrelaterte temaer ved flere organkurs
- faste uketjenester i hematologikurset
- onkologi inngår i modulsystemet i stadium IV. På 6. året tilbringer hver gruppe studenter 2 uker i Kreftavdelingen. Dette innebærer klinisk tjeneste ved sengepost og stråleterapiavdeling, journalsskriving samt daglige praksisrelaterte seminarer.
- avdelingen får positive evalueringer fra studentene vedrørende vår kliniske undervisning i stadium IV.

KVINNEKLINIKKEN

0. INNLEDNING

Samtlige universitetsstillinger er besatt. Professor Kjell Bertheussen, professor Jan Martin Maltau, professor Pål Øian, avdelingsingeniør Åse Vårtun. Ganesh Acharya og Margareta Verelst er tilsatt i 20% førsteamanuensisstilling, Bjørn Hagen avsluttet sitt engasjement som professor II 1. september, fra samme dato avsluttet Anne Beate Vereide sin 50% stipendiatstilling og gikk over i full stilling som førsteamanuensis. Martha Hentemann og Kari Flo deler fra høsten -04 en stipendiatstilling. Det økonomiske grunnlaget for forskningsvirksomheten har i det alt vesentlige vært annuumsmidler over universitetsbudsjettet. Avdelingen har aktive forskningsrelasjoner internasjonalt. Karim Mousavi er ansatt som forskningsassistent og er eksternt finansiert.

1. FORSKNING

Kvinneklinnikkens forskningslaboratorier i UNN og MH-bygget fungerer tilfredsstillende. Forskningsprofilen ved avdelingen er i hovedsak knyttet til fostermedisin med hovedvekt på hjerte og sirkulasjon, preeklampsi, eklampsi, keisersnitt, setefødsler, føtal hemodynamikk, føtal alloimmun trombocytopeni, CTG, urogynekologi, reproduksjonsrelatert fysiologi/ patofysiologi, samt serumfrie mediers betydning ved IVF-behandling.

Ganesh Acharya har fra mai -06 vært tilknyttet Fostermedisinsk enhet, University of South Florida, USA. Åse Vårtun og Vasilis Sitras hadde begge korte studieopphold ved samme enhet høsten -06.

Akkreditering

Avdelingen opprettholder sin akkreditering av Fostermedisinsk enhet gitt av The Royal College of Obstetricians and Gynecologist og Royal College of Radiologist, London. Akkrediteringen viser at vi holder internasjonalt nivå, noe som kommer både forskning og studentundervisning til gode.

Avdelingen er delaktig i følgende doktorgradsprosjekter

Anne Beate Vereide

"Endometrial hyperplasia – prognostic factors and new principles of treatment in prospective studies"

Martha Hentemann

"Human In Vitro Fertilization and the Mouse Model: Embryo culture up to the blastocyst stage"

Kari Flo

Maternal endothelial function and fetomaternal hemodynamics in normal and complicated pregnancy

Vasilis Sitras

"Application of the cDNA microarray technique for investigation into feto-maternal disease".
Assistentlege D-stilling.

Berit Dahlstrøm

"Preeklampsi og endotel genekspressjon"

Alice Beate Andersgaard

"Eklampsi i Norden"

Toril Kolås

"Keisersnitt – indikasjoner, komplikasjoner og pediatriske data"

1.2 Forskningsprosjekt

Ganesh Acharya

”Dyreeksperimentelle føtale dopplerbaserte sirkulasjonsstudier.”

Hilde Nerum, Lotta Halvorsen, Tore Sørli, Pål Øian

”Psykososiale forhold i relasjon til graviditet/fødsel”

Pål Øian deltar i følgende prosjekter

”Keisersnitt – indikasjoner, komplikasjoner og pediatriske data”

Prosjektet omfatter 25 sykehus i Norge, to i Sverige. Øian er leder for prosjektet.

”Maternelle dødsfall i Norge 1976-1995”

Det kartlegges årsakene til at kvinner dør i forbindelse med sykdom relatert til svangerskap, fødsel og barselperiode. Arbeidet ledes av professor Pål Øian.

”Eklampsi i Norden”

Eklampsi er en sjelden, men livstruende tilstand for både mor og foster. Insidensen, behandlingsresultater og langtidsoppfølging av kvinnene gjennomføres i Norge og Norden. Samarbeid med Kvinneklinikken, Rigshospitalet, København og Lunds Universitetssjukehus, Lund. Prosjektet ledes av professor Pål Øian.

”Forekomst av C825T-polymorfisme i Gβ3-proteinet ved svangerskapskomplikasjoner”

Samarbeidsprosjekt med Øivind Melien og Tore Henriksen, Rikshospitalet, og Annetine Staff, Ullevål sykehus.

”Setefødsler i Norge”

Studien undersøker neonatal død ved 27.400 setefødsler. I en annen samarbeidsstudie med Kvinneklinikkene ved Haukeland sykehus og Rikshospitalet, undersøkes på morbiditet ved setefødsler.

”Perinealrupturer”

En intervensjonsstudie ved fem norske fødeavdelinger.

”Delivery on demand – an investigation of risk attitude and preferences”

Samarbeidsprosjekt med Dorte Fuglenes, Ivar S Kristiansen, Grete Botn, Pål Øian.

Pål Øian er veileder for doktorgradsprosjektene: ”Eklampsi i Norden”, ”Innkomst-CTG – til nytte for hvem?”, ”Keisersnitt – indikasjoner og pediatriske data”, ”Endogene kjønnshormoner, knokkelstyrke og bruddrisiko hos kvinner og menn”, ”Preeklampsi og endotel genekspresjon”.

Reproduksjonsbiologisk forskningsgruppe

Reproduksjonsbiologisk forskningsgruppe, som ledes av professor Kjell Bertheussen, er knyttet til IVF-enheten, Kvinneklinikken, Universitetssykehuset Nord-Norge og avdeling for gynekologi og obstetikk ved Institutt for klinisk Medisin, Universitetet i Tromsø.

Gruppen omfatter tre medarbeidere, samt flere samarbeidspartnere fra andre laboratorier, inklusive stamcelleforskning i Tromsø (flere grupper).

Karim Mousavi (PhD) er ansatt som forskningsassistent. Han utfører det daglige arbeide i forbindelse med pågående lab-prosjekter.

Følgende prosjekter pågår:

Kjell Bertheussen

”Syntetiske serumfrie medier for cellekultur”

”Kjemisk definerte medier til kultur av stamceller”

Utvikling og optimalisering av medier og teknikker til dyrkning av animalske celler i syntetiske, serumfrie medier for anvendelse i forskning, medisin og bioteknologi, basert på den patenterte SSR serumerstatning. Denne inkluderer syntetisk erstatning for albumin, samt presentasjon av definerte lipider (f.eks. kolesterol) i fravær av carrierproteiner. SSR anvendes i dag blant annet til fremstilling av monoklonale antistoffer, og er under utprøving i en rekke laboratorier for produksjon av rekombinante proteiner. SSR anvendes også innen medisinsk og biologisk forskning, hvor kjemisk definerte medier er viktig.

I samarbeide med dr. Inigo Martinez (PhD) fra brusksprosjektet (UNN/IKM) og forskere fra eksperimentell patologi, IMB (stip. Kjetil Elvevold og prof. Bård Smedsrød), testes nye medie-formler for anvendelse under isolasjon og kultur av humane stamceller. Det dreier seg da om mesenkymale stamceller. Disse skal både kunne oppformerer og kunne differensiere til finale stadier.

Vi samarbeider også med andre nordiske laboratorier innenfor stamceller.

Kjell Bertheussen i samarbeid med Martha Hentemann

”IVF-metodikk”

Nye, forbedrede IVF-medier (kommersiell betegnelse: "BlastAssist") er blitt utviklet gjennom forskning på muse-embryoer og embryonale fibroblaster. Disse er som våre tidligere medier sekvensielle, dvs. et medie-system med to forskjellige medier: Medium 1 anvendes fra oocytstadiet til 4/8-celle, og Medium 2 overtar så resten av kulturperioden frem til (hatched) blastocyst. BlastAssist-systemet ansees i dag å være et av de beste til langtidsdyrking av humane embryoer - og er i bruk over hele verden, også Asia (Japan). BlastAssist ble funnet å være best i en studie i 2003 fra den anerkjente Bourne Hall-klinikken i England.

Vi arbeider nå med en ny versjon av BlastAssist ("BlastAssist II"), der den ustabile aminosyren glutamin er erstattet av en stabilisert aminosyre pluss Krebs-cyklus intermediater. Derved løses problemet med kort holdbarhet av mediene. Vi har også vist betydningen av nye antioksidanter, osmolytter (intracellulær osmotisk regulering) og noen viktige metabolitter fra mindre kjente energi shuttle-systemer (aspartat/malat shuttle). Nye medie-formler gir bedre fertilisering og høyere prosent embryoer som fullfører utviklingen.

1.5. Ekstern finansiering

Prosjektansvarlig: Vasilis Sitrás. Prosjekttittel: Fetomaternelle sykdommer og genetikk. Bidragsyter: Helse Nord. Kr 2 mill fordelt over tre år.

Abstracts/konferansebidrag (som er publisert)

Hauge K, "Aetiology of persistent bleeding in Mirena users", Jahrestagung Deutschen Gesellschaft fuer endoskopische gynekologie, Hamburg, mai -06

Hauge K, Granberg S, Øian P. Meno-metroragi bør utredes adekvat. Norsk Gynekologisk forenings årsmøte, Oslo, 31.08.-02.09.06.

Hentemann M. Experience and results from Tromsø, 2005. ART meeting at International Pharma Science Center, IPC, Copenhagen, 09.02.06.

Foredrag ved konferanser (upubliserte)

Øian P. Norsk Pasientskadeerstatning. Presentasjon av saker fra fagområdet obstetrikk. Norsk Gynekologisk Forenings årsmøte, Oslo, 31.08.-02.09.06.

Øian P. Sfinkterrupturer. De norske jordmordagene, 14.-15.06.06.

Øian P og medarbeidere. Presentasjon av resultater fra et screening- og intervensjonsprogram som bedrer morbiditet og mortalitet i forbindelse med alvorlig neonatal alloimmun trombocytopeni (NAIT). Bodø, 8.-10.11.06

Øian P. Fødetilbudet i lokalsykehusene. Utvalg – Lokalsykehusenes akuttfunksjoner, 15.12.06.

Øian P. Integrasjon av Harstad og Narvik sykehus i UNN. Regionmøte i Tromsø, 23.-24.11.06.

Øian P, medarbeider. Retningslinjer for behandling av kvinner med epilepsi. Konsensusrapport 2006. Den Norske Lægeforening, 1-38.

Fagbøker og lærebøker (monografier)

Bersgjø P, Maltau JM, Molne K, Nesheim BI. Lærebok i obstetikk og gynekologi. Ny revidert utgave 2006.

Øian P. Redaktør. Veileder i fødselshjelp. Den Norske Lægeforening/Norsk Gynekologisk forening, 2006.

Kapitler i Veileder i fødselshjelp, 2006

- Albrechtsen S, Øian P, Nesheim BI, Magnussen E. Seteleie, kap 31.
- Andersgaard AB, Haugeberg B, Henriksen T, Øian P. Eklampsi, kap 23.
- Eikeland T, Blix E, Øian P, Henriksen T, Yli BM, Haugeberg B, Hjelle S. CTG i graviditet og innkomsttest, kap 19.
- Eikeland T, Haugeberg B, Henriksen T, Hjelle S, Yli BM, Blix E, Øian P. Overvaking under fødsel (CTG, føtale blodprøver, CTG + ST-analyse av foster-EKG), kap 20.
- Heimstad R, Augensen K, Grønberg M, Nakling J, Stridsklev S. Overtidig svangerskap, kap 29.
- Kiserud T, Acharya G, Olsen IP, Nakling J. Intrauterin veksthemming, kap 21.
- Lorentzen B, Henriksen T, Øian P, Berge LN, Børdahl PE. Akutte, sjeldne, alvorlige tilstander i graviditet og fødsel, kap 24.
- Lorentzen B, Øian P, Staff A, Mortensen JHS. Hypertensive svangerskapskomplikasjoner, kap 33.
- Sand S, Øian P, Henriksen T. Ultralydundersøkelser i den alminnelige svangerskapsomsorgen, kap 4.
- Vangen S, Taraldsen S, Lorentzen B, Hoffmann R, Flo K, Heggheim A, Thornhill HF, Hagemann C, Helgadottir LB, Sand S. Kvinnelig omskjæring (kjønnslemlestelse), kap 6.

1.8. Doktorgrader

Vereide, Anne Beate. Progestin effects on endometrial growth. In vivo and in vitro studies. Hovedveileder Anne Ørbo.

Blix, Ellen. Innkomst-ctg. En vurdering av testens prediktive verdier, reliabilitet og effekt. Betydning for jordmødre i deres daglige arbeid. Hovedveileder Pål Øian.

1.9 Representasjon i Universitetets organer

Jan Martin Maltau:

- Leder i Organkurskomite

Margareta Verelst:

- Medlem i Ferdighetslaboratoriekomiteen, Universitetet i Tromsø

Øian Pål:

- Medlem Eksamenskomisjon Med-400

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

Jan Martin Maltau

- Faglig medarbeider i Tidsskrift for Den Norske Lægeforening.
- Referee i Acta Dermatol & Venerol Scand
- Hovedredaktør, ”Veileder i generell gynekologi”, Den Norske Lægeforening/Norsk Gynekologisk forening 2004-2007
- Formann i Statens steriliseringsråd
- Medlem i utvalg i Statens helsetilsyn. Kurs/videreutdanning for landets abortnemnder.

Pål Øian

- Leder i Nasjonalt råd for fødselsomsorg.
- Hovedansvarlig for Keisersnittprosjekt i Norge.
- Faglig rådgiver i Senter for medisinsk metodevurdering.
- Veileder for fem doktorgradsprosjekter
- Medlem i redaksjonskomite oppnevnt av Norsk Gynekologisk forening: Veileder i fødselshjelp.
- Medlem i arbeidsgruppe oppnevnt av Norsk Pasientskadeerstatning og Norsk Gynekologisk forening
- Medlem i styringsgruppe for Inkontinenssenteret ved UNN
- Fast referee i flere nasjonale og internasjonale tidsskrifter.

2. UNDERVISNING

Ved Kvinneklubben foregår det en omfattende undervisningsaktivitet. Mesteparten av den teoretiske, og en stor del av den praktiske undervisning dekkes av avdelingens leger med universitetstilknytning. Dog er alle legene i avdelingen betydelig involvert i undervisningen. Også jordmødre deltar i den praktiske undervisning av medisinerstudenter. To til tre leger er til enhver tid engasjert i veilederoppgaver for medisinske studenter og medisin grunnfagstudenter (valgfrie oppgaver). I tillegg kommer undervisning innen høgskolesystemet, internundervisning m.m. Kvinneklubben har kanskje en større undervisningsbelastning enn noen annen avdeling ved UNN. Dette skyldes blant annet at undervisningen i stor grad må være på en-til-en basis (en lærer – en student) av hensyn til pasientene. Våren 2006 ble det forsøksvis etablert såkalt studentpoliklinikk ved gynekologisk poliklinikk. Tilbakemeldingene har vært meget gode. Intensjonen er å integrere tilbudet i studieplanen.

MEDISINSK AVDELING

0. INNLEDNING

Professor Knut Rasmussen har i 2006 fungert som avdelingsleder for de medisinske avdelinger IKM.

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekter

Hjertemedisinsk avdeling (professor Knut Rasmussen, professor II Leif Thuesen, førsteamanuensis II Einar Bugge)

Norvit studien ble sluttført i 2005 og publisert i New England Journal of Medicine i 2006. Norvit – KOG underbearbeidelse.

Registrering av intervensjonskardiologisk aktivitet – register etablert fra 2005

Bearbeidelse av Tromsø-EKKO data og planlegging av nye Tromsø-EKKO studier

Bearbeidelse av prehospital trombolyse

EKKO-endokrinologi

Strain-EKKO i samarbeide med thorax kir

Eclampsii og ekkokardiografi

Bifurkasjonstentstudier

Planlegging av stor nasjonal studie av medikamentfrigjørende stenter

Lungeseksjonen (professor Ulf Aasebø, førsteamanuensis II Audhild Hjalmsen. Stipendiat Monica Vold)

Fase III studier – småcellet lungecancer

Fase III studie, neoadjuvant kjemoterapi for operasjon ved ikke småcellet lungecarcinom

Fase III studie lokalavansert/stråle+kjemo ISCLC CONRAD

Effekt av oppfølgingsrehabilitering for KOLS pasienter

Kronisk obstruktiv lungesykdom i Tromsø

Pulsoksymetri i Tromsø 5

Telemedisin, hjemmebasert ved KOLS, oppfølging - rehabilitering

Nyremedisinsk avdeling/Metabolsk lab

(professor Trond Jenssen, førsteamanuensis Ingrid Toft, førsteamanuensis Bjørn Odvar Eriksen, stipendiat Margrete Berdal, stipendiat Marit Dahl Solbu, asslege Bente Bryhni, stipendiat Jens

Kronborg, overlege Markus Rumpsfeld)

Mikroalbuminuri som risikofaktor for kardiovaskulær sykdom; Endringsdata fra Tromsø-undersøkelsene 1994-2001

Mikroalbuminuri og det metabolske syndrom; Endringsdata fra Tromsø-undersøkelsene 1994-2001

Proinsulin, insulin og insulinresistens som risikofaktor for hjerte-karsykdom og plakkvekst

Kardiovaskulær morbiditet, endring i insulinfølsomhet, nyrefunksjon og albuminutskilling;

14 års follow-up studie av hypertonikere med og uten mikroalbuminuri i 1994

Øycelletransplantasjon hos nyretransplanterte diabetikere

Insulin pulsilitet hos pancreastransplanterte

Aldring og insulinfølsomhet

Sårtilhelning ved diabetes

Peritoneal dialyse; Membranegenskaper, teknikkoverlevelse, komplikasjoner og mortalitet. Data fra dialysepopulasjonen i Australia og New Zealand

Risikofaktorer for utvikling av nyresvikt

Hematologisk seksjon (professor II Inger Marie S Dahl, Dr.med.Tove Skjelbakken, stipendiat Ann Ragnhild Broderstad, (Professor John-Bjarne Hansen har levert egen rapport for CART og medarbeidere))

Inger Marie S Dahl

Studier som omfatter behandling av MDS pasienter med cytostatika
Dysregulering av gener ved myelomatose
Cytogenetiske avvik i utviklingen av myelomatose
Biokjemiske markører ved myelomatose
Hyaluronan (HYA) i blod og benmarg ved ulike hematologiske lidelser
Studie vedrørende ny spesifikk HYA receptor (Stabilin)
Proteinet YKL -40 rolle i utviklingen av myelomatose

Ann Ragnhild Broderstad

Forekomst av hemokromatose i Sør Varanger og Tromsø i forhold til fleretnisk befolkning. Studie som ser på effekten av befolkningsscreening versus familiescreening for arvet hemokromatose
Jernstatus i flere nordnorske populasjoner sett i forhold til etnisitet, bosted og tradisjonelt kosthold

Tove Skjelbakken

Hemoglobin, anemi og maligne sykdommer i en generell befolkning. Registrering av pasienter med akutt leukemier i et regionalt og sentralt kvalitetsregister

Endokrinologisk seksjon (professor Rolf Jorde, førsteamanuensis II Ragnar Joakimsen, overlege Johan Svartberg, overlege Farahnaz Saleh, stipendiat Monica Sneve, stipendiat Ingvild Agledahl, assistentlege Line Moi, stipendiat Guri Grimnes)

POTA. Preoperativ octreotidbehandling av pasienter med veksthormonproduserende hypofysesvulster (akromegali)
PTH og hjertekarsykdom
Subklinisk hypothyreose
Kjønns hormoner og hjertekarsykdommer
Vitamin D og overvekt
Eldre menn og testosteron
Vitamin D og type II diabetes
Vitamin D og osteoporose

Gastromedisinsk avdeling

Hovedveileder professor Jon Florholmen:
Post doc Guanglin Cui, cand med Rasmus Goll, cand med Knut Johnsen, cand med Jan Magnus Kvamme, cand med Aping Yuan, cand med Magnhild Gangsøy Kristiansen og cand med Ragnar Breckan, begge Nordlandssykehuset, cand med Leif Kyrre Berg, Rana sykehus

Hovedveileder Eyvind Paulssen:
Cand med Anne Mette Asfeldt. Sørreisa 2 studien. Dyspepsi en befolkning. Planlagt ferdig 2008

Det har i 2006 vært 11 pågående prosjekter ved Gastroenterologisk laboratorium

Pågående samarbeidsprosjekter ved laboratoriet:

Dr med Grethe Støa Birketvedt

Characterization of night eating syndrome and the relation to changes in the circadian rhythm
Biological rhythms in patients with eating disorders.
Leptin in Tromsø-4/Tromsø-5 and leptin resistance. Dette er et prosjekt i samarbeide 1. amanuensis Reidun Olstad og seksjonsoverlege dr med Johan Svartberg.
Dette er pågående prosjekter ut 2008

Postdoc prosjekt til Guanglin Cui. The effect of cellular immune response on the establishment and progression of colon-rectal cancer - from laboratory bench to clinic practice. Prosjektavslutning i 2009

Doktorgradsarbeid til cand med Magnhild Gangsøy Kristiansen

Cand med Magnhild Gangsøy Kristiansen tar sitt doktorgradsarbeide om Hepatitt C i Helseregion V.
Hepatitis C. A clinical and epidemiological study
Prosjektet planlagt ferdig 2007

Doktorgradsprosjekt til cand med Rasmus Goll

Helicobacter pylori and gastroesophageal reflux. A study of pathophysiological mechanisms.
Prosjektet avsluttet i 2007

Doktorgradsprosjekt til cand med Aping Yuan.

The mechanisms and clinical significance of dendritic cell defects in patients with colorectal carcinoma. Nystartet prosjekt i 2006

Doktorgradsprosjekt til cand med Ragnar Breckan.

Helicobacter pylori. En studie av epidemiologi og smitteveier i bykommunen Bodø og landkommunen Sørreisa. Planlagt ferdig i 2007

Doktorgradsarbeid til cand med Trine Olsen.

Immunopatogenesen ved inflammatorisk tarmsykdom og effekt av immunomodulerende behandling.
Prosjektet planlagt ferdig i 2008

Doktorgradsarbeid til cand med Jan Magnus Kvamme

Ernæringsintervensjon ved underernæring i sykehus (REGINT-studien)
Underernæring hos eldr. Tromsøundersøkelsen
Studien forventes å være avsluttet i 2008

Cand med Knut Johnsen Clinical impact of endoscopic ultrasound

Measure molecular markers in endoscopic ultrasound-guided fine-needle aspiration in facility the diagnosis accuracy of early gastrointestinal cancer
Prosjekt nummer 1 startet i 2005 og prosjekt nummer 2 startet i 2006. Man planlegger oppstart av doktorgradsprosjekter

Doktorgradsprosjekt til cand med Leif Kyrre Berg, Rana sykehus

Fruktosemalabsorpsjon i Nord Norge, Diagnostiske kriterier, prevalens og behandling
Nystartet prosjekt i 2006

Doktorgradsprosjekt til cand med Anne Mette Asfeldt

Infeksjon av Helicobacter pylori. En studie av smitteveier, epidemiologi og utvikling av kronisk sykdom i en 15 års observasjonsperiode i Sørreisa (Sørreisa 2 undersøkelsen).

Dag Malm (førsteamanuensis II)

Nye teknikker for påvisning av cerebrale avleiringer ved Alpha-mannosidose
Effekt av benmargstransplantasjon ved Alpha-mannosidose. Langtidsvirkninger
Mutasjonsspekter ved Alpha-mannosidose. Etablering av database

Infeksjonsmedisinsk seksjon (førsteamanuensis II (tom september 06) Vegard Skogen)

Samarbeidsprosjekt med dr med professor Haakon Sjursen og cand med stipendiat Elena Danilova ved Haukeland sykehus og Universitetet i Bergen. Avhandlingen ” Immune response to Diphtheria and Tetanus Toxoids. Maintaining protection” ble innlevert for vurdering høsten 2006, og den skal forsvares 10 og 11 april 2007.

Merethe E Olsen er mastergradsstudent med Vegard Skogen som hovedveileder. Målsetningen er å utvikle en species spesifikk RT-PCR for Neisseria gonorrhoeae og også få den klinisk validert.

Stig Ove Hjelmevoll siv ing (bioteknologi) er doktorgradsstudent med Vegard Skogen som hovedveileder. Tema for doktorgraden er ulike sider i forhold til molekylær diagnostikk av *Neisseria gonorrhoeae*.

Cand med Veronika Vorobieva er doktorgradsstudent ved UiT og har Vegard Skogen som biveileder. Prosjektet ledes av Mikrobiologisk avdeling ved UNN av professor Arnfinn Sundsfjord. Tema for doktorgraden er ”Antibiotikaresistens i nordvest Russland”

CART

Center for Atherothrombotic Research in Tromsø (CART) er et forskningssenter organisert med eget styre bestående av 5 medlemmer, 1 representant fra medisinsk avdeling ved Universitetssykehuset Nord-Norge (Professor Arne Nordøy), 1 representant fra Pfizer AS (Markedsdirektør, Andre Borka, 1 representant fra Universitetet i Tromsø (Instituttleder IKM, Professor Trond Flægstad), 1 uavhengig representant (Dr. Fredrik Bendiksen), og daglig leder for CART (Professor John-Bjarne Hansen).

CART er etablert for primært å drive klinisk relevant basalforskning innen aterosklerose. Spesielt vil man studere koagulasjonsregulering, monocyttenes, endotelets og blodlipidenes betydning ved aterosklerose. Prosjekt som integrerer basalfag, epidemiologi og klinikk vil være prioritert.

Doktorgradsstudenter

Ellen Brodin (John-Bjarne Hansen, hovedveileder)
Ann-Trude With Notø (John-Bjarne Hansen, hovedveileder)
Samira Lekhal (John-Bjarne Hansen, hovedveileder)
Anders Vik (John-Bjarne Hansen, hovedveileder)
Sigrid Brækkan (John-Bjarne Hansen, hovedveileder)
Cristina Ionica Øie (John-Bjarne Hansen, hovedveileder)
Manjunath B. Goolyam (John-Bjarne Hansen, hovedveileder)
Ingvild Agledahl (John-Bjarne Hansen, medveileder)

1.5 Ekstern finansiering

Endokrinologi

Helse Nord	600 000
Norges Diabetesforbund	90 000
Norsk Kvinners Sanitetsforening	1.500 000
Senter for aldersforskning	640 000
Aakrefondet	20 000

Nyre

Helse Nord	500 000
------------	---------

Infeksjon

Barentshelseprogram og Helse Nord	870 000
NFR (Natalia Firsova UNN/UiTø)	42 000

Center for Atherothrombotic Research in Tromsø (CART)

Pfizer AS	2 000 000
Senter for aldersforskning	500 000

1.6.2 Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid

Ulf Aasebø

Fase III studie neoadjuvant behandling ved ikke småcellet lungecancer (København)
Mesoteliomstudie (Stockholm).

Inger Marie S Dahl

Inger Marie S Dahl har forskningssamarbeid med Universitetssjukhuset i Umeå og Rigshospitalet i

København. I tillegg har hun samarbeid med basalforskere ved immunologisk avdeling ved Herlev vedrørende genotyping og fenotyping av klonale plasmaceller.

Dag Malm

Alpha-mannosidosis: EU samarbeid med Tyskland, England, Frankrike, Sveits og Universitetet i Tromsø: Karakterisering av klinikk og naturlig forløp av sykdommen. Utvikling av storproduksjon av enzym. Klinisk utprøving av enzymsubstitusjon som behandling av tilstanden
Immunsvikt ved alpha-mannosidose og lysosomenes betydning for utvikling av det spesifikke immunforsvar
Autoimmunitet og SLE.

John-Bjarne Hansen

Forskningssamarbeid med professor Bernd Jilma, Universitetet i Wien, Østerrike om antitrombotisk behandling ved systemisk inflammasjon hos mennesker. Forskningssamarbeid med Johan Bjørkgren, Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige.

Vegard Skogen

Sexually transmitted infections in Arkhangelsk, Russia. Vegard Skogen er prosjektleder i et samarbeidsprosjekt mellom flere nordiske (Olafiaklinikken i Oslo, Folkehelse, Statens Serum Institut i København og Universitets sykehuset i Ørebro) og russiske institusjoner (Regionsykehuset i Arkhangelsk, Helsedepartementet i Arkhangelsk, HIV senteret i Arkhangelsk og Northern State Medical University i Arkhangelsk, and Central Research Institute for Skin and Venereal Diseases, Moscow).
Temaer er innen: Non gonococcal urethritis (NGU), Neisseria gonorrhoeae (gonococcal urethritis), HIV, and Treponema pallidum (syphilis)

Ann Ragnhild Broderstad

Helse og levekårsundersøkelse i circumpolare områder hvor fokus er helsesituasjonen blant urfolk i nordområdene – SLICA. Samarbeid med Danmark (Grønland), Canada, USA (Alaska), Sverige og Russland

Trond Jenssen

Øycelletransplantasjon hos nyretransplanterte diabetikere
Et fellenordisk prosjekt som transplanterer isolerte Langerhanske øyer fra pancreas fra humane nekrogivere. Langerhanske øyer transplanterer til personer med type 1-diabetes, som enten er tidligere nyretransplantert, ellersom fortsatt har native nyrer intakt. Siden 1. oktober 2006 har Trond Jenssen fungert som diabetes-koordinator i dette Nordiske Øycellenettverket.

Insulin pulsilitet hos pancreastransplanterte

Normalt frigjøres insulin i pulser i fastesituasjonen. I samarbeid med professor Ole Schmitz, Universitetet i Århus, undersøker Trond Jenssen insulin pulsilitet hos personer som er vellykket transplantert med bukspyttkjertler, og sammenligner dette med normale kontrollpersoner.

Posttransplantasjonsdiabetes hos nyretransplanterte (DIRECT-studien)

Etter nyretransplantasjon gis immundempende medikamenter som kan fremkalle diabetes hos pasientene. I en stor internasjonal multisenterstudie fra 50 land, sammenlignes medikamentene med hensyn til diabetogen effekt. Studien sponses av legemiddelfirmaet Novartis. Trond Jenssen sitter i styringsgruppen for denne studien, som ble avsluttet i 2006.

1.8. Doktorgrader

Farahnaz N Saleh: Causes and some consequences of an increased serum parathyroid hormone level. Oktober 2006

1.9 Representasjon i Universitetets organer

Knut Rasmussen

- Leder komite kurs 7 - Topografi
- Medlem komite 9 - Hjertekar
- Avdelingsleder Universitetet i Tromsø – de medisinske avdelinger
- Opponent Finn Hegbom, UiO

Arne Nordøy

- Leder av styret ”Center for Atherothrombotic Research in Tromsø” (CART)

Ulf Aasebø

- Leder kurs respirasjon

Ingrid Toft

- Faglig medansvarlig for medisin grunnstudium
- Fagansvarlig for indremedisinske forelesninger Stadium IV
- Leder av Ferdighetssenteret – Det medisinske fakultet

Inger Marie S Dahl

- Leder kurs XI (blod og immunforsvar)
- Formann i Råd for valgfri undervisning (RVU)
- Medlem av ulike stipend- og bedømmelseskomiteer
- Medlem av UiTøs utdanningsutvalg

Rolf Jorde

- Leder av vitenskapelig råd for Forskningsposten
- Medlem av PEU
- Leder kurs XII

John-Bjarne Hansen

- Fungerende faglig leder på Forskerlinjen i medisin
- Vara Prodekan forskning – Det medisinske fakultet
- Daglig leder med økonomisk, personal og faglig ansvar i CART

Dag Malm

- Koordinator Medisin grunnstudium - mage/tarm

Ragnar Joakimsen

- Medlem av programstyret for medisin
- Lokal koordinator for 5. års studenter ved UNN
- Kursleder kurs 1107 grunnstudium medisin

Vegar Skogen

- Styrerepresentant for UNN i Senter for internasjonal helse

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

Knut Rasmussen

- Medlem Odd Berg Gruppens Medisinske Forskningsfond
- Leder Fagråd kardiologi, Helse Nord
- Leder DSMB, Astami-studien

Arne Nordøy

- Leder i Stiftelsen ”Elisabeth-senteret”
- Nestleder i styret for Elisabethsenteret AS

Audhild Hjalmarssen

- Medlem i styret for Elisabethstiftelsen

Ulf Aasebø

- Nestleder Norsk Lungekreftgruppe
- Nordisk Lungekreftgruppe (norsk repr)
- Nasjonalt Råd mot tuberkulose

Trond Jenssen

- Koordinator Det Nordiske Nettverket for Øycelletransplantasjon
- Medisinsk medarbeider, Norges Diabetesforbund
- Medlem Medisinsk fagråd, Norges Diabetesforbund
- Medlem Arbeidsutvalget for Medisinsk fagråd, Norges Diabetesforbund
- Medlem prosjektgruppen for diabetesbehandling i Helse Nord 2008-13

Inger Marie S Dahl

- Leder av interessegruppe for akutt leukemi i Norden
- Representant for Helseregion Nord i Den norske stamcelletransplantasjonsgruppe
- Koordinator for Helseregion Nord i Nordisk myelomatosegruppe og Skandinavisk myelodysplasi-gruppe
- Medlem av Kreftforeningens vitenskapelig råd

Dag Malm

- Leder Spesialitetskomiteen for fordøyelsessykdommer 1998
- Leder Scientific Advisory Board i ”The International Society of Mannosidosis”
- Plasstillitsvalgt OLF gastrromed avd 1996
- Leder Undervisningsutvalget medisinsk avdeling UNN
- Faglig ansvarlig medisin grunnstudium: Sykdomslære 2 2004

Ingrid Toft

- Nestleder Norsk Hypertensjonsforening

John-Bjarne Hansen

- Leder i nasjonal arbeidsgruppe for evaluering av forskerlinjen i medisin
- Medlem i komite for vurdering av studie- og reisestipend fra Caroline Musæus Aarsvolds fond (Den norske lægeforening) 2002-

Ragnar Joakimsen

- Leder i forskningsutvalget i Norsk Osteoporose Forening

Tove Skjebakken

- Medlem av Spesialistkomiteen i hematologi
- Regionalansvarlig medlem av styringsgruppen for ”Norsk register for akutte leukemier og lymfoblastiske lymfom”

Vegard Skogen

- Styrerepresentant for UNN i Senter for internasjonal helse

2. UNDERVISNING

Medisinsk avdeling driver utstrakt undervisning i Stadium II, III og IV. Dessuten er mange engasjert som veiledere for studentenes 5. års oppgaver. Man underviser på universitetet både på medisin, farmasi og biologi samtidig som man også underviser på Høgskolen, spesialutdannelsene i sykepleie, medisin grunnfag samt kurs i Legeforeningen og universitetsregi for videreutdanning. I tillegg har medisinsk avdeling en utstrakt internundervisning med daglig undervisning på seksjonsnivå og på avdelingsnivå.

MEDISINSK GENETISK AVDELING

0. INNLEDNING

Ansatte: Øivind Nilssen er ansatt som professor I. Elisabeth Kjeldsen Buvang ble ansatt som avdelingsingeniør i september 2006. Øyvind Edvardsen ble ansatt som 1. amanuensis II på EU midler i oktober, 2006. Studenter: Malachy Okeke Dr. grad stipendiat, NFR finansiert i 2006 og Harald Strand Mastergradstudent (til Mai, 2006).

Valeria Marton (UNN/Med.Fak.) og Mona Nystad (UNN) har bidratt i undervisning i medisinsk genetikk for medisinerstudenter.

Medisinsk genetisk avdeling, IKM, er integrert i Medisinsk genetisk avdeling, UNN, og deler lokaler utstyr og annen infrastruktur.

1. FORSKNING

1.2. Forskningsprosjekter

Prosjektansvarlig: Øivind Nilssen

Utredning av mutasjonsspektrum for norske, danske og svenske pasienter med Usher syndrom type IIA. Populasjonsgenetisk studie av europeiske og amerikanske pasienter. Studien er en omfattende molekylærgenetisk analyse av en spesifikk genetisk årsak til døvblindhet som er resessivt nedarvet og koblet til kromosom 1q41. Gjennom denne studien av 118 Scandnaviske familier analysen er det avdekket mer enn 50 forskjellige sykdomsmutasjoner. Arbeidet har betydning for forståelse av etiologi og for genetisk diagnostikk.

Cytomegalovirus-indusert kromosombrudd og betydning for utvikling av hørselshemming.

Prenatal infeksjon CMV infeksjon kan føre til en rekke komplikasjoner, blant annet døvhet. CMV infeksjon av fibroblast cellekultur er vist å gi spesifikke brudd på kromosom 1, nært i et locus forbundet med arvelig døvhet. I denne studien har vi kartlagt bruddpunktet cytogenetisk. I videre studier ønsker vi å se om CMV indusert kromosombrudd rammer spesifikke gener. Prosjektet er i samarbeid lokalt med Toril Fagerheim, Mona Nystad, og Vigdis Brox og med EA Fortunato, Univ of Idaho, USA..

Molekylær karakterisering av Limb Girdle musklesydrtrofi type 2I (LGMD2I).

Mutasjoner i *FKRP*-genet ble først identifisert i familier med kongenital muskeldystrofi (CMD1C) (Brockington et al, 2001a), senere viste det seg at mutasjoner i *FKRP*-genet også er årsak LGMD2I, WWS (Walker-Warburg syndrom) og MEB (Muscle-Eye-Brain disease). Dette innebærer at det kliniske spekteret forårsaket av mutasjoner i *FKRP* er stort. Et tilsvarende klinisk spektrum har ikke vært observert for andre muskeldystrofier. For å belyse sentrale molekylærbiologiske aspekter ved LGMD2I ønsker vi å undersøke FKRP's biologiske rolle og funksjon, og samtidig identifisere kandidatgener for andre neuromuskulære sykdommer. Prosjektet er i samarbeid med Marijke van Ghelue og Vigdis Brox, begge UNN, samt Sigurd Lindal (pat. anat. avd, UNN/UiT) og Jean-Claude Michalski, Universitetet i Lille, Frankrike.

Utredning av mutasjonsspektrum hos Europeiske mannosidose pasienter.

Alpha-Mannosidosis er karakterisert ved bla. a. mental retardasjon, skjelettforandringer og immunsvikt. Prosjektet har ledet til biokjemisk og genetisk karakterisering av alpha-mannosidosis, herunder kloning og karakterisering av det humane alpha-mannosidase gen (*LAMAN*) samt tilsvarende fra dyremodeller (bovin og felin). Prosjektet har ledet til forståelse av genomisk organisering av human og bovin *LAMAN*. Mutasjonsspekteret for alpha-mannosidosis (Europeiske pasienter) ble etablert i og danner grunnlaget for genetisk testing for denne sykdommen. Genetiske, kliniske og biokjemiske data vil bli lagt inn i en mutasjonsdatabase tilgjengelig for samarbeidpartnere (EU) i nytt prosjekt vedrørende enzym-erstatnings-terapi for denne sykdommen. Genotype/fenotype

korrelasjonsstudier og undersøkelse av intracellulær transport og prosessering av mutant lysosomal alpha-mannosidase i samarbeid med partnere i EU prosjekt og lokalt i samarbeid med Øyvind Edvardsen, Medisinsk genetisk avdeling, IKM, Dag Malm, Medisinsk avdeling, IKM, og Hilde Monica Stensland, UNN.

1.5. Ekstern finansiering

Øivind Nilssen.

Innvilget nytt EU prosjekt gjennom Sixth framework programme, "Life Sciences, Genomics and Biotechnology for Health" Prosjektittel: "Towards the development of an effective enzyme replacement therapy for human alpha-mannosidosis." Øivind Nilssen er partner 8 i prosjektet og gruppeleder for delprosjektet (Wp8b): Mutation database, genetic epidemiology of human alpha-mannosidosis. Prosjektets varighet: April 2006-2009.

Totalt innvilget ca. 20.000.000.- NOK fordelt på til sammen 10 partnere. Acronym: HUEMAN

Terje Traavik og Øivind Nilssen.

Prosjektstart, Mars 2003: "Poxviruses in Norway: Biodiversity, characteristics and recombinations between naturally occurring and genetically modified viruses".

Totalt tildelt: 2.2 mill fra NFR over en 3-årsperiode.

Tildelt 100.000.- NOK fra HelseNords toppforskningsmidler (neuromuskulære sykdommer).

1.6.1 Deltakelser i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale.

Øivind Nilssen

Levanger, Januar 2006, Biobankmøte – Biohealth Norway/NTNU

Kiel, Tyskland, Mai 2006, "Kick-off" møte for EU prosjekt, HUEMAN finansiert av 6. rammeprogram.

Reykjavik, Island, Mai 2006, Biobankmøte ved DeCode.

Brugge, Belgia, Oktober, 2006, 11th International congress of the world muscle society.

1.6.2 Deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid-

Øivind Nilssen

Alpha-mannosidosis: En av 11 gruppeledere (wp8b) i EU prosjektet: I samarbeid med partnere fra Christian-Albrechts Universitetet i Kiel, Tyskland, Universitetet i Goettingen, Tyskland; Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS), Lille, Frankrike; HemeBiotech, København, Danmark; Manchester Children's, University Hospital, England; Johannes-Gutenberg Universitetet i Mainz, Tyskland; Charles Universitetet, Praha, Tsjekkia; Katholieke Universiteit, Loeven, Belgia; Larix, Værløse, Danmark. I tillegg er Dag Malm UNN/Universitetet i Tromsø, partner i prosjektet.

Usher syndrome type IIA i samarbeide med: Sahlgrenska University Hospital, Göteborg, Sweden;

National Eye Clinic for the Visually Impaired, Hellerup, Denmark og Universitetet i København.

Cytomegalovirus induisert hørselstap i samarbeid med University of Idaho, Moscow, ID, USA.

Molekylær karakterisering av Limb Girdle musklesydtrofi type 2I (LGMD2I) i samarbeide med Universitetet i Lille, Frankrike.

1.8. Avhandlinger:

Harald Strand forsvarte sin Masteroppgave: "Detection and quantification of heteroplasmic mitochondrial mutations with real-time PCR technology" våren 2006.

1.9 Representasjon i Universitetets organer

Øivind Nilssen

- Medlem av fagutvalg tilknyttet GenØk, Norsk Institutt for Genøkologi. MH-bygget Breivika, 9037 Tromsø.
- Medlem av MedFaks biobankutvalg.

1.10 Representasjon i organer utenom universitetet

Øivind Nilssen

- Medlem av ledergruppen i Biohealth Norway. Biohealth Norway er en nasjonal Biobankplattform (FUGE) som ledes av representanter fra de 4 medisinske fakultetene og Folkehelseinstituttet.
- Fast "reviewer" for tidsskriftet: **Human Genetics**. Human Genetics, Springer-Verlag New York Inc, 69042 Heidelberg, Germany.

2. UNDERVISNING

Øivind Nilssen

Veileder for Dr. Scient student Malacy I. Okeke.

Veileder for Mastergradsstudent Harald Strand.

Undervisning medisinsk genetikk for medisinerstudenter og tannlegestudenter, med-100, stadium I.

Undervisning medisinsk genetikk for medisinsk grunnstudium, med-1402.

Andre bidragsytere:

Mona Nystad, UNN, har bidratt med kollokvieundervisning ved med-100.

Valeria Marton, UNN/ISM har utført undervisningen ved kursene; med-400 og med-500.

Sammen med andre medarbeidere i avdelingen (UNN) har hun gjennomført uketjeneste høsten 2006.

3. SERVICE OG FORMIDLING

I forbindelse med avdelingens 20-årsjubileum (UNN/UiT) ble det i oktober, 2006, arrangert åpen dag med omvisning, posterpresentasjoner og foredrag om avdelingens forsknings- og diagnostiske virksomhet.

NEUROLOGISK AVDELING

0. INNLEDNING

Nevrologisk avdeling/IKM samarbeider med sykehusavdelingen ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) for å fremme forskning, undervisning og formidling om nevrologi regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Nevrologisk avdeling tar imot voksne pasienter med nevrologiske sykdommer til undersøkelse og behandling. Dette gjelder for pasienter fra befolkningen i Troms og Finnmark og til dels Nordland fylke i egenskap av universitetssykehus. Avdelingen mottar også pasienter fra andre deler av landet som en del av Det nasjonale nevromuskulære kompetansesenter. når det er snakk om prøvetaking med henblikk på muskel- og nervebiopsi, der kompetansesenteret har spesielle nasjonale ressurser for et omfattende undersøkelsesprogram på høyt nivå. Medarbeiderne ved nevrologisk avdeling med spesiell interesse for og kompetanse i nevromuskulære sykdommer har organisert seg i en nevromuskulær klinikk og man har også reaktivert andre spesialfaggrupper på felter som cerebrovaskulære sykdommer, epilepsi, multippel sklerose og andre.

Så langt det er mulig tilrettelegges det for at de fleste pasienter kan undersøkes og behandles poliklinisk. Avdelingen legger særlig vekt på god pasientinformasjon, til dels skriftlig, om det undersøkelses- og behandlingstilbud pasientene kan få. Det er også et mål å ha et godt samarbeid med kommunehelsetjenesten og andre helseinstitusjoner, bl.a. slik at disse i større grad kan ta seg av oppfølging og kontroll av pasienter med nevrologiske sykdommer. Det er et hovedmål å ha høy kvalitet på den nevrologiske service, og som en del av dette tilbyr avdelingen faglig utvikling av alt personell, og utarbeider systemer for kvalitetssikring. Avdelingen søker å tilrettelegge et best mulig arbeidsmiljø ved å utvikle og beholde personalet gjennom delegering og samarbeid på alle plan.

Nevrologisk avdeling har en hjerneslagenhet på 8 senger, og sengeposten er totalt på 23 senger. Med den opptrapping som skjer med hensyn til studenttall er likevel sengetallet marginalt til å gi grunnlag for optimal klinisk undervisning i nevrologi. Situasjonen er i ytterligere forverret pga nedskjæring av sengetallet til 18. I noen grad kompenseres dette ved praktisk studentundervisning på poliklinikken, men problemet her er plassituasjonen og at det ikke finnes rom hvor studentene kan undersøke pasienter. Bygningsmessige tiltak for å bedre situasjonen er av økonomiske grunner enda ikke iverksatt. Situasjonen i dag er helt marginal for å kunne gi adekvat praktisk klinisk undervisning med pasienter. Det er dessverre vårt inntrykk av studentenes evaluering at kvaliteten på den kliniske undervisningen er blitt dårligere de siste årene nettopp på grunn av mindre pasienteeksponering per student enn tidligere.

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekter

Nevrologisk avdeling, IKM, har for en stor del drevet kliniske forskningsprosjekter som krever utstyr og vedlikehold av kostbart utstyr. Også fra forskningssynspunkt er det bekymringsfullt at klinisk nevrofysiologisk utstyr som ble anskaffet i forbindelse med innflytting i RiTø nå begynner å bli helt utdatert og til dels ubrukbart. Det er imidlertid anskaffet nytt ultralydapparat med funksjoner som gjør oss i stand til fortsatt å være blant landets ledende sykehus innen diagnostikk og forskning på cerebrovaskulære sykdommer og forskning innen aterosklerose og ateroskleroserelaterte sykdommer. Nytt utstyr innen ultralyd med muligheter for online lagring av forskjellige parametre innen de ulike aterosklerosevariablene og med kompatibilitet med statiske analyseprogrammer gjør det langt enklere å utføre vitenskapelige analyser av aterosklerosevariabler.

Nevrologisk forskningslaboratorium, MH-bygget, er assosiert med Nevromuskulært kompetansesenter, kfr. ovenfor. Laboratoriet yter først og fremst forskningsassistanse i prosjekter på tynnfibernevropati, bl.a. ved SLE, Sjøgrens syndrom og diabetes mellitus. Utviklingen av metodikk

for undersøkelse av hudnerver ved såkalte stansebiopsier har også stor praktisk betydning for andre pasienter med perifere nervesykdommer.

Aterosklerose i halspulsårene – “Ultralydsprosjektet”

Nevrologisk avdeling er sterkt involvert i epidemiologisk ateroskleroseforskning ved Universitetet i Tromsø. Som ledd i den fjerde befolkningsundersøkelsen i Tromsø (“Tromsøundersøkelsen”) i 1994 ble 6727 personer undersøkt med ultralyd av høyre halspulsåre (karotis). To av avdelingens leger gjorde ultralydsundersøkelsene og disputerte for den medisinske doktorgraden i 2000. En tredje disputerte i 2001 på et delprosjekt utgått fra denne studien. Denne legen er nå engasjert i videre forskning som post-doc.stipendiat.

Den femte Tromsøundersøkelsen ble gjennomført i 2001, med ny ultralydsundersøkelse av de samme personene. To av avdelingens leger er nå engasjert som doktorgradsstipendiater på dette prosjektet. De tre legene med doktorgrad utgått fra prosjektet er veiledere for tre doktorgradskandidater.

Forskjellige aterosklerosevariabler studeres i dette prosjektet; intima-media-tykkelse (av arterieveggen i karotis, som indikator på tidlig systemisk aterosklerose), aterosklerotiske plakk (størrelse og tilstedeværelse) og stenose (innsnevring av karlumen). Disse tre variablene kan ses på som et kontinuum av økende grad av aterosklerose. I tillegg undersøkes plakkmorfologi (basert på ultralyd-ekkogenisitet) i ikke-stenotiske og stenotiske plakk. Dette er en mer kvalitativ evaluering av de aterosklerotiske forandringene. Plakkmorfologi bedømmes både ved subjektiv visuell scoring og mer objektivt computerbasert scoring av digitaliserte bilder. Et av prosjektene de to doktorgradskandidatene skal se på er sammenhengen mellom den visuelt og computerbaserte scoringen av morfologiske kriterier (reproduserbarhet).

De forskjellige aterosklerosevariablene brukes i forskningssammenheng både som endepunkter for en rekke forskjellige risikofaktorer (livsstilsvariabler, lipider, trombosefaktorer, infeksjoner, hormoner, genetiske markører, etc.) og som prediktorer for sykdom (hjerneslag, hjertesykdom, benskjørhet, kognitiv svikt, etc.).

Pga. “Ultralydsprosjektets” prospektive design er det mulig å se på *endringer* i aterosklerosevariablene. Det er av interesse å undersøke både hvilke faktorer som predikerer endring, og i hvilken grad endringer er assosiert med kliniske hendelser som hjerneslag, hjerteinfarkt, kognitiv svikt og død.

Det er etablert deltakelse i GENERALE studien, som er en prospektiv europeisk multisenter studie der man vil se på betydningen av genetiske faktorer og livsstil på progresjon av aterosklerose og insidens av aterosklerose-relatert sykdom. En av legene ved nevrologisk avdeling er nasjonal leder for denne studien. Ultralydsprosjektet har i tillegg samarbeid med en rekke andre forskergrupper, bl.a. flere grupper ved Universitetet i Tromsø, ved Hematologisk avdeling ved Ullevål sykehus, Lipidklinikken ved Rikshospitalet, Glostrupundersøkelsen i Danmark og med Universtitet i Mainz.

“Ultralydsprosjektet” har nå en av verdens største databaser med repeterte ultralydsmålinger av aterosklerose i halskar. Denne forskningen representerer en betydelig vitenskapelig aktivitet relatert til nevrologisk avdeling. Høsten 2007 starter den sjette Tromsøundersøkelsen, og det vil da bli gjort ny ultralydsundersøkelse av den tidligere undersøkte kohorten samt av nye alderskohorter. To nye stipendiater vil være engasjert i dette prosjektet. Vi forventer at forskningsaktiviteten på ultralydmaterialet vil øke i årene fremover.

“Ultralydsprosjektet” har nå en av verdens største databaser med repeterte ultralydsmålinger av aterosklerose i halskar. Denne forskningen representerer en betydelig vitenskapelig aktivitet relatert til nevrologisk avdeling. Vi forventer at forskningsaktiviteten på ultralydmaterialet vil øke i årene fremover.

Hodepine i Nord-Norge

Nevrologisk avdeling i Tromsø og Bodø har gått sammen om å gjennomføre en klinisk studie der vi studerer sammenhengen mellom migrenesymptomer og årstidsvariasjon, døgnvariasjon og relasjon til menstruasjon. Studien ble påbegynt i 2004, og er beregnet avsluttet i 2007 i sin nåværende form. Karl

Bjørnar Alstahaug innleverer sitt doktorarbeid fra dette forskningsfeltet i løpet av 2007. Det planlegges å videreføre prosjektet med nærmere kartlegging av mulige mekanismer for hvorfor gruppen av migrene med aura ser ut til å få mer migrenehodepine i den lyse årstiden sammenlignet med andre. Undersøkelsene av hodepine i Nord-Norge har avfødt datterprosjekter som vil fortsette også utover 2007, og ny lege i spesialisering ved avdelingen i Bodø (Kristin Breivik) er involvert i prosjektet.

Kvalitetssikringsundersøkelse blant pasienter henvist til Nevrologisk poliklinikk. Er henvisning til nevrologisk spesialistundersøkelse nyttig for pasientene?

Norge er blant de land som fremdeles har et 2-delt helsevesen der pasientene blir henvist til spesialistundersøkelse. Gradvis endres dette bildet ved at privat virksomhet etableres i økende grad, men i Nord-Norge er det fortsatt lite eller ingen privatpraktiserende spesialister i nevrologi. Dette muliggjør studier av henvisningspraksis til spesialist. Vi har tidligere undersøkt kvaliteten av søknadene til avdelingen, og holder nå på med å videreføre prosjektet ved blant annet å studere effekten av å purre på timen, kartlegging av hvilke pasientgrupper som representerer spesielt diagnostiske vanskeligheter og i tillegg er det gjort en spørreundersøkelse blant primærlegene i Troms og Finnmark med tanke på å forbedre tilbudet til pasientene i Nord-Norge. Vi holder nå på med en studie der vi ser på kvaliteten på innkomne søknader over tid, om henvisningspraksisen endrer seg (hvilke pasienter som henvises) og om det er ulik henvisningspraksis i Troms og Finnmark siden alle nevrologene arbeider i Troms, mens Finnmark ikke har egne spesialister. Dette prosjektet avsluttes i 2007.

Multipel sklerose

Studier av sammenheng mellom pasientens opplevelse av helsetilstand, kostvaner, solpåvirkning og andre parametre startet i begynnelsen av 2003. Det foregår også et samarbeidsprosjekt på MS sammen med leger i Karasjok, Haukeland sykehus og Rikshospitalet med henblikk på å undersøke forekomst av ulike vevstypeantigener i en samisk befolkningsgruppe og for å kunne sammenligne dette med multipel sklerose-pasienter. Bakgrunnen er den relativt sjeldne forekomst av MS hos samer. Data for nye epidemiologiske undersøkelser av multipel sklerose i Troms og Finnmark innsamles som ledd i registrering ved Det nasjonale multipel sklerose register. En ny insidens- og prevalensstudie av MS i Troms og Finnmark ble forberedt i slutten av 2006.

Ved Nevrologisk avdeling, NSS pågår også en kartlegging av insidens og prevalens i Nordland 2000 - 2005. Flere leger ved avdelingen er engasjert i denne.

Nevrologiske manifestasjoner ved SLE og Sjøgrens syndrom.

Vår aktuelle forskningsgruppe viste i 1996 at SLE-pasienter har høyere terskler for varmesmertepersepsjon enn kontroller, noe som tyder på at de såkalte C-fibre i huden var påvirket (tydende på såkalt tynnfiberneuropati) hos disse pasientene. Dette er blitt konfirmert ved vår undersøkelse av epidermal nervefibertetthet som viser seg å være lavere hos SLE-pasienter enn hos kontroller. Mange SLE-pasienter behandles med medikamenter og kan ha manifestasjoner ved sykdommen som har en påvirkning både på sentralnervesystemet og det perifere nervesystem. Lege ved Stavanger Universitetssykehus har i 2006 disputert på doktorgradsprosjekt delvis utført ved og med biveiledning fra Nevrologisk avdeling/IKM.

Tynnfiberpåvirkning som ledd i polyneuropati

Dette prosjektet ble startet i 2003. Hensikten er å belyse hvilke former for påvirkning av det perifere nervesystem som involverer tynne (bl.a. smerteførende nervefibre) og hvordan de ulike aktuelle målemetodene (inklusive måling av nervefibertetthet i huden) er assosiert med hverandre. Både et blandet polyneuropatimateriale så vel som pasienter med diabetes mellitus type 1 og 2 ble påbegynt 2004 og fortsatte også i 2006. Et annet prosjekt for å belyse betydningen av glukoseintoleranse og relativ vitamin B12-mangel med forhøyet homocystein, metylmalonsyre og hypertriglyceridemi på de tynne nervefibrene er også startet opp.

Andre nevromuskulære sykdommer

I forbindelse med en omfattende og forbedret reorganisering av Nevrologisk avdelings deltakelse i Nevromuskulært kompetansesenter er det også planlagt ulike utviklings- og forskningsprosjekter innenfor andre deler av den nevromuskulære sykdomsgruppen. En overlege med bistilling som førsteamanuensis er frikjøpt i 50 % for dette arbeidet.

Det er i 2006 forberedt en stor studie av muskelenzymet kreatin kinase (CK) i en populasjon av Tromsøs befolkning som ledd i "Tromsundersøkelsen".

Doktorgradskandidater (PhD-studenter) som veiledes av vitenskapelig ansatte ved Nevrologisk avdeling, IKM

Karl Bjørnar Alstadhaug: Hodepineprosjekt. (Veileder: Professor Rolf Salvesen).

Sissel Løseth: Nevropatiprojekt (Veileder: Professor Svein Ivar Mellgren. Bi-veiledere: Professorene Erik Stålberg, Rolf Jorde).

Maria Nebuchennykh: Nevropatiprojekt. (Veileder: Svein Ivar Mellgren).

Kjell Arne Arntzen: Cognitive function in relation to ultrasound-assessed atherosclerosis of the carotid artery. (Hovedveileder: Ellisiv B. Mathiesen, bi-veileder Henrik Schirmer)

Ann-Trude With Notø: Relasjon mellom postprandiell hyperlipidemi og plakkmorfologi ved ultrasonografisk påvisning av aterosklerose i arteria carotis (Hovedveileder John-Bjarne Hansen, bi-veileder Ellisiv B. Mathiesen)

Anders Vik: Osteoprotegerin (OPG) og kardiovaskulær sykdom (Hovedveileder John-Bjarne Hansen, bi-veileder Ellisiv B. Mathiesen)

Sigrd Brækkan: Risikofaktorer for aterosklerose, aterosklerose i carotis og kardiovaskulær sykdom som risikofaktorer for venøs tromboembolisme (VTE) (Hovedveileder John-Bjarne Hansen, bi-veileder Ellisiv B. Mathiesen)

1.5 Ekstern finansiering

Nevromuskulært kompetansesenter (NMK) har fått forskningsmidler fra Helse Nord og finansiert en stipendiatstilling ved Nevrologisk avdeling samt gitt driftsmidler (kr. 100 0000). Det er også finansiert ½ overlegelønn for medarbeider i NMK ved Nevrologisk avdeling.

Førsteamanuensis Ellisiv Mathiesen har fått innvilget eksterne midler på totalt kr. 3 000 000 fra Helse Nord, fordelt på kr. 1 000 000 per år fra og med 2006. Prosjekttittel er "Ultralyd av a. carotis – humanbiologisk og epidemiologisk forskning på aterosklerose i Tromsundersøkelsen (HEART)".

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Bekkelund, Svein Ivar:

Annual Meeting of American Academy of Neurology. 01.-07.04.2006. Medforfatter på presentasjon (foredrag).

16th meeting of the European Neurological Society. 29.-31.05.2006.

De XIX. Nevrodager, Oslo. 20.-24.11.2006. Foredrag.

Kampman, Margitta:

De XIX. Nevrodager, Oslo. 20.-24.11.2006.

Løseth, Sissel:

XXVIII International Congress of Clinical Neurophysiology, Edinburgh 10.-14. September. Poster.

Regional forskningskonferanse innen medisin og helse. Tromsø 01.11 – 02.11.2006. Poster.

De XIX. Nevrodager, Oslo. 20.-24.11.2006. Foredrag.

Utbildningsdag. Svensk förening för klinisk neurofysiologi, Göteborg. 01.12.2006. Foredrag.

Mathiesen, Ellisiv B:

10th Congress of the European Federation of Neurological Societies (EFNS), Glasgow, UK, september 2.-5., 2006.
De XIX. Nevrodager, Oslo. 20.-24.11.2006. Foredrag i forbindelse med tildeling av Pfizerprisen.

Mellgren, Svein Ivar:

Annual Meeting of American Academy of Neurology. 01.-07.04.2006. Poster.
Honorary Symposium for Peter J. Dyck and Andrew G. Engel On Neuromuscular Diseases, Mayo Civic Center, Rochester, Minnesota, USA 05.05.06. Foredrag
Regional forskningskonferanse innen medisin og helse. Tromsø 01.11 – 02.11.2006. Poster.
De XIX. Nevrodager, Oslo. 20.-24.11.2006. Foredrag.
The 147th ENMC International Workshop on a "Guideline on processing and evaluation of sural nerve biopsies", Naarden, Holland. December 15 - 17, 2006. Foredrag.

Nebuchennykh, Maria:

Regional forskningskonferanse innen medisin og helse. Tromsø 01.11 – 02.11.2006. Poster.
De XIX. Nevrodager, Oslo. 20.-24.11.2006. Foredrag.

Salvesen, Rolf:

Annual Meeting of American Academy of Neurology. 01.-07.04.2006. Medforfatter på presentasjon (foredrag).
16th meeting of the European Neurological Society. 29.-31.05.2006.
De XIX. Nevrodager, Oslo. 20.-24.11.2006.

Stensland, Eva:

11TH World Congress of the World Muscle Society, Brugge, Belgia 04-08.10.06. Medforfatter på poster.

Torbergsen, Torberg:

De XIX. Nevrodager, Oslo. 20.-24.2006.

Waterloo, Knut:

36th Annual Congress of the European Association for Behavioral and Cognitive Therapies. 20.-23.09.2006.

1.6.2 Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid

Ultralyd av carotis-prosjektet deltar i flere internasjonale prosjekter innen genetisk epidemiologi og aterosklerose i carotis. Følgende prosjekter skal bli/er igangsatt:

GENERALE - internasjonal studie som undersøker sammenhengen mellom en rekke kandidatgener og aterosklerose i carotis, samt kliniske endepunkter (hjerteinfarkt, hjerneslag). Dette arbeidet er i analyse-/skrivefasen. Se for øvrig ovenfor.

CEUS (Collaboration of European Ultrasound Studies): Gene-gene and gene-environment interactions in early and advanced carotid artery disease. Dette prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom flere europeiske populasjonsbasert ultralydsstudier. Studien ledes av prof. Stefan Kiechl ved Universitetet i Innsbruck, Østerrike. Arbeidet er i planleggingsfasen.

GENAMI (Genomics of Acute Myocardial Infarction): Dette er en multisenterstudie med 8 europeiske deltakerland hvor hovedmål er å avdekke majoriteten av gener som forårsaker hjerteinfarkt. Vi vil studere relasjonen mellom gener, aterosklerose målt i carotis og coronar hjertesykdom, og skal delta med blodprøver og spørreskjema data fra et utvalg av ultralydskohorten i Tromsøundersøkelsen. Studien ledes av prof. Jukka Salonen, Universitet i Kuopio.

Genvariasjon for inflammasjonsmarkører. Vi har innledet samarbeid med dr. Stefan Blankenbergs gruppe ved Johannes Gutenberg Universitetet i Mainz, Tyskland, hvor hensikten er å studere relasjonen mellom ateroskleroseutvikling og biomarkører for inflammasjon, vaskulær remodellering og oksydativt stress.

EURONET – PSICO STUDY

(European Network – project on skin innervation count)

A European normative study to assess reference range of intraepidermal nerve fibre density in the leg, effects of anthropometric variables, and inter-laboratory agreement.

1.8. Doktorgrader

Gøransson LG: Small-Diameter Nerve Fiber Neuropathy in Patients with Systemic Autoimmune Diseases. Dissertation for the degree philosophiae doctor (PhD). Disputas ved Universitetet I Bergen, men delvis utført ved Nevrologisk forskningslaboratorium, IKM og med biveileder fra Nevrologisk avdeling, IKM.

1.9 Representasjon i Universitetets organer

Svein Ivar Bekkelund

- Leder av Organkurs V – CNS (vårsemesteret)
- Medlem i arbeidsgruppe for tannlegeutdanning ved UiTø

Ellisiv B. Mathiesen

- Medlem av Klinisk infrastrukturvalg (USAM)
- Medlem av Regional komite for NevroNor

Svein Ivar Mellgren

- Leder for Det medisinske fakultets utvalg for legers videre- og etterutdanning
- Vararepresentant til Instituttstyret IKM
- Medlem av Regional komite for NevroNor
- Leder av Organkurs V – CNS (fra høstsemesteret)

Rolf Salvesen

- Medlem av USAM (Universitetssamarbeidet mellom UiT og Helse Nord)

Eva Stensland

- Leder av kurs 6 ”nervesystemet” for tannlegestudenter
- Medlem av eksamenskommisjonen tannlegestudiets 2.år
- Koordinator for 2.studieår ved medisinstudiet

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

Svein Ivar Bekkelund

- Medlem av interessegruppen for bevegelsessykdommer i Norge
- Referee i forskjellige internasjonale tidsskrift

Margitta Kampman

- Medlem internasjonal arbeidsgruppe ”Vitamin D and development of MS”

Sissel Løseth

- Medlem spesialitetskomiteen i klinisk nevrofysiologi

Ellisiv B. Mathiesen

- Leder av Regional komité for medisinsk forskningsetikk, Nord-Norge

- Leder av programstyret for ”Klinisk forskning”, Norges forskningsråd
- Medlem av Nordisk samarbeidsnemnd for medisinsk forskning (NOS-M)
- Faglig medarbeider i Tidsskrift for Den norske lægeforening
- Referee i forskjellige internasjonale tidsskrifter
- Leder av komiteen for GlaxoSmith Klines forskningspris i nevrologi
- Medlem av komiteen for Pfizers forskningspris i nevrologi
- Medlem av komiteen for Scheringprisen i nevrologi
- Medlem av Abortnemnda ved UNN

Svein Ivar Mellgren

- Medlem i European Board of Neurology
- Corresponding Fellow in American Academy of Neurology (innvalgt).
- Active Member of European Neurological Society (innvalgt).
- Member of Peripheral Nerve Society.
- Styremedlem Nevroforum Nord.
- Medlem av EFNS (European Federation of Neurological Societies) Research Group on Peripheral Neuropathies.
- Referee i forskjellige internasjonale fagtidsskrifter.
- Medlem Rådgivende utvalg for Det Nasjonale MS Register
- Medlem av Spesialitetsrådet, Den norske lægeforening

Rolf Salvesen

- Nestleder i Hodepineforum Nord
- Leder av Spesialitetskomiteen i nevrologi
- Medlem av American Academy of Neurology
- Medlem International Headache Society
- Medlem International Stroke Society
- Medlem American Headache Society
- Referee i forskjellige norske og internasjonale tidsskrifter
- Norsk medlem av endepunktskomite i SCAST (internasjonal multisenterstudie om nevroproteksjon/sekundærprofylakse med AT II-antagonist etter hjerneslag)
- Sikkerhetskomite for prosjekt Expanding Therapeutic Options in acute ischemic Stroke (the ETHOS project) utgått fra Haukeland Universitetssykehus
- Styringsgruppe i Demensstudien i Nord-Norge (som er ganske stor studie i primærhelsetjenesten med ISM og Folkehelse som deltakende)
- Styringsgruppe i Epidural sacral injection study ved lumbo-ischialgi, (utgått fra Innherred Sykehus og IKM).

Torberg Torbergsen

- Medlem av European Federation of Neurology's Research Group on Clinical Neurophysiology
- Referee i forskjellige norske og internasjonale tidsskrifter

Knut Waterloo

- Leder av Nasjonal bedømmelseskomité for tilsetting i stipendiatstillinger ved de 4 universitetene
- Medlem Den Rettsmedisinske kommisjon
- Medlem Nasjonal bedømmelseskomité for opprykk til professor
- Referee i forskjellige norske og internasjonale tidsskrifter
- Medlem International Neuropsychological Society (INS)
- Medlem American Academy of Neuropsychology
- Medlem New York Academy of Science
- Medlem American Association for the advancement of Science

- Medlem Forum of European Neurosciences
- Rådgiver for Statens autorisasjonskontor for helsepersonell.

2. UNDERVISNING

Undervisning i nevrologi i CNS-kurs og Stadium IV for medisinerstudenter. Avdelingen bruker i utstrakt grad Nevrologisk poliklinikk for pasientorientert undervisning for 6. års medisinerstudenter. I tillegg til at studentene må ha skrevet to nevrologiske journaler på innlagte pasienter er det også innført krav om deltakelse ved samtale med og undersøkelse av fire (minimum 3) polikliniske pasienter. Hensikten er å ytterligere forbedre studentenes fortrolighet med praktisk nevrologisk undersøkelsesteknikk og tolking av funn. Studentdeltakelsen ved poliklinikken i det omfang det har fått er svært ressurskrevende, og krever ikke minst jevn og god tilgang av pasienter. Systemet er derfor nokså sårbart ved legefravær på grunn av kurs, avspasering eller sykdom. I stadium IV er det et evalueringsmoment i slutten av hver modul med såkalt prøveeksamen.

Dessuten gir Nevrologisk avdeling, IKM undervisning for tannlege-, farmasi og psykologistudenter. Mastergradstudiet i odontologi startet opp ved UiTø i 2004. Studentene har i sitt andre studieår et 4 uker langt kurs kalt "nervesystemet" (tilsvarer CNS-kurset for medisinstudentene). En overlege ved avdelingen med bistilling som førsteamanuensis har bidratt med å utvikle dette kurset, og er også kursleder.

En forskerlinjestudent er tilknyttet avdelingen: Terje Holmlund: Tidspersjon og hjerneslag. Parietallappens rolle for tidsperspsjon (Hovedveileder Ellisiv B. Mathiesen, bi-veiledere Knut Waterloo og Bruno Laeng).

Avdelingen har også store undervisningsforpliktelser i nevrologi i forbindelse med legers spesialistutdannelse ved Nevrologisk avdeling, UNN som gruppe I-avdeling.

NEVROKIRURGISK AVDELING

0. INNLEDNING

Nevrokirurgisk avdeling ved Universitetssykehuset har som mål å tilby nevrokirurgisk vurdering, behandling, forskning og undervisning som dekker behovet i Nord-Norge. Avdelingen har en ambisjon om å være ledende i Norge og i kontakt med frontlinjen internasjonalt på noen spesialområder. Nevrokirurgisk avdeling ved IKM har i overensstemmelse med dette lagt stor vekt på klinisk forskning med tanke på kvalitetssikring og forenkling av kirurgiske prosedyrer. Avdelingen er sterkt engasjert i undervisningen av studenter, og er aktiv i etterutdanningen av egne medarbeidere. Rekrutteringen er god. Vi har som mål at alle leger i utdanningsstilling skal opparbeide dobbeltkompetanse (doktorgrad og klinisk spesialitet).

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekter

1.2.1 Nye diagnostiske metoder for påvisning av svulster i sentralnervesystemet

Doktorgradstudent: Assistentlege Tor Brommeland
Veileder: Professor Rune Hennig

Arbeidene har ført til utvikling av nye teknikker både for prøvetaking og undersøkelse av bl.a. hjernesvulster. Kandidaten arbeider nå med undersøkelser av tumormarkører i blod og spinalvæske. Disse siste arbeidene skjer dels på selvstendig grunnlag, dels i samarbeid med prof. Sigurd Lindal på Patologisk anatomisk avdeling. Prosjektet ble slutført i 2006. Tor Brommeland ble i 2006 frikjøpt fra klinisk arbeid i to måneder (kr. 80.000 fra Helse Nords forskningsfond) for ferdigstilling av den medisinske doktorgrad. Disputas 4. mai 2007.

1.2.2 Prehospital behandling og transport av pasienter med alvorlige hodeskader

Doktorgradstudent: Overlege Snorre Sollid
Veileder: Professor Tor Ingebrigtsen

En retrospektiv studie som beskriver prehospital behandling og transport ble publisert i 2004. Vi har nå gjennomført en prospektiv klinisk studie i samarbeid med Anestesiavdelingen. Vi kartlegger epidemiologi, prehospital behandling og transportkjeden for pasienter med alvorlige hodeskader i Helseregion Nord. Datainnsamlingen er avsluttet og Sollid arbeider med bearbeiding av data. To artikler er gjort ferdige i 2006 og sendt inn til vurdering.

1.2.3 Patofysiologi og sluttresultat hos pasienter med lette hodeskader (hjernerystelse)

Doktorgradstudent: Konst. overlege Kay Müller
Veiledere: Professor Tor Ingebrigtsen
 Professor Bertil Romner
 Professor Knut Waterloo

Prospektiv klinisk studie som viderefører tidligere forskning ved avdelingen. Vi benytter biokjemiske hjerneskedemarkører, genetisk kartlegging, nevreradiologiske undersøkelser (CT og MR) og nevropsykologiske undersøkelser for å kartlegge omfanget av hjerneskade hos pasienter med lette hodeskader. Hjerneskadens betydning for sluttresultatet analyseres for om mulig å identifisere faktorer som har betydning for behandlingen. En metodeartikkel ble publisert i 2006, og en europeisk multisenterstudie (EURO Hits) som ledes fra Tromsø ble slutført i 2006. Det er utarbeidet to artikler som er akseptert for publisering. Müller forventes å disputere høsten 2007 eller våren 2008.

1.2.4 Rygg sykdommer – Kvalitetsregisteret for ryggkirurgi

Doktorgradstudenter: Overlege Tore Solberg
Assistentlege Andreas Sørli
Veiledere: Professor Rolf Salvesen, Nevrologisk avdeling, IKM
Fra 2006: Professor Tor Ingebrigtsen

Prospektiv registrering av symptomer og livskvalitet før og etter ryggkirurgi. Prospektiv randomisert studie av chymopapaininjeksjon versus mikrokirurgi ved lumbalt skiveprolaps. Studier av kostnad-nytteeffekt ved ryggoperasjoner. Det er etablert en klinisk database som danner grunnlag for fremtidige prospektive randomiserte kliniske forsøk. Vår kliniske database ble i 2005 formelt vedtatt opprettet som et nasjonalt kvalitetsregister for ryggkirurgi i samarbeid med Helse Nord RHF og Sosial- og helsedirektoratet. Metodeartikler som beskriver databasen ble publisert i begynnelsen av 2005. Registeret tilbyr fra 2007 registreringer for alle landets sykehus. Solberg var 50 % frikjøpt i 2006 for å arbeide med registeret. Sørli er fra januar 2007 60 % frikjøpt fra klinisk arbeid for å arbeide med dataanalyse. Solberg forventes å disputere i løpet av 2008.

1.2.5 Subaraknoidalblødning

Doktorgradstudent: Assistentlege Jørgen Isaksen
Forskerlinjestudent: Med. stud. Haakon Lindekleiv
Veileder: Professor Tor Ingebrigtsen
Professor Bertil Romner

Studier av epidemiologi og risikofaktorer for subaraknoidalblødning basert på Tromsø-undersøkelsene (i samarbeid med ISM). Det er søkt og planlagt gjennomført en prevalenskartlegging av hjerneaneurismer i befolkningen basert på MR angiografi av et utvalg i Tromsø 6 (befolkningsundersøkelse). Det samarbeides med miljøer i HUNT (HelseUndersøkelsen i Nord Trøndelag) som vil gjøre en identisk kartlegging.

Det er etablert samarbeid med SINTEF Helse, Simula Research Laboratory, University of Texas at Austin, Texas, USA og University of Sydney, Australia, vedrørende videre studier av hemodynamiske risikofaktorer for utvikling av aneurismer på intrakraniale arterier. En artikkel basert på hemodynamisk analyse av circulus Willisi er akseptert for publikasjon i Stroke i 2007. I slutten av 2005 og hele 2006 ble det gjennomført metodeutvikling av en såkalt FEM-analyse for beregning av overflatespenning i aneurismeveggen og utviklet en numerisk simulator for simulering av blodflyt i circulus Willisi. Artikkelen om denne metodeutviklingen slutføres og sendes til internasjonalt tidsskrift for publikasjon i løpet av februar 2007. I 2007 planlegges anvendelse av metoden på en sammenliknende studie av ikke-rumperte og rumperte hjerneaneurismer.

Det er også, i samarbeid med det finske aneurismeregisteret, utviklet en database for registrering av pasienter med intrakraniale aneurismer. Det er nå implementert prospektiv rutinemessig inkludering av avdelingens pasienter i denne databasen. Den daglige driften gjøres av egen forskningssykepleier i 50 % stilling. Databasen vil også danne datagrunnlag for planlagte outcome studier, der blant annet nevropsykologi inngår. I tillegg planlegges i 2007 oppstart av et samarbeidsprosjekt med Anestesiavdelingen, der man vil fokusere på nevrontensiv behandling av pasienter med subaraknoidalblødning.

1.2.6 Subaraknoidalblødning

Professor Rune Hennig
Professor Svein Jacobsen (Fysisk institutt, UiTø)

Gruppen arbeider med metodutvikling for tryggere peroperativ sikring av hjerneaneurismer ved kirurgi. Arbeidene har så lang fokusert på teoretiske modelleringer og vil i løpet av 2006 foregå som storskalaforøk.

1.5 Ekstern finansiering

Avdelingen har fått midler fra Helse Nord til en tematisk satsing på subaraknoidalblødning (prosjektene 1.2.5 og 1.2.6 ovenfor). Tildelingen er på 1 mill. kroner per år i tre år.

Kvalitetsregisteret for ryggkirurgi og hodeskadeprojektet har også mottatt finansiering fra Helse Nord RHF.

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Avdelingen har vært representert på en rekke symposier, kurs og konferanser, men det har ikke vært ført systematisk oversikt over disse aktivitetene. Listen under er derfor ikke utfyllende.

R. Hennig

- 17th Congress of the European Society for Stereotactic and Functional Neurosurgery Montreaux, Sveits, oktober 2006.

K. Müller

- Høstmøtet i Norsk nevrokirurgisk forening. Abstract og foredrag

1.6.2 Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid

K. Müller

- EURO Hits
- Europeisk multisenterstudie av sammenhengen mellom serumkonsentrasjon av protein S100B etter hodeskade og forekomsten av patologiske CT funn. Studien ble avsluttet i 2005. Den har vært ledet fra Tromsø, hatt deltakere fra Sverige, Sveits og Storbritannia og vært finansiert av Sangtec / Diasorin gjennom TTO. Det er skrevet en artikkel som er sendt inn til vurdering.
- Subaraknoidalblødning
- Omfattende internasjonalt samarbeid beskrevet under punkt 1.2.5.

1.7. Rapportering om forskningsvirksomheten

Artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter med refereeordning (fagfelleevaluering)

Artikler i nasjonale vitenskapelige tidsskrifter med refereeordning (fagfelleevaluering)

Abstracts/konferansebidrag (som er publisert) og foredrag ved konferanser (upubliserte)

Avdelingen har deltatt på konferanser og kurs med en lang rekke foredrag, men disse aktivitetene er dessverre ikke registrert systematisk.

T. Brommeland

- Foredrag på Norsk kirurgisk høstmøte

1.9 Representasjon i Universitetets organer

Tor Ingebrigtsen

- Medlem i Fakultetsstyret Det medisinske fakultet

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

Rune Hennig

- Medlem av faggruppen for CNS svulster hos barn

Snorre Sollid

- Kasserer og styremedlem, Norsk nevrokirurgisk forening
- Kasserer og styremedlem, Scandinavian Neurosurgical Society
- Medlem, Scandinavian Neurotrauma Committee

Tor Ingebrigtsen

- Varamedlem, Spesialitetskomiteen i nevrokirurgi
- Norsk representant i European Association of Neurosurgical Societies Training Committee
- Medlem, Scandinavian Neurotrauma Committee

Jens Munch-Ellingsen

- Styremedlem, Norsk spinalkirurgisk forening

Roar Kloster

- Medlem i Nasjonal faggruppe for CNS svulster hos voksne

2. UNDERVISNING

Professor Rune Hennig, har hatt hovedansvaret for undervisning av medisinstudentene.

3.1 PUBLISERING

Müller K, Elverland A, Romner B, Waterloo K, Langbakk B, Uden J, Ingebrigtsen T. Analysis of protein S-100B in serum ; a methodological study. Clin Chem Lab Med 2006; 44: 1111-1114.

Brox JI, Reikerås O, Nygaard ØP, Sørensen R, Indahl Aa, Holm I, Keller A, Ingebrigtsen T, Grundnes O, Lange JE, Friis A. Lumbar instrumented fusion compared with cognitive intervention and exercises in patients with chronic back pain after previous surgery for disc herniation: a prospective randomized controlled study. Pain 2006; 122: 145-55.

Townend W, Ingebrigtsen T. Predicting head injury outcome using protein S-100B. Injury 2006; 37: 1098-108.

Ingebrigtsen T, Refsum S. Hodeskader. I: Refsum S. Barnekirurgi. 2. utgave. [Head injuries. In: Pediatric Surgery. 2nd edition]. Oslo: Vett & Viten: 2006.

Müller K, Romner B, Ingebrigtsen T, Waterloo K, Wester K,. Effekt av skandinaviske retningslinjer for håndtering av mindre alvorlige hodeskader. [Impact of Scandinavian guidelines on management of mild head injuries] Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 1205-7.

Eithun UEM, Bendiksen R, Ingebrigtsen T. Kan grundig informasjon gi positiv innvirkning på det postoperative forløp? Sykepleien 2006; 15: 68-9..

Vik A, Kvistad KA, Skandsen T, Ingebrigtsen T. Diffus aksonal skade ved hodetraume. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 2940-4.

ORTOPEDISK KIRURGISK AVDELING

0. INNLEDNING

Ortopedisk avdeling har hatt pågående forskning i 2006 med samme tilnærming som foregående år. Viktig karakteristika ved vår forskning har vært samarbeid innad i avdelingen, samarbeid mellom de klinikk og basalfag, fortsatt samarbeid med andre grupper på universitetet i Tromsø, Trondheim, Oslo og i utlandet. Mye av vår forskning har nå innrettet seg mot å prøve å forbedre kvaliteten på det vi setter inn i ledd ved biologisk reparasjon. Fra å bruke bruskceller ved reparasjon av skader i ledd har vi nå et arbeid gående for å få til reell vevsdannelse (brusk) i laboratoriet før implantasjon i skadde ledd. Vi har også spurt oss selv om undervisningen ved avdelingen vår holder mål, og etter litt ulike signaler fra et lite antall studenter valgte vi å gå relativt bredt ut med spørsmål til et stort antall studenter om hva inntrykket av undervisningen er. Disse undersøkelsene viste stor grad av tilfredshet blant hovedmengden av de studentene som ble spurt.

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekter

1.2.1. Bruskdyrking- endring av kvalitetskrav.

Ved avdelingen har vi arbeidet med å stimulere bruskceller til ikke bare å dele seg i laboratoriet, men også å produsere en matrix av en kvalitet som skal ligne mest mulig på den normal brusk har in vitro. For å få det til, har vi endret "environment" rundt bruskcellene, ved at vi i perioder under utviklingen av det nye vevet har modifisert oxygentensjon, serumkonsentrasjon i vekstmediet og også drevet frem utviklingen av vevet med cellene i tre dimensjoner. Foreløpig har vi ved bruk av 10-20 000 bruskceller i forsøk klart å få til en størrelse på 1/2 – 1 millimeter ved slike modifikasjoner, og vi ser at kvaliteten på vevet er meget lik normal brusk. Vi ønsker nå å prøve å få slike små vevsbiter til å gå sammen i større flak av brusk, slik at større defekter i ledd eventuelt kan behandles av rimelig normal brusk utviklet i laboratoriet.

Dette arbeidet faller helt sammen med et arbeid i EU som går på å lage et helt ledd med en bein og en bruskdel (My Joint prosjektet). Vi er med i det prosjektet som et av åtte sentra i Europa.

En av partnerne i My Joint prosjektet har tidligere publisert en studie der gruppen beskriver hvordan de fikk produsert en underkjeve i en muskel (latissimus dorsi) på ryggen av en pasient. Vi tror at våre resultater fra modifikasjon av "environment" vil ha stor betydning i EU-prosjektet også.

Et samarbeids prosjekt kalt ACTIVE

1.2.2. Bakterier som patogenetisk faktor ved artrose.

Et annet prosjekt som sikter mot både å forstå patogenesen for artrose og også kunne behandle den har foregått ved vår avdeling siden 1996. Det dreier seg om å bruke informasjon fra genanalyser for å beskrive patogenetiske forhold ved artrose. I samarbeid med Raafat El-Gewely som er en ekspert på bioteknologisk forskning har vi funnet holdepunkter for at artroseledd har en mulig infeksjon som viktig patogenetisk faktor for utvikling. Dette prosjektet er nå et samarbeidsprosjekt mellom Ortopedisk avdeling både på Universitetet og på Universitetssykehuset Nord-Norge. Prosjektet fikk en fin bedømmelse i Forskningsrådet i 2006, og en god bevilgning av penger fulgte. Mye av virksomheten i dette prosjektet er knyttet opp mot et aksjeselskap i Forskningsparken, Orthogenics. Det har blitt dannet fordi kunnskapen om genforskning var lite fremtredende da prosjektet tok form i 1996, og det var ikke mulig for oss å få midler fra for eksempel Forskningsråd eller Sykehus på det tidspunkt. Flere forskere gikk sammen og dannet et aksjeselskap, og dette har blitt videreutviklet i Forskningsparken. Til dels er det en spennende oppgave å få aksept for at private midler kan bidra til forskning og utvikling også på Universitetet. Vi har ellers en rekke samarbeidspartnere både i Norge (for eksempel Rikshospitalet i Oslo) og i utlandet (for eksempel University of Iowa i USA) i dette prosjektet.

1.2.3 Ferdigstilling av doktorgrader

I løpet av 2006 gjorde Nenad Andjelkov ferdig et arbeid han ønsker å forsvare for en doktorgrad. Nenad har arbeidet mye med hvordan opiatere kan påvirke bruskceller, særlig i retning av å kontrollere inflammatoriske parametre i cellene. Han er for tiden ansatt som kirurg ved et svensk sykehus. Jan Elvenes og Gunnar Knutsen holder også på med avslutning av sine arbeider med tanke på disputas. Jan har delvis samarbeidet med Nenad i problemstillinger knyttet til opiatere, og i tillegg har han gjort analyser på hvordan "environment" påvirker bruskceller. Gunnar har blant annet fått publisert en artikkel der han redegjør for resultatene i en norsk studie med sammenligning mellom brusktransplantasjon og mikrofraktur som behandling for bruskskader. I tillegg deltar Gunnar Knutsen i en EU og Forskningsrådsfinansiert studie (ACTIVE) der pasienter som tidligere har hatt et ikke vellykket forsøk på bruskbehandling, blir randomisert til enten autolog bruskcelleimplantasjon eller et annet alternativ. Her deltar Tromsø og Trondheim fra Norge, og i tillegg deltar en rekke engelske sykehus i studien. Laboratoriet i Tromsø dyrker brusk for implantasjon i Trondheim i denne studien, og det illustrerer en nær forbindelse og et godt samarbeid med kolleger i Trondheim og i England.

1.5 Ekstern finansiering

En del av forskningen (spørsmål om bakterier) finansieres fra Forskningsparken via aksjeselskapet Orthogenics A/S.

Finansiering fra Helse Nord/ Universitetssykehuset Nord-Norge HF: kr 250 000 for prosjektet "Method for the improvement of ACI technique related to tissue engineering on human chondrocytes." Beløpet har vært brukt til drift/ utstyr. Bevilgningen opphørte i 2006

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Cartilage physiology and repair. Internasjonal konferanse i Tromsø 31. august- 1. september 2006.

Ortopedisk avdelingen arrangerte en internasjonal konferanse i Tromsø 31. august og 1. september 2006 med deltakelse fra USA, Tyskland, England, Sveits og Japan og Norge. Det var temaer om utfordringer i bruskforskning, strategier for å lage god matrix ved bruskreparasjon, hvordan opiatere influerer på bruskceller, hvordan forbedre nåværende strategier for bruskreparasjon og nye teknikker i MR undersøkelser ved bruskskader. I tillegg til innlegg fra ni internasjonale deltakere, hadde følgende fra vår utvidede gruppe innlegg:

1. Gunnar Knutsen: Cartilage: comparing microfracture and autologous chondrocyte implantation. What needs to be improved?
2. Gunnar Knutsen: Microfracture and stemcells
2. Raafat El-Gewely: A new "anatomy and physiology" evolving helping to decide on next generation biology repair.
3. Nenad Andjelkov: Opioid influence on chondrocyte function
4. Inigo Martinez: In vitro generation of cartilage.
5. Jan Elvenes: Modified methods for the growth of chondrocytes for autologous implantation

Publikasjon ved Gunnar Knutsen

Bok kapittel i ISBN 88-86891-44, 2006: Basic science, Clinical repair and Reconstruction of Articular Cartilage Defects; Current Status and Prospects. Temeo editore Italia. Chapter 69, 653-661: A randomized trial of autologous chondrocyte implantation versus microfracture in the knee. Knutsen, G., Engebretsen, L., Ludvigsen, TC, Drogset, JO, Grøntvedt, T, Solheim, E, Strand, T, Isaksen V, Roberts, S, Johansen, O.:

Foredrag ved Gunnar Knutsen:

1. ICRS kongress San Diego USA 9. januar 2006. A randomized trial of ACI versus microfracture. The picture at five years.
2. Brusk symposium, Idrætsmedicinsk Årskongress 2006 København 2. februar- 3. februar 2006.
 - a. Cartilage repair. 20 min

b. Future aspects in cartilage repair. 20 min

3. Fagnettverk i ortopedi Nord Norge, møte i Tromsø 30. nov- 1.des 2006: Computerassistert knekirurgi.

Foredrag ved Inigo Martinez:

1. Januar 2006, Department of Cell Biology and Histology, IMB (Department seminar): "Homotypic and heterotypic three dimensional tumour models"

2. Mars 2006, IKM seminar: "In vitro growth of human articular chondrocytes",

3. August-september 2006, Cartilage physiology and repair congress: "In vitro generation of cartilage"

4. November 2006, IMB seminar: "Homotypic and Heterotypic three dimensional culture models".

Oddmund Johansen

Fagnettverk i ortopedi Nord Norge, møte i Tromsø 30. nov- 1.des 2006: Status for bruskforskning i Tromsø.

1.6.2 Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid

I løpet av 2006 ble det endelig avgjort at vi skal være med i det EU støttede My Joint prosjektet som går ut på å dyrke et ledd i en organisme.

Deltakere er:

University Hospital Schleswig-Holstein

University of Keele

Delft University of Technology

Demokritos National Center of Scientific Research

Planton GmbH

MCP Tooling Technologies Ltd

University of Oxford

University of Tromsø

Vi har samarbeid med direktør James Martin og professor Buckwalter Ortopedisk avdeling, University of Iowa, USA. Finansiering via Forskningsparken og Orthogenics A/S. Samarbeid med professor Hunziger i Bern, Sveits, finansiert via Orthogenics A/S, Forskningsparken.

Samarbeid med professor James Richardson, Oswestry, Keele University, England. Finansiering via Forskningsrådet i Norge.

1.9 Representasjon i Universitetets organer

Ingen representasjon.

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

Ingen representasjon

2. UNDERVISNING

Ortopedisk avdeling underviser studenter fra ulike årskull på poliklinikken, gjennom presentasjon av innlagte pasienter, ved at de følger vakthavende leger og deltar i operasjoner. Videre er det forelesninger på andre, fjerde og siste studieår i Tromsø. Hver student deltar på flere mindre seminarer andre og siste året under studiene i Tromsø. Ellers deltar legene fra avdelingen i undervisning av sykepleiere, hjelpepleiere og andre grupper både innad i avdelingen og utenfor sykehuset.

Undervisningen av studenter er omfattende ved vår avdeling. Tidligere har vi hvert år fått noen få kommentarer fra et begrenset antall studenter på hvor god undervisningen har vært. Det inntrykket som formidles tilbake om studentenes oppfatninger kan lett preges av spesielle opplevelser som enkeltstudenter har hatt i undervisningssammenheng. For å prøve å få et noe bredere inntrykk av hvilke oppfatninger studentene har hatt av vår undervisning høsten 2006, har vi brukt skjemaer og spurt et relativt stort antall 6. års studenter om inntrykket av forelesningsserien for dem, om seminarene som holdes for mindre grupper siste året og inntrykket av poliklinikk-praksis. Vi har også

fått skriftlig evaluering fra 60 studenter som har vært gjennom forelesninger ved introduksjon til ortopedi i organkurs III det andre studieåret. De svarene som studentene har kommet med tyder på at studentene er svært fornøyd med undervisningen som gis ved avdelingen. Studentene har stort sett svart at det var passe vanskelighetsgrad på forelesningene, at siste års forelesninger er viktig med tanke på eksamen og som forberedelse til medisinsk praksis, og samlet var vurderingene gode for kvaliteten på både forelesninger og seminarer. For oss har dette vært en viktig informasjon siden det av og til dukker opp synspunkter fra enkeltstudenter som kan være rimelig kritisk til mye av den undervisningen som gis. Det er naturligvis viktig også å forsøke å forstå bakgrunnen for slike synspunkter.

REGIONSENTER FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE (RBUP Nord)

Nedenfor gis spesifikasjon for de underpunkter der det er aktuelt med innspill fra avdelingene.

INNLEDNING

Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP Nord) er organisatorisk lagt til Institutt for klinisk medisin ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Tromsø. RBUP Nord får sine oppdrag og er finansiert gjennom årlige tildelingsbrev fra Sosial- og helsedirektoratet. Senteret ledes av et lederteam som består av regionsenterleder, forsknings- og utviklingsleder, undervisningsleder og leder av forebyggingsenheten.

RBUP Nord's forsknings- og undervisningsvirksomhet samarbeider tett og er på mange måter en integrert enhet. Det vil si at fagansatte tilknyttet forsknings- og utviklingsvirksomheten både legger premissene for innholdet i undervisningsvirksomheten og bidrar med undervisningskrefter. Det betyr også at undervisningsvirksomheten bidrar i forhold til forsknings- og utviklingsprosjektenes formidlingsvirksomhet og/eller opplæringsvirksomhet.

Virksomheten er preget av ulike prosjekter og er langt på vei organisert i forhold til de prosjekter som til enhver tid drives ved senteret. Det satses særlig på følgende forsknings- og utviklingsområder:

- helsefremmende og forebyggende arbeid
- atferdsforskning gjennom prosjektet De utrolige årene
- fosterhjem
- Epidemiologi

Klinisk/praksisnær tverrfaglig kompetanse

Gjennom systematisk og organisert samarbeid med praksisfeltet, både i spesialisthelsetjenesten og i førstelinjetjenesten, skal RBUP Nord bidra til å utvikle og forvalte vitenskaplig og tverrfaglig kompetanse innen alle sentrale områder i arbeid med barn og unges psykiske helse og bidra til at slik kompetanse er tilgjengelig. Aktiviteten skal tilpasses lokale, regionale og nasjonale behov.

Organisering av RBUP Nord

RBUP Nord startet en reorganiseringsprosess basert på stor portefølje av både nye og tidligere tildelte oppgaver. I ledelsesgruppen er det i løpet av høsten 2006 tilsatt ny leder og faglig leder.

Forebyggingsenheten har fått ny leder og undervisningsleder er forholdsvis ny i rollen. Disse faktorer er medvirkende årsak til at vi startet en prosess med å tilpasse RBUP Nord til de føringer som ligger i sentrale tildelinger og leveranser vi har påtatt oss å utføre.

Med flere planlagte nytilsettelser i 2007 har organisasjonskultur være fokusområde og *Helse, miljø og sikkerhet;(HMS)* arbeidet ved RBUP Nord har vært et av satsningsområdene i 2006.

Kontraktsfestet samhandling skaper forankrede prosesser. RBUP Nord har innledet samhandling med ulike regionale og nasjonale etater og tjenester som det er naturlig å innføre eller videreføre samhandling med. Et langsiktig samarbeid er innledet med Bufetat region Nord, der målet er å kontraktsfeste samhandling for å oppnå synergier i barnevernfeltet. Det nyopprettede regionale volds- og traumesenteret lokalisert i Tromsø er også en naturlig samhandlingspartner i arbeidet med barn og unges psykiske helse. Det planlegges også en videre samhandling med Helse Nord med fokus på kvalitetssikring av organisering og faglig innhold i spesialistutdanningene, og da særlig i forhold til leger og psykologer. 3 høyskoler i vår region som har fått tilsagn fra SH.dir til å starte videreutdanning i Psykososialt arbeid med barn og unge, 60 studiepoeng. RBUP er en aktuell samhandlingspartner for å kvalitetssikre det faglige innholdet i utdanningene og vil bidra til samarbeid med de aktuelle utdanningsinstitusjoner.

RBUP Nord vil prioritere å utarbeide kommunikasjonsstrategi som skisserer hvordan vi skal formidle og kommunisere forskning, utdanning og de ulike aktiviteter som fremgår av virksomhetsplanen. En

redigering og kvalitetssikring av RBUPs websider vil inngå i dette arbeidet. For å kunne kvalitetssikre det totale arbeidet med kommunikasjonsstrategi vil vi i første omgang ansette en egen kommunikasjonsrådgiver i 100 % stilling. Oppgavene til rådgiveren vil være å bidra til å utvikle og implementere strategien både internt og eksternt.

De administrative støttefunksjoner i RBUP Nord er ikke tilstrekkelige. Ledergruppen skal lede ledelsesprosessen og vil derfor utvide administrasjonen. Det ble startet et arbeide med å kvalitetssikre regnskapsrutinene og gjennomgå budsjettstyringsverktøyene ved RBUP Nord.

RBUP Nord har etter hvert en omfattende forskningsaktivitet som krever tilførsel av både vitenskapelige og administrative ressurser.

Avdelingen ledes av et lederteam som i 2006 bestod av:

Gørill Warvik Vedeler, regionsenterleder til 28.08.06 og leder forebyggingsenheten fra 28.08.06

Hanne Berg Lorentsen, undervisningsleder

Siv Kvernmo, FOU leder fra 01.09.06

Berit Salvesen, regionsenterleder fra 28.08.06

Når det gjelder personell ansatt ved RBUP i 2006 vises det til personaloversikt IKM.

1 FORSKNING

1.2 Forsknings- og fagutviklingsprosjekt

Det overordnede mål for RBUP Nords forsknings-, forsøks og utviklingsvirksomhet er å bidra til å bedre kvaliteten på tjenestetilbudene til barn og unge som har psykiske helseproblemer eller som er i risiko for å få slike problemer. For å oppnå dette målet må forsknings-, forsøks- og utviklingsarbeid ha god kvalitet og være relevant for fagfeltet. Forskningskapasiteten og forskningsaktiviteten ved RBUP Nord må de kommende år utvides gjennom styrking av forskningsstøttende tiltak og tilrettelegging for initiering av nye forskningsprosjekt. Epidemiologisk og klinikknær barne- og ungdomspsykiatrisk forskning er spesielt prioriterte områder i tillegg til implementering av effektstudier knyttet til Forebyggingsenheten.

Ungdomsundersøkelsen:

Epidemiologisk tverrsnittstudie av alle 10. klassinger i Nord- Norge. Data ble samlet inn i 2003-2005 av Senter for samisk helseforskning og Folkehelseinstituttet i samarbeid. Dataene ble senere overdratt RBUP Nord. Undersøkelsen har også data fra Ungdommer i Tromsø kommune fra 2002. det totale utvalget i 2003-2005-utvalget er ca. 4900 ungdommer. Undersøkelsen fokuserer på psykisk og fysisk helse, fysisk aktivitet, kosthold, risikoadferd og resiliens, etnisitet og kulturell tilpasning, rus, seksualitet m.m. Svarprosenten var 83,5 %.

Ung i Nord:

Longitudinell epidemiologisk studie av videregående skolelever ved alle videregående skoler i Finnmark og sørlige og nordlige del av Troms og Nordland. Data ble samlet inn i 1994/95 med en oppfølging i 1997/98 og inkluderer ca. 3,200 ungdom. Svarprosenten er 85 %.

Tema for undersøkelsen var psykisk helse, rusbruk og risikoadferd, utdanningsaspirasjoner, identitetsdannelse og selvfølelse samt etnisitet, etnisk identitet og akkulturasjon. Det er publisert flere publikasjoner fra undersøkelsen og snart tre doktorgrader.

BUP Nord

Multisenterstudie av barn og unge henvist til BUPer i Helse Nord. Studien benytter standardiserte instrumenter som ASEBA, SDQ/DAWBA, CGAS, HoNOSCA og Kiddie SADS.. Pilotdelen er gjennomført ved BUP Alta og ytterligere tre andre klinikker. Hovedprosjektet startet opp høsten 2006 ved BUP Tromsø og har etterhvert inkludert flere klinikker. Utvalgets størrelse er estimert til 600 barn og unge i alderen 4 til 18 år. Undersøkelsen har inntil nå inkludert 4 PhD stipendiater innenfor

helsetjenesteforskning, metodeforskning og evaluering av behandlingsforløp. Datainnsamlingen vil løpe ut 2008.

Barnevernforskning

Målsetting for prosjekter tilknyttet barnevern

:Forskningsområdet "Barnevern" skal arbeide aktivt for å realisere RBUP Nords overordnede mål; bidra til å bedre kvaliteten på tjenestetilbudene til barn og unge som har psykiske helseproblemer, eller som er i risiko for å få slike problemer. Målsettingen for forskningen på dette området er å:

- Bidra til vitenskapelig kunnskap med en praksisrelevant profil
- Bygge opp forskningsaktivitet av internasjonal kvalitet på området
- Bidra til regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid

Utfall og opplevelse av fosterhjemstiltak. En forløpstudie om barn og unge i fosterhjem. Prosjektet studerer utfall og opplevelse av fosterhjemstiltak med et longitudinelt design og bygger på data fra doktorgradsprosjektet "Barndom i fosterhjem i egen slekt" (Holtan 2002). Prosjektet fokuserer på sammenhengen mellom eventuelle psykiske påkjenninger og opplevelser av fosterhjems plassering, forhold til biologisk familie og livssituasjonen generelt. Prosjektet skal ha et særskilt fokus på barn i fosterhjem i egen slekt. Deler av prosjektet gjennomføres som et doktorgradsprosjekt (se under: Slektsfosterhjem, offentlig tiltak i private hjem). Planlagt gjennomføring er 2006 – 2010.

Prosjektleder: Amy Holtan

Slektsfosterhjem, offentlig tiltak i private hjem

Prosjektet analyserer forhold som bidrar til stabilitet i livssituasjonen og kontinuitet i relasjonene, samt betydningen av kjønn (særlig betydningen av fedre) i forhold til stabilitet.

Stipendiat Renee Thørnblad.

Forebygging av psykiske helseproblemer hos barn og unge (Forebyggingsenheten)

Høsten 2003 fikk RBUP Nord i oppdrag fra Sosial- og helsedirektoratet å utvikle en ny nasjonal enhet for forebygging av psykiske helseproblemer for barn og unge. Oppbyggingsfasen strekker seg ut 2008.

Prosjektleder: Gørill Warvik Vedeler

Forebyggingsnettverket:

Forebyggingsnettverket utgjør enhetens arbeidsgruppe og nettverket har hatt månedlige møter. Aud Karin Bjørn, Toril Jenssen, Roman Kuposov, Frode Adolfsen, Helene Eng, Simon-Peter Neumer, Sverre Utseth, Hanne Braarud/Marit Hafting (6 mnd hver), Charlotte Reedtz, Kirsti Lenschow, Willy-Tore Mørch, Stein Erik Ulvund.

Delprosjekter:

Forebyggingsbasen.no: Prosjektet har som mål å utarbeide en webbasert *informasjonsbase* som gir en oversikt over gode helsefremmende og forebyggende intervensjoner/tiltak og gode kartleggingsverktøy. Målsettingen er å bidra til å forenkle kommunenes og spesialisthelsetjenestenes mulighet til å velge godt dokumenterte forebyggende tiltak, forenkle tjenestenes tilgang på gode kartleggingsverktøy for tidlig identifikasjon, samt å avdekke eventuelle områder der det ikke finnes godt dokumenterte tiltak tilgjengelig for tjenestene. Informasjonsbasen skal lanseres januar 2008.

Prosjektleder: Helene Eng

Prosjekt modelldistrikt: Prosjektet har til hensikt å forebygge barn og unges psykiske helse i avgrensede distrikter. Gjennom utprøving av forskningsbasert kunnskap, opprettelse av faglige nettverk, kompetanseheving og innsamling og systematisering av risikofaktorer har prosjektet som mål

å bidra til bedre og mer tilgjengelige tjenester for barn, unge og deres familier. Samarbeidspartnere: BUP Nord-Troms samt kommunene Kvæangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Lyngen og Storfjord. Prosjektleder: Frode Adolfsen

Prosjekt Familiesenter: Familiesenter er en organisatorisk modell for samordning og samhandling av kommunale tjenester rettet mot barn, unge og familier, med særlig fokus på psykisk helsearbeid. Formålet er å gi et helhetlig og lett tilgjengelig psykologisk, sosialfaglig og medisinsk tilbud i kommunene. Det ble i 2006 arrangert 4 regionale konferanser. I 2006 ble rapporten "Evalueringsrapport av forsøk med familiesentere i Norge 2002-2004" gitt ut, den konkluderte med at målene for prosjektarbeidet ble nådd. Forsøkskommunene klarte å skape en arena for tverrfaglig, og til dels også tverrfaglig psykososialt arbeid med barn, unge og deres familier. Prosjektleder: Kirsti Lenschow.

Prosjekt rusforebygging:

Rusmisbruk blant ungdom er både vanlig og alvorlig, men heldigvis mulig å forebygge. Spesielt alkoholmisbruk ser ut til å være et vanlig fenomen blant ungdom, selv om det har vist seg at prosentandelen ungdom som drikker i Norge er lavere enn i Europa så har det vist seg at andelen er voksende. Skolen har vist seg å være en viktig arena for rusforebygging. Dette prosjektet skal evaluere et skolebasert rusforebyggingsprogram (Unge og Rus) sin effekt i å utsette debutalderen for å drikke alkohol. Det er forhåpninger til at Unge og Rus skal gi ungdommene den kunnskap som er nødvendig til å motstå presset til å drikke alkohol samt å etablere en norm til slik at man fortsetter å ha en rusfri holdning blant unge.

Finansiering:

Forebyggingsenheten er finansiert av Sosial- og helsedirektoratet.

Prosjekt Modelldistrikt som læringsarena

I oppstart av RBUPs kompetanseutviklingsarbeid i Nord-Troms kommunene trengs et innblikk i oppfatninger yrkesutøverne i sosial- og helsetjenestene selv har når det gjelder hvilke tilbud, hvilken kompetanse og hvilke læringsbehov innen psykisk helseforebyggende arbeid knyttet til barne- og ungdomsmiljøer, som er nødvendige i deres lokalsamfunn. Sentral informasjon om lokale oppvekstbetingelser, risikofaktorer, ressurser og hjelpetiltak skal i dette prosjektet søkes blant de som jobber direkte i tilknytning til arenaer med innflytelse på barn og unges psykiske helse. Etter endt gjennomføringsfase av forebyggende programmer og andre helsefremmende tiltak som initieres av RBUP, skal ny informasjon søkes om hvilke erfaringer som er gjort i de relevante fagmiljøene og hvilke endringer som kan identifiseres blant barn og unge.

Prosjektleder Toril Jenssen

Kartleggingsprosjekt Barn i mottak

Ett års pilotprosjekt som har som mål å kartlegge psykisk helse hos barn som lever i flyktningsmottak i region nord. Målgruppa for kartlegging er både barn som lever i mottak sammen med foreldre og enslige mindreårige asylsøkere. Prosjektet skal kaste lys over risikofaktorer og faremomenter knyttet til psykiske problemer, samt identifisere forhold som virker beskyttende med tanke på utvikling av dårlig psykisk helse.

Prosjektleder Camilla Lauritzen

De Utrolige Årene (DUÅ)

Et randomisert kontrollgruppedesign i universalforebygging av atferdsproblemer.

1 stipendiat. Prosjektleder er professor Willy-Tore Mørch. Professor Willy-Tore Mørch hadde forskningsfri i 2006

De utrolige årene planlegger et nytt forskningsprosjekt om evaluering av skole- og barnehageprogrammet. Det ansettes en ny stipendiat i 2007. Forskning på det universalforebyggende programmet pågår og datainnsamlingen for pre-og post tital ble utført i 2006. Ferdigstilling av publikasjoner fra det kliniske prosjektet pågikk i 2006.

Den nasjonale implementeringen av De utrolige årene ble gjennomført stort sett etter planen. Det ble avholdt 7 work-shoper i foreldreprogrammet med 138 deltagere som er starten på en sertifiseringsprosess på ca 1 ½ år. Det ble avholdt 1 work-shop i skole-og barnehageprogrammet med 12 deltagere som skal skoles med sikte på deltakelse i forskning. Det ble ikke avholdt ny utdanning i Dinosaurusskolen i 2006.

Finansiering:

DUÅ er finansiert av Sosial- og helsedirektoratet.

1.5 Ekstern finansiering

RBUP Nord finansieres av sosial- og helsedirektoratet.

Inntekter

Bevilgninger fra Sosial- og helsedirektoratet	-32 746 526,00
Andre inntekter og periodiseringer	2 192 771,42
Sum inntekter	-30 553 754,58

Kostnader

Lønn	10 899 808,01
Drift	18 398 014,03
Utstyr	1 255 932,54
Sum kostnader	30 553 754,58

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Navn	Tittel på konferansen	Land/by	Tidspunkt	presentasjon, poster/ foredrag e.l
Sturla Fossum	World Conference - Society for Prevention Research	Norge/Oslo	11-13.11.06	presentasjon
Sturla Fossum	Atferdssenterets konferanse	Norge/Oslo	24-25.11.07	presentasjon Ledelse
Amy Holtan	Regionsenterkonferansen RBUP Nord	Norge/Tromsø	05-06.10.06	Posterpresentasjon
Amy Holtan	<i>Fostering Caring Masculinities, Avslutningskonferanse EU prosjekt</i>	Girona, Spania	20-22.10.06	Presentasjon
Amy Holtan	Nordisk Barnevernkongress	København, Danmark	26-29.8.06	Presentasjon
Amy Holtan	World Conference - Society for Prevention Research	Norge/Oslo	11-13.11.06	Presentasjon
Amy Holtan	Seminar Familier- mangfold og myter. Kvinnforsk, Universitetet i Tromsø.	Norge/Tromsø	28.09.2006	Presentasjon
Amy Holtan	Regional forskningskonferanse innen medisin og helse 2006	NorgTromsø	01-02.11.06	Posterpresentasjon
Camilla Lauritzen	UDI konferanse "Barn i Mottak"	Norge/Oslo	29.11.2006	
Kåre S. Olafsen	Seminar Institutt for psykologi, Universitetet i Cagliari	Italia/Cagliari	08/10.02.06	presentasjon
Kåre S. Olafsen	Early intervention, Aline Centre for Infants	Norge/Oslo	26-28.04.06	presentasjon
Kåre S. Olafsen	Nordisk forening for spedbarns utvikling	Norge/Trondheim	27-28.10.06	presentasjon
Kåre S. Olafsen	Regional forskningskonferanse, Helse Nord 2006	Norge /Tromsø	01-02.11.06	presentasjon
Kåre S. Olafsen	Barne- ungdoms- og familietaten (Bufetat)	Norge/Tromsø	07.12.2006	presentasjon
Helene Eng	World Conference: Developing Resilience and Strength Across The Life Span"	Norge/Oslo	11.-13.10.06	presentasjon
Helene Eng	Regionsenterkonferansen RBUP Nord	Norge Tromsø	05.-06.10.06	
Frode Adolfsen	Internasjonal konf. Sped og små barn	Oslo	28.04.2006	
Frode Adolfsen	Atferdssenterets konferanse	Oslo	24-25.11.06	
Frode Adolfsen	World Conference - Society for Prevention Research	Oslo	11-13.10.06	abstract
Wenche Figenschow	World Conference: Developing Resilience and Strength Across The Life Span"	Norge/Oslo	11.13.10.06	
Wenche Figenschow	Regionsenterkonferansen RBUP Nord	Norge, Tromsø	05.-06.10.06	

Stein Erik Ulvund	Regionsenterkonferansen RBUP Nord	Norge/Tromsø	05.-06.10.06	
Sofie Normann	FORSA, Sosialt arbeid ved et veiskille	Norge/Bergen	30.11-01.12.06	
Siv Kvernmo	World Conference: Developing Resilience and Strength Across The Life Span"	Norge/Oslo	11.-13.10.06	
Siv Kvernmo	Regionsenterkonferansen RBUP Nord	Norge/Tromsø	05.-06.10.06	
Siv Kvernmo	Regional forskningskonferanse innen medisin og helse 2006.	Norge/Tromsø	01-02.11.06	Medlem i bedømmelseskomiteen
Siv Kvernmo	Forskning nytter - Norges Forskningsråd/ program for psykisk helse	Oslo/ Norge	31.03.06	Presentasjon
Siv Kvernmo	Internasjonal konferanse Aboriginal mental health	Cairns/Australia	01.-05.09.06	
Siv Kvernmo	IACAPAP-	Melbourne/Australia	05.-08.09.06	
Siv Kvernmo	Konferanse Ungdom og rus, Utekontakten, RBUP Nord og BUP-UNN	Tromsø/Norge	01.03.2006	Presentasjon
Siv Kvernmo	Konferanse om folkehelse, Fylkesmannen i Troms	Tromsø/Norge		Presentasjon
Simon-Peter Neumer	The 4 th World Conference: The promotion of mental health and prevention of behavioral disorders. Developing resilience and strength across the life span.	Norge/Oslo	12.10.2006	Presentasjon
Willy-Tore Mørch	The 4 th World Conference: The promotion of mental health and prevention of behavioral disorders. Developing resilience and strength across the life span.	Norge/Oslo	12.10.2006	Presentasjon
Roman Koposov	The 4 th World Conference: The promotion of mental health and prevention of behavioral disorders. Developing resilience and strength across the life span.	Norge/Oslo	12.10.2006	presentasjon
Charlotte Reedtz	The 4 th World Conference: The promotion of mental health and prevention of behavioral disorders. Developing resilience and strength across the life span.	Norge/Oslo	12.10.2006	presentasjon
Sverre Utseth	The 4 th World Conference: The promotion of mental health and prevention of behavioral disorders. Developing resilience and strength across the life span.	Norge/Oslo	12.10.2006	presentasjon

Toril Jenssen	Norsk sosiologforenings vinterseminar	Skeikampen	27-29.01. 2006	
Toril Jenssen	SHdir, Idékonferanse veileder i psyk.helsearb.for barn/unge	Oslo	28.02.2006	presentasjon
Toril Jenssen	Ungdom og rus i Tromsø; Ka skjer? Ka ser vi? Ka gjør vi?	Tromsø	01.03.2006	
Toril Jenssen	International Co-operation in Social Work/Pomor III conf	Bodø	12-14.06.2006	presentasjon
Toril Jenssen	Forskning i fri form: I see what you mean	Tromsø	22.09.2006	
Toril Jenssen	The 4th World Conference: The promotion of mental health and prevention of behavioral disorders. Developing resilience and strength across the life span.	Norge/Oslo	12.10.2006	presentasjon

1.6.2 Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid

Registrering av publikasjoner skjer i FRIDA (Forsknings Resultater og Informasjon for Dokumentasjon av vitenskapelige Aktiviteter) og skal ikke tas med i årsrapporten fra og med 2006.

Forskningsprogrammets tittel/navn	Navn på de land de andre partnerne kommer fra	Navn på finansieringskilder
Behandling av utagerende ungdom på institusjon	Sverige	Barne- og likestillingsdepartementet.
Kinship Care Systematic Review	US	Socialstyrelsen i Sverige
Forebyggingsenheten	Nederland	Nordisk Campbell Center (NC2), Socialforskningsinstituttet (SFI)
Child, Gender, Welfare in Comparative Social Work	Norge, Guatemala, Sør Afrika, Cuba, Mali	Nasjonalt program for forskning og utdanning (NUFU)

1.9 Representasjon i Universitetets organer

Amy Holtan

- Leder av styringsgruppa for prosjektet Støtte til seksuelt misbrukte barn
- Leder av programstyret

Siv Kvernmo

- Medlem av lederteam RBUP Nord

Hanne Berg Lorentsen

- Medlem av lederteamet ved RBUP Nord

Berit Salvesen

- Leder av lederteam fra 28.08.06

Gørill Warvik Vedeler

- Leder av lederteam ved RBUP Nord til 28.08.06. Medlem fra 29.08.06

1.10. Representasjon i organer utenom Universitetet

Frode Adolfsen

- Referansegruppe Sosial- og helsedirektoratet; Veileder Psykisk helsearb for barn og unge i kommunene
- Styringsgruppe psykolog i kommunale tjenester
- Referansegruppe Forsah
- Programkomité regionkonferansen

Sturla Fossum

- Medlem av forskningsutvalget i psykiatri ved NNPF

Amy Holtan

- Nord-Norsk Kontaktmøte i sosialt arbeid. HIBO

Toril Jenssen

- Ref.gruppe HIBO Kompetansemøter som metode
- Red.gruppe HIBO, Journal of Comparative Social Work

- Nord-Norsk kontaktmøte i sosialt arbeid. HIBO

Siv Kvernmo

- Medlem av styringsgruppe og undervisningsutvalg i utdanningsprosjektet Rekruttering og spesialisering av leger til barne- og ungdomspsykiatri i Helseregion Nord (forankret i Helse Nord)
- Medlem av styringsgruppen ”unge med sammensatte behov” forankret i Tromsø kommune
- Medlem i arbeidsgruppe multiaksialt diagnostikk i BUP
- Medlem av konferansekomiteen for Norgs Forskningsråds konferanse i psykisk helse

Kirsti Lenschow

- Medlem av styringsgruppe for Prosjekt Forsøk med familiesenter (forankret i Sosial- og helsedirektoratet)

Hanne Berg Lorentsen

- Regionalt utdanningsutvalg (barnepsykiatri)

Willy-Tore Mørch

- Medlem av forskernettverk i Utdanningsdirektoratet
- Leder av styringsgruppen til prosjekt ”De utrolige årene” (samarbeid med RBUP Midt)

Berit Salvesen;

- Medlem av styringsgruppe og undervisningsutvalg i utdanningsprosjektet Rekruttering og spesialisering av leger til barne- og ungdomspsykiatri i Helseregion Nord (forankret i Helse Nord) (fra 28.08.06)
- Medlem av styringsgruppe for Prosjekt De utrolige årene (fra 28.08.06)
- Medlem av styringsgruppen ”unge med sammensatte behov” forankret i Tromsø kommune

Gørill Warvik Vedeler

- Medlem av styringsgruppe og undervisningsutvalg i utdanningsprosjektet Rekruttering og spesialisering av leger til barne- og ungdomspsykiatri i Helseregion Nord (forankret i Helse Nord) (frem til 28.08.06)
- Medlem av styringsgruppe for Prosjekt Forsøk med familiesenter (forankret i Sosial- og helsedirektoratet)
- Medlem av styringsgruppe for Prosjekt De utrolige årene (til 28.08.06)

2. UNDERVISNING

Ved RBUP Nord er undervisningsaktiviteten organisert i mastergradsprogram, videreutdanning, kurs og konferanser. Utdanningsstatistikk for 2006 er rapportert til det Medisinske fakultet.

I januar 2006 hadde vi oppstart av erfaringsbasert master i barn og unges psykiske helse. Programstyret har blitt etablert og det har til sammen vært 4 møter i 2006. Vi bestreber oss på å arbeide målrettet med kvalitetssikringsarbeidet både i programstyret og i den administrative- og vitenskapelige gruppen her på RBUP. Følgende forhold har vi særlig fokusert på i kvalitetssikringsarbeidet av undervisningen:

- læringsmål
- organisering av læringsarbeidet (helhetlig)
- arbeidsformer
- undervisningsomfang
- tilrettelegging av utvekslingsopphold (internasjonalisering)
- arbeidskrav til studentene
- eksamens- og sensurordninger

- opptaksrutiner
- utdanningsplaner
- rapporter på frafall og gjennomføring
- faglige lederes og beslutningsorganers ansvar.

Kvalitetssikringsarbeidet vil være et kontinuerlig arbeid som også følges opp i 2007.

En videre oppsummering av kvalitetssikringsarbeidet for 2006 er å få til følgende pkt i løpet av 2007:

- **Informasjon** til studentene kan bli bedre i form av studieadministrative rutiner og tilgjengelig informasjon.
- **Behov for relevante undervisningslokaler**, utrede og beskrive behovet for undervisningslokaler, utstyr, lesesalsplasser og annet nødvendig for undervisningsaktiviteten. Da mye av undervisningen bygger sin læringsmetodikk på alternativer til tavleundervisning/forelesning har vi et utstrakt behov for undervisningsrom istedenfor auditorier. MH-bygget har flest auditorier og svært få undervisningsrom. Som eksempel nevnes at dersom U 8.121 er opptatt finnes det ingen alternativer som RBUP Nord har tilgang til å booke gjennom bruk av SDMH.
- **Fagutvikling av fordypningen sosialt arbeid**, se nærmere på struktur, innhold og koordinering med RBUP Midt. I utviklingsarbeidet blir det viktig å holde kontakt med fagfeltet, FO og de andre regionsentrene
- **Evaluerer Integrert forståelse av barn og unges psykiske helse**, vi ønsker å gjøre noen justeringer både i forhold til innhold og form av dette emnet. Viktig at emnet sterkere forankres i vår faste vitenskapelige stab.
- **Fagutvikling av klinisk barne- og ungdomspsykologi**, for svak rekruttering av studenter til emnet. Øke samarbeidet med Helse Nord, samt vurdere oppstart av utdanningspilot etter mal av barnepsykiatriprosjektet.
- **Evaluerer av miljøterapi**, sikre at utdanningen leverer god kvalitet og er i tråd med hva fagfeltet har behov

Det bør ellers nevne at vi har hatt flere vellykkete faglige arrangementer i form av kurs og konferanser. Dette er aktiviteter som også følges opp i 2007.

De Utrolige Årene (DUÅ)

All undervisning om De utrolige årene er knyttet til opplæring av nye gruppeledere.

3. SERVICE OG FORMIDLING

3.2 Forsknings- og utredningsoppdrag

Navn	Oppdrag
Sturla Fossum	Evaluere implementeringskvaliteten av MultifunC på norske barnevernsinstitusjoner. Evaluere effekten av MultifunC.
Camilla Lauritzen	Pilotprosjektet "Barn i Mottak", Kartlegging av psykisk helse
Siv Kvernmo	- Prosjektleder Ungdomsundersøkelsene i N-Norge - Tromsø 6: Ungdomsundersøkelsen, medlem av styringsgruppen - Ung i Nord: Prosjektleder - BUP Nord: prosjektleder
Toril Jenssen	Veileder på pilotprosjektet "Barn i Mottak"
Toril Jenssen	Deltar i Mentor 4 prosjektet v/UITØ
Amy Holtan	Prosjektleder Prosjekt: Utfall og oppøvelse av fosterhjemstiltak
Amy Holtan	Kinship Care Systematic Review på oppdrag fra Nordic Campbell
Amy Holtan	Evaluerer av gruppeveiledning på oppdrag fra Barnevernets Utviklingssenter i Nord-Norge

3.3 Populariseringsvirksomhet

Det har vært avviklet lokalbaserte arrangement i forbindelse med ”Psykiatridagene” og Verdensdagen for psykisk helse 10.10.06.

Navn	Populariseringsvirksomhet
Frode Adolfsen	Fagdag Modelldistrikt
Toril Jenssen	Cubansk konferansedeltakelse Oslo, finans. av Fellesorganisasjonen for sosionomer, barnevernspedagoger, vernepleier. Okt.2006
Toril Jenssen	Søknad og innvilgelse fra Forskn.rådet til bokutgivelse, dansk forlag

4. UNIVERSITETET SOM ARBEIDSPASS

Mål	Virkemidler	Tiltaksplan 2006	Måloppnåelse
RBUP Nord skal være en trygg virksomhet å være ansatt i	Skape oversikt over organisasjonen	Utarbeide organisasjonskart og arbeidsinstrukser som er tydelig på fordeling av roller, ansvar og oppgaver	På grunn av mange nytilsatte er dette arbeidet ikke fullført i 2006, men prosess startet
	Kompetanseplan	Gjennom medarbeidersamtaler utarbeide kompetanseplan for hver enkelt ansatt, som ender opp i en plan for avdelingen	Startet kartlegging av kompetanse gjennom medarbeidersamtale
Etablere et godt lokalt HMS arbeid	Eget vernombud ved avdelingen	Valg av verneombud. Opplæring av nytt verneombud	Valgt verneombud Helene Eng, verneombud Andrea Jennerwein, vara. Begge startet opplæringsprogram
	HMS plan for avdelingen	Avdelingens ansatte skal sammen utarbeide en HMS plan	HMS plan utarbeidet og godkjent av lederteam høst 06
	Medarbeider-/utviklingssamtaler	Systematisk innføring av medarbeider- og utviklingssamtaler ved avdelingen. Slike samtaler skal avvikles en gang pr år	Alle ansatte fått medarbeidersamtaler.
God informasjonsflyt mellom ansatte og mellom ansatte og ledelsen	Avdelingsmøter	Avvikle to avdelingsmøter pr år, lagt til begynnelsen av hvert semester	Avdelingsmøter avholdt
	Informasjonsmøter	Avvikle informasjonsmøter månedlig	Informasjonsmøter avholdt en gang pr. mnd
	Interne informasjonsbrev	Utsending av informasjonsbrev en-to ganger pr mnd.	Informasjonsbrev utsendt første halvår
	Interundervisning	Internseminar	Internundervisning sammen med BUP/BUK
Etablere profesjonelle og ryddige rutiner for drift av forsknings- og undervisningsvirksomheten	Forsknings-administrasjon	Legge forholdene til rette slik at forskning kan drives profesjonelt og med høys kvalitet.	Fra september 2006 Innføring av forskningsmøter hver mandag

REVMATOLOGISK AVDELING

0. INNLEDNING

Revmatologisk avdeling har som mål å forske, undervise og informere om bakgrunn, utredning og behandling av de forskjellige artitt- bindevev- og vaskulittsykdommer. Avdelingen har i 2006 fått tildelt en stipendiat stilling i fm med et nylig oppstartet prosjekt om genotypering ved autoimmune sykdommer og Gro Østli-Eilertsen som før var ansatt som ekstern finansiert forsker/lektor har tiltrådt stillingen i høst 2006. Avdelingen har dermed nå en stab med 3 spesialister i Reumatologi, en lege som er nesten ferdig utdannet reumatolog og en avdelingsingeniør i 75% stilling. Avd. lederen/stipendveileder har vært i utlandet på forskningstermin første halvåret 2006 og veiledning har dermed blitt gjennomført på elektronisk vis og med noe vekslende resultater. A Becker-Merok har fungert som administrativ leder framtil 01.08.06.

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekter

- Prediktorer for skadeutviklingen hos SLE pasienter (A Becker Merok) – avsluttet i 2006
- Kardiovaskulære hendelser hos SLE pasienter (A Becker Merok)
- RF subtypering og sykdomsforløpet ved RA (C. Nikolaisen, J Nossent) – avsluttet i 2006
- Diagnostisk og prognostisk verdi av antistoffer mot CCP (C. Nikolaisen) avsluttet i 2006
- Biomarkører og DMARD behandling ved RA (C Nikolaisen) oppstart 2006
- Anemi ved RA: forekomst og korrelasjon med inflammasjons parametre (C Nikolaisen) oppstart 2006
- SKANDNA: Multisenter studie om diagnostisk verdi av anti-dsDNA antistoffer (J Nossent/G Østli)
- M Bekterew Insidens og prevalens i Nord Norge (G. Bakland) – avsluttet i 2006
- HLA B27 subtypering ved M Bekterew (J Nossent/ G Bakland) –oppstart 2006
- Psoriasis artritt i Nord Norge (Nossent) –oppstart 2006
- Spyttkjertel scintigrafi ved M Sjøgren (AM Henriksen, J Nossent) avsluttet i 2007
- Forekomst av Adult onset Still's sykdom i Nord Norge (K Evensen)- avsluttet i 2007
- Alfa-actinin antistoffer ved SLE (A Becker-Merok) – avsluttet i 2006
- BAFF levels and disease activity in systemic autoimmune disease (Becker) avsluttet 2006
- BAFF genotyping in systemic autoimmune disease (Østli) oppstart 2006

1.4 Eksterne prosjekter:

- Koronar vaskulitt hos reumatikere (I. Hollan, T Myrmel, J Nossent) – Feiring klinikken
- NORBEC: dobbelt blind, randomisert studie hos Bechterew pasienter (multisenter-studie, industri sponset; Nossent, Becker-Merok, Nikolaisen)- avsluttet i 2006
- NORDMARD: prospektiv, longitudinelt registrering av DMARD bruk hos polyartritt pasienter (multisenter, nasjonalt studie) - pågående

1.5 Ekstern finansiering

All ekstern finansiering som Reumatologisk avdeling har anvendt har vært regnskapsført ved Uitø.

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

C Nikolaisen:

- EULAR annual meeting , Amsterdam, 21.-25. juni.,
- Regional forskningskonferanse innen medisin og helse. Tromsø, 1.-2.november,
- Muntlig presentasjon 02.11:”Diagnostisk verdi av ulike biomarkører for Rheumatoid Artritt”. (KSF-37 i Abstract-boka s. 95).

- Muntlig presentasjon 02.11: "Aktuelle biomarkører ved valg av DMARD til pasienter med nydiagnostisert Rheumatoid Artritt" (KSF-38 i Abstract-boka s.96).
- Kurs for "Pasient Partnere". Opplæring av ny representant og oppfriskning for de erfarne. Tromsø, reum.avd., UiT, 31.01.06, kl.17-19
- Kurs for studentrepresentanter i leddundersøkelse. Studentene ved med. embetsstudium læres hand- og fot-undersøkelse slik at de kan lære opp andre studenter i dette. Ferdighetslaben, UNN, 01.02. og 15.02. kl. 15 – 16.30.
- Referering og kritisk vurdering av artikkelen "Anemia of chronic disease in rheumatoid arthritis is associated with increased apoptosis of bone marrow erythroid cells: improvement following anti-tumor necrosis factor- α antibody therapy" av H.A Papadaki et al., Blood 2002,100; 474-82 ved fredagsseminar, IMB, 17.02.06. Referering og kritisk vurdering av artikkelen "NK and NKT cell function in immunosenescence" review by E. Mocchegiani and M. Malavolta, Aging Cell, 2004, 177-184 ved fredagsseminar, IMB, 28.04.06. "Fibromyalgi".
- Foredrag ved Universitets Pedagogisk Seminar (UPS), UiT 07.09.06."Hva er "reumaprøver". Hvordan skal de brukes og tolkes?"
- Kurs for leger om Inflammatoriske reumatiske sykdommer arrangert av Legeforeningen, Tromsø, 04.10.06. Biomarkører ved RA. Om RF og anti-CCP". For immunologer og reumatologer ved Imm. Avd., UNN, 10.10.06. Referering og kritisk vurdering av artikkelen "A survey of British rheumatologists' DMARD preferences for rheumatoid arthritis" av P. Jobanputra et al., Rheumatology, 2004,43:206-210 ved fredagsseminar, IMB, 24.11.06.

K Nilsen:

- Autoimmunity Congress, Sorrento, nov 2006 PCR –kurs ,Stavanger

G. Østli Eilertsen:

- 14. -15. januar: "Bevegelse arrangert" av MSD, Oslo. 6. – 7. september: "Style for medical and life-science writing in English" 10. – 11. oktober: "Statistikk, SPSS."
- 19. - 23. juni, EULAR, Amsterdam.
- 16. - 19. august, SCR 2006, Reykjavik
- 10. - 15. november, ACR 2006, Washington
- 1. - 2. november, Regional forskningskonferanse innen medisin og helse. Immunologisk faggruppe, artikkelpresentasjon:
- 24. februar: Stohl et al:"BAFF overexpression and accelerated glomerular disease in mice with an incomplete genetic predisposition to systemic lupus erythematosus." 17. november: Mackay et al:"The role of BAFF/APRIL system on T-cell function." Lavie et al:"Increase of B-cell activation factor of the TNF family (BAFF) after rituximab: insight into a new regulation system of BAFF production." –
- Revmatologisk faggruppe, artikkelpresentasjon: 20. mars: "Hypocomplementaemic urticarial vasculitis syndrome."
- 16. - 19. august, SCR 2006, Reykjavik : posterpresentasjoner 1. Eilertsen GØ, Becker-Merok A, Nossent H. Increasing prevalence of systemic lupus erythematosus in Northern Norway due to stable incidence and prevalence. 2. Eilertsen GØ, Nossent H. Erythroleukaemia complicating hypocomplementemic urticarial vasculities. Report of an unusual disease course.
- 10. - 15. november, ACR 2006, Washington posterpresentasjoner Eilertsen GØ, Becker-Merok A, Nossent H. Increasing prevalence of systemic lupus erythematosus in Northern Norway due to stable incidence and prevalence
- 1. - 2. november, Regional forskningskonferanse innen medisin og helse (posterpresentasjon) Eilertsen GØ, Becker-Merok A, Nossent H. Increasing prevalence of systemic lupus erythematosus in Northern Norway due to stable incidence and prevalence.

A Becker-Merok

- 11.01.-16.02.06 hospitering ved "Arthritis Research Laboratory, Hanson Institute, Royal Adelaide Hospital" og "Rheumatology Unit, Royal Adelaide Hospital" i Sør-Australia.
- 21.-22.03.06 Training course in Basic Real-Time PCR, Applied Biosystems, Stavanger

- 19.-23.06.06 EULAR, Amsterdam. 16.-19.08.06 SCR 2006, Reykjavik Becker-Merok, Andrea; Kalaaj, M; Haugbro, K; Nikolaisen, Cathrin; Nilsen, K; Rekvig, OP; Nossent, Hans C. Alpha-actinin binding antibodies in systemic lupus erythematosus and their relation to ANTI-dsDNA antibodies and nephritis. *Scandinavian Journal of Rheumatology* 2006; 35-39 [Poster]. Becker-Merok, Andrea; Nossent, Hans C. Longitudinal study of B-lymphocyte activating factor levels in systemic lupus erythematosus. *Scandinavian Journal of Rheumatology* 2006;35:39-39[Poster]
- .1. - 2.11.06 Posterprestasjon: Regional forskningskonferanse innen medisin og helse. Becker-Merok, Andrea; Nossent, Hans C . Longitudinal study of B-lymphocyte activating factor levels in systemic lupus erythematosus [Poster]. Becker-Merok, Andrea; Kalaaji, Manar; Haugbro, K; Nikolaisen, Cathrin; Nilsen, Kirsten Synnøve; Rekvik, Ole Petter; Nossent, Hans C . Alpha-actinin binding antibodies in systemic lupus erythematosus and their relation to anti-dsDNA antibodies and nephritis [Poster]. Foredragsholder: Inflammatoriske revmatiske sykdommer,
- 04.10.06-06.10.06, Tromsø. Arrangert av Universitetet i Tromsø og Dnlf. Tema: Intraartikular leddpunksjon. Foredrag og praktiske øvelser. Foredragsholder: Kurs: Kvalitets- og forskningsregistre Klinisk nytteverdi i Norsk Revmatologi,
- 25.10 - 26.10.2006, Haugesund Arrangert av Norsk Revmatologisk Forening og Dnlf Tema: SLE registeret Tromsø

H Nossent

- Autoantibody testing- what we (don't) need [Vitenskapelig foredrag]. Reserach seminar; Adelaide, 15.01.2006 - 15.09.2007. Lupus nephritis -any new ideas ?[Vitenskapelig foredrag]. Rheumatology Seminars; Adelaide 17.04.2006 Update on antinuclear antibody testing [Vitenskapelig foredrag]. Grand Rounds;Royal Adelaide Hospit
- 25.03.2006 Oral presentasjon: BAFF promotor polymorphisms in relation to autoantibody profiles in patients with primary Sjögren's syndrome [Vitenskapelig foredrag]. Scand Congress Rheum;
- 14.08.2006 - 16.08.2006. Poster present. Interdependency of autoantibody assays in testing for SLE [Poster]. Scand Congress Rheum; 16.08.2006.

1.6.2 Deltakelse i internasjonale forskningssamarbeid

- Current causes of death in SLE in Europe (Nossent). Collaborative study with University based centres in Germany, Italy, Netherlands, Poland, Russia,, Hungary, Croatia, Slovenia. Organisational but no financial support from the EULAR subcommittee on international trials
- BAFF promotor polymorphisms in relation to autoantibody profiles in patients with primary Sjögren's syndrome. Collaborative study with Dept Rheumat , Royal Adelaide Hosp, Australia
- Early disease activity in SLE. Collaborative study with University based centres in Germany, Italy, Netherlands, Denmark,Poland, Russia,, Hungary, Croatia, Slovenia. Organisational but no financial support from the EULAR subcommittee on international trials)
- Scandna: a multicenter Scandinavian study on the diagnostic impact of antinuclear – and anti-dsDNA antibody assays (Nossent/Østli). Collaborative study with University based centres in Sweden and Denmark. Financial startup support from Helse Nord

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

H Nossent:

- NRF representant i EULAR Steering Committee Investig. Rheumatology
- Styremedlem Eimar Munthe Minnefondet, Oslo
- Medlem (vara) Editorial board, Scand J Rheumatology
- Medlem (vara) Forskningsutvalget Norsk Reumatiker Forbunt

2. UNDERVISNING

Avdelingen satser på målrettet klinisk opplæring av medisin studenter, hvor leddundersøkelse er i fokus. Opplæring foregår i løpet av en intensiv kurs i mindre grupper på 3 studenter over 4 dager i Modul 2 for 6. års medistudenter. Avdelingen har eller forelesninger for 2 .års medistudenter , tannlege studenter og medisin grunnfag studenter. Ekstern undervisning: C Nikolaisen Undervisning

om RA for fysioterapi-studenter, Høgskolen i Tromsø, 15.02.06. G Østli: fysioterapiutdanning_15.
februar: Ankyloserende spondylitt. Systemisk inflammatoriske sykdommer. A Becker-Merok:
20.02.06 Reumatologiforelesning for odontologi studenter, 3 timer

3. SERVICE OG FORMIDLING

3.2 Forsknings- og utredningsoppdrag

- H Nossent: Reviewer for Scand J Rheum, J. Rheum, Nefrol Dial Transpl, PLoS Med, Sem Arthr Rheum

3.3 Populariseringsvirksomhet

- Nikolaisen C. Leddgiktsprøven. Revmatikeren 2006, nr.5, s.4-5.
- Gro Østli-Eilertsen, Rehabiliteringssenteret Nord-Norges Kurbad, pasientundervisning 12. januar: Ankyloserende spondylitt, 26. januar: Fibromyalgi, 16. mars: Revmatoid artritt
- H Nossent: Panel medlem av Nordisk reuma forum (www.nordiskforum.no)

4. UNIVERSITETET SOM ARBEIDSPASS

4.2 Tiltak for å skape helhetstenkning og fellesskapsfølelse blant ansatte og studenter

- Felles julebord ble arrangert for avdelingens ansatte og pasient partnere

4.3 Tiltak for å gjøre avdelingens lokaler og utstyr mer funksjonelle og inspirerende

- planlegging av ombygging med pre-PCR rom ble satt i gang; forventes ferdigstilt 2007.

4.4 Opplæring personalutvikling og likestilling

- C Nikolaisen Universitets Pedagogisk Seminar (UPS),
- K Nilsen: PCR kurs Stavanger, mars 2006

4.6 Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

- HMS kontroller/oppdateringer ble gjennomført etter anbefalinger

ØRE-NESE-HALSAVDELINGEN

0 INNLEDNING

ØNH-avdelingen hadde følgende bemanning på universitetssiden i 2006:

- Professor II Einar Laukli (avd.leder)
- Førsteamanuensis II Niels Christian Stenklev
- Amanuensis II Ole Vik
- Amanuensis II Gregor Bachmann-Harildstad
- Amanuensis II Elin Myrvoll
- Amanuensis II Oddveig Leknessund
- Ledende forskn.tekniker Ronald Andersen

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekt

Gregor Bachmann-Harildstad

1. Diagnostikk av CSF-lekkasje (Dr.gradsprosjekt, veileder N.C. Stenklev)
2. Perilymfelekkasje

Einar Laukli

1. Frekvensspesifikk auditiv elektrofysiologi (Dr.gradsprosjekt for ass.lege Ann Iren Hugstmyr)
2. Binaural høreapparatilpasning i ekkofritt rom

Oddveig Leknessund

1. Orofaryngeal cancer (Dr.gradsprosjekt, veileder prof. L. Uhlin-Hansen, IMB)

Elin Myrvoll

1. Audiologiske parametre ved mekaniske hørseltap og mellomøresykdom (Dr.gradsprosjekt, veileder N.C. Stenklev).

Niels Christian. Stenklev

1. Regenerasjonsevne i sanseepitel hos torsk studert med BRA og EM
2. Tinnitus hos rockere (veiledning 5.årsoppgave)

1.5 Ekstern finansiering

Perilymfelekkasje (Hørselshemmedes Landsforbund) Mekaniske hørselstap (Helse Nord)

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser – internasjonale og nasjonale

Gregor Bachmann-Harildstad

77. Jahresversammlung der Deutschen Gesellschaft für Hals-Nasen-Ohren-Heilkunde, Kopf- und Hals-Chirurgie, Mannheim, Tyskland 24.-28.5.

Regional forskningskonferanse innen medisin og helse, Helse Nord RHF og Det medisinske fakultet, Universitetet i Tromsø, Tromsø 1.-2.11.

Einar Laukli

19. nordiske kongress i audiologi, Stavanger 28.-31.5. 28. International Congress of Audiology, Innsbruck 3.-7.9.

Møte i International Electrotechnical Committee, Electroacoustics, Barcelona 18.-22.9.

Møte i International Organization for Standardization, Acoustics, Madrid 25.-29.9.

Høstmøtet ØNH-foreningen, Oslo 27.-28.10.

Etterutdanningskurs Norsk Teknisk Audiologisk Forening, Oslo 23.-24.11.

Oddveig Leknessund

Høstmøtet ØNH-foreningen, Oslo 27.-28.10.

Elin Myrvoll

Høstmøtet ØNH-foreningen, Oslo 27.-28.10.

1.9 Representasjon i Universitetets organer

Ole Vik

- Medlem i Programstyret for Master i Odontologi.

1.10 Representasjon i organer utenom Universitetet

Gregor Bachmann-Harildstad

- Medlem. i Norsk forening for otorhinolaryngologi, hode- og halskirurgi (ØNH-foreningen)
- Medlem i tysk forening for otorhinolaryngologi, hode- og halskirurgi
- Medlem. i tysk forening for skallebasiskirurgi
- Medlem i europeisk laryngologisk forening
- Medlem. i tysk legeförening for akupunktur
- Reviewer i Clin Chem, Clinica Chemica Acta, Die Pharmazie, Laryngoscope

Einar Laukli

- Formann i Nordisk Audiologisk Selskap
- Associate Editor i International Journal of Audiology
- Norsk repr. og past president i European Federation of Audiology Societies (EFAS)
- Council medl. i International Evoked Response Audiometry Study Group
- Medl. av Collegium ORLAS
- Convenor i ISO/TC43/WG1 (Threshold of hearing)
- Convenor i IEC/TC29/WG10 (Audiometric equipment)
- Medlem i ISO/TC43/WG 9 (Method for calculating loudness level)
- Medlem i IEC/TC29/WG13 (Hearing aids)
- Medlem i IEC/TC29/WG21 (Head and ear simulators)
- Medlem. i Norges Byggstandardiseringsråd, Akustikkutvalget
- Medlem. i Norsk Elektrotekn. komité, NK29 Elektroakustikk
- Medlem i International Society of Audiology
- Medlem. i American Academy of Audiology
- Medlem. i Norsk Akustisk Selskap

Elin Myrvoll

- Medlem i Norsk forening for otorhinolaryngologi, hode- halskirurgi (ØNH-foreningen)
- Medlem i Rådgivende utvalg for kvalitetsforbedring I ØNH-foreningen

Niels Christian Stenklev

- Representant I ØNH-foreningens Audiologiske utvalg
- Varamedlem, fondsutvalg, Legeföreningens utdanningsfond I

- Medlem i Norsk forening for otorhinolaryngologi, hode- halskirurgi (ØNH-foreningen)
- Medlem i Norsk flymedisinsk forening
- Reviewer i Int J Audiol, Laryngoscope

Ole Vik

- Medem. i rådgivende utvalg for hode-halskreft i NOLF (ØNH-foreningen).
- Medlem i spesialitetskomiteen i ØNH.

2. UNDERVISNING

Stadium II, kurs 4 Øye/ØNH

Stadium II, kurs 5, CNS

Stadium IV

Medisin grunnstudium

Odontologstudiet

Undervisningen for medisinerstudentene og i medisin grunnstudium har fulgt samme opplegg som året før. Undervisningsbelastningen er betydelig, og det er spesielt krevende med kurs 4 i januar. Det er dessuten en uheldig overlapping mellom kurs 5 og Stadium IV i februar.

Avholdte kurs

Obligatorisk kurs i nese-bihulekirurgi for utdanningskandidater i ØNH-sykdommer (ansv. Ole Vik)

Obligatorisk kurs i audiologi/otonevrologi for utdanningskandidater i ØNH-sykd. (ansv. Einar Laukli)

Annen undervisning/avholdte kurs

Laukli E. Forelesningsserie ved Audiografutdanningen, Høgskolen i Sør-Trøndelag

Laukli E. Tinnitus-kurs (for tinnitus.rammede), LMS/UNN

Laukli E. Tinnitus og Meniere, Hørselshemmedes Landsforbund, Tromsø

Laukli E. Musikk og hørselskader, Musikkhøgskolen i Tromsø

Laukli E. Hørsel hos eldre, Helsefaghøgskolen i Tromsø

ØYEAVDELINGEN

0. INNLEDNING

Øyeavdelingen IKM har som formål å bidra med en faglig forvarlig undervisning av medisiner studenter om øyets organ relatert til struktur, funksjoner og sykdommer. I tillegg skal avdelingen utvikle forskning relatert til synsorganet.

1. FORSKNING

1.2 Forskningsprosjekt

Basal Forskning-

Alders-relatert makula-degenerasjon (AMD)

Beskrivelse

Alders-relatert makula-degenerasjon (AMD) representerer den vanligste formen for synstap hos eldre i Norge og andre vestlige land. For dem som på denne måten får sitt sentralsyn betydelig svekket, blir kommunikasjons- og bevegelses-muligheter [vesentlig](#) redusert, og livskvaliteten reduseres i mange tilfeller dramatisk. Det eksisterer idag ingen effektiv medisinsk behandling som kan stoppe eller reversere utviklingen av AMD. De behandlinger som tilbys, vil i beste fall kun forsinke utviklingen noe.

For å kunne utvikle en vellykket behandling eller forebygging av AMD, er det absolutt nødvendig å kjenne til de mekanismer som fører til utvikling av AMD. Og for å forstå en slik sykdomsutvikling er det helt nødvendig å kartlegge den normale funksjon i de celler og vev som er involvert. Slik kunnskap finns ikke idag. På tross av en eller to hypoteser som det arbeides etter, vet man altså ikke idag hvilke molekulære og cellulære mekanismer som fører til AMD. På denne bakgrunn erkjennes det at det er behov for nytenkning og oppstilling av nye hypoteser. Med erfaring fra annen paraklinisk forskning, i kombinasjon med kunnskap fra øye-spesialister, presenterer vi her et prosjekt bygget på ideer som er helt nye innen AMD-feltet.

Utviklingen innen den internasjonale AMD-forskning har flatet ut, og de eksisterende hypoteser og forklaringsmodeller er ikke gode nok til å gi ytterligere basal informasjon om patofysiologien bak AMD.

Våre hypoteser om at en av de underliggende årsaker til utvikling av AMD kan være svekket endocytose av slagg-molekyler, har aldri tidligere vært foreslått. Studien er igangsatt. Vi gjør dette på trygg bakgrunn av fremgangsrrike studier i bestemte leverceller ved Avdeling for [Cellebiologi og Histologi](#) (Smedsrød et al).

Vi har nå muligheten til å studere tidligere ukjente funksjoner ved de celler (RPE og CCE) som mistenkes være ansvarlig for utvikling av AMD. Med kunnskap om disse funksjoner håper vi å få nye muligheter til å utvikle behandlingsprotokoller som kan stanse eller reversere AMD.

Isolering av choriocapillaris CCE i dyrermodeller (primært storfe) ble etablert i løpet av høsten 2002 og våren 2003. Dette er en metode som ikke beherskes av andre laboratorier, og som derfor gir oss en unik mulighet til å studere disse cellene i en utstrekning som ingen andre vil være istand til. Preparering av RPE, som er en relativt enkel metode, benyttes av flere andre laboratorier. Vi preparerer RPE både fra gris og storfe. De første forsøkene viser at det foreligger receptor mediert endocytose i RPE.

[Prosjektet studerer endocytose og intracellulær transport og prosessering av slagg-makromolekyler v.h.a. isotop-merking, konfokal-mikroskopi og immuno-elektron-mikroskopi. Disse teknikker, som beherskes ved avdeling for Cellebiologi og Histologi ved IMB, vil benyttes til å kartlegge](#)

Deleted: ¶

ultrastrukturellen og molekylærbiologiske aspekter rundt endocytose-forløpet i RPE og CCE. Videre brukes radioaktive prober, primært ¹²⁵I-merkede slagg-makromolekyler. Slik metodikk, som det er grunnleggende erfaring om ved Avd for Cellebiologi og Histologi, vil gi mulighet til å høste nyttig informasjon, bl.a. vedr. reseptor-ligand-spesifisitet og affinitets-målinger.

Følgende resultater foreligger: Fluorescens-merket formaldehyd-behandlet albumin (FSA, en mye benyttet modell-ligand i studier av den s.k. scavenger-reseptoren) og AGEs endocyteres av RPE både fra gris og storfe. Endocytosert fluorescens-merket FSA i RPE er undersøkt elektronmikroskopisk og showed to accumulate in endocytic vesicles. Her er det benyttet immuno-gull-elektron-mikroskopi. I disse forsøkene er ultratynne snitt inkubert med spesifikke antistoff mot fluorescens-adduktet; deretter er det inkubert med Protein A som er pre-konjugert med kolloidalt gull. Dette kolloidale gull er synlig ved elektronmikroskopiske undersøkelser, og viser at det endocyterte fluorescens-merkete FSA transporteres til organeller som minner om lysosomer. Dette vil måtte verifiseres med ytterligere forsøk i tiden som kommer, der lysosomene skal pre-merkes, slik at vi med sikkerhet kan slå fast hvorvidt det endocyterte materialet virkelig akkumulerer i disse organellene.

Studier med CCE viser at disse cellene endocyterer både FSA (fluorescens-merket og ¹²⁵I-merket) og AGE (fluorescens-merket og ¹²⁵I-merket). The endocytosis of these macromolecules are specific receptors mediated, in which scavenger receptor stabilin-1 and -2 were found to be the major endocytic receptors for AGEs in CCE cells.

Deleted:

Ressurser:

Prosjektet ivaretas gjennom et tett samarbeid med Avdeling for Eksperimentell Patologi. En Dr grads kandidat (dr med) er per tid knyttet til prosjektet.

Veileder til kandidaten og prosjektet er prof. Bård Smedsrød og Xipu Liu.

Klinisk Forskning

Diabetes Retinopati

Som ledd øyeavdelingens arbeid med utvikling av en langsiktig strategisk forskningsprogram har vi forberedt et samarbeid med Tromsø Studien – (Tromsø 6) ledet av Institutt for Samfunnsmedisin. ISM/IKM er nå blitt tildelt finansiering fra NFR, Helse og Rehabilitering Fondet og Helsenord, foreløpig for en stipendiat og prosjekt driftsmidler for øyebunnsfotografering av deler av befolkningen som inviteres til å delta i Tromsø 6.

På verdensbasis har 171 millioner mennesker Diabetes sykdom, de aller fleste med såkalt type 2 diabetes, og det er antatt at innen 2030 vil dette tallet stige til 238 millioner. Verdens helseorganisasjon antar at den totale dødelighet forårsaket av Diabetes er 5.2% av årlig dødsfall på verdens basis. I Norge har 90 000 nordmenn kjent diabetes men like mange har antagelig ukjent diabetes.

Diabetes Retinopati (DR) (øyebunns forandringer som følgetilstand av Diabetes) er i dag den hyppigste komplikasjon til Diabetes. Personer med DR sykdom har en 25x økt risiko for blindhet og er den viktigste årsak til blindhet i de under 75 år i Europa og Amerika 15-20 år etter sykdom DR hos alle med type 1 diabetes; 60% hos type 2.

Prosjektets hovedformål er å beskrive forekomst av DR i Tromsø's befolkning og relatere dette til Diabetes sykdoms varighet og kontroll målt ved en rekke parameter.

Ressurser:

Prosjektet ivaretas gjennom et tett samarbeid med Seksjon for Epidemiologi og Medisinsk Statistikk En Dr grads kandidat (dr med) er per tid knyttet til prosjektet. Hovedveileder er Professor Inger Njølstad. Biveileder er Førsteamanuensis Torkel Snellingen

Internasjonale nettverk

- Prof. Robert S. McCuskey, Dept. Cell Biology and Anatomy, University of Arizona, USA (Subject of collaboration: obtain human eyes from American eye banks and prepare the sections.)
- Prof. Ningpu Liu, Vitreo-Retinal Services, Tong Ren Hospital, Capital University of Medical Science, China (Subject of collaboration: obtain human eyes from Chinese eye banks and prepare the sections.)
- Prof. Sergij Goerdts, Dept. Dermatology and Venereology, University of Heidelberg, Germany (Subject of collaboration: provide Stabilin knock-out mice.)

1.5. Ekstern finansiering:

Aldersforkning

AMD-prosjektet har mottatt støtte fra Senter for aldersforskning i Tromsø (SAT), NFR, og Norges Blindforbund

NFR, HR, Helsenord

1.6.1 Foredrag ved internasjonale møter:

Annual meeting of Association of Research in Ophthalmology and Vision in 2006, Fort Lauderdale, FL, USA

“Expression of Stabilins in Bovine Choriocapillaris Endothelial Cells”

R.Li^{1A,1B}, P.McCourt^{1B}, K.Schledzewski², S.Goerdts², X.Liu^{1A}, B.Smedsrød^{1B}, K.Sørensen^{1B}.

^ADepartment of Ophthalmology, ^BDepartment of Cell Biology and Histology, ¹University of Tromsø, Tromsø, Norway;

²Department of Dermatology, Ruprecht-Karls University Heidelberg, Mannheim, Germany.

2. UNDERVISNING

Undervisning i medisinsk grunnstudium og i legeutdanningen har vært gjennomført etter oppsatte timeplaner og studieplaner. Tilbakemeldingene fra studentene er jamnt over gode, men avdelingen merker sjøl problemer med å gi god nok gruppeundervisning til de store studentkullene. Øyeavdelinga deltar som kursleder i kurskomiteen for kurs IV, og vi er representert i eksamenskommisjonen for Med 200.

KLINISK FORSKNINGSPOST

0. INNLEDNING.

2006 har vært et svært produktivt år for Forskningsposten. Vi har satt rekord gjennom tidene med antall pasientbesøk. Vi opplever stor søknad til avd. og vitenskapelig råd har vært nødt til å gjøre strenge prioriteringer og har måttet avslå søknader pga kapasitetsbegrensninger.

I løpet av året ble 9 nye prosjekter søkt inn. Siden oppstarten i 1992 og til 01.01.07 har det vært søkt inn totalt 189 ulike forskningsprosjekter for gjennomføring ved Forskningsposten. Ca. 25 % av alle studiene som har vært søkt inn har vært oppdragsforskning for industrien. De øvrige er initiert av forskere ved UiTø/UNN. Fra 2006 har alle nye oppdragsforskningsprosjekter blitt avslått av rådet jfr. Prioriteringskriteriene.

I 2006 har vi hatt i alt 2841 pasientbesøk. Disse fordeler seg slik;

Heldøgnsopphold;	1
Dagbesøk (mer enn 5 timer);	218
Poliklinisk besøk;	2622

Det er mer enn en tredobling i totalt antall besøk siden året før (793 besøk i 2005). I løpet av året startet vi opp 5 nye prosjekter og avsluttet 8 prosjekter. Ved årsskiftet 2006/2007 pågikk det 14 ulike forskningsprosjekter.

Organisering

Avdelingen er organisert som en av tre enheter/seksjoner ved Klinisk Forskningssenter. Bjørn Odvar Eriksen sluttet som Avdelingsleder 1.1.06. Elin Evensen var konstituert som avdelingsleder i tillegg til seksjonslederstillingen fra 1.1.06 -9.10.06 i påvente av rekruttering av ny avdelingsleder. 9.10.06 tiltrådte Truls Myrmel som ny avdelingsleder for Klinisk forskningssenter.

2006 var året for nyoppnevning av medlemmer til det vitenskapelige rådet.

Rådets medlemmer fra 2003- 2006:

Leder: Rolf Jorde, Med. avd., IKM (leder) – Vara: John Bjarne Hansen
Medlem: Truls Myrmel, Kirurgisk avdeling, IKM (nestleder) – Vara: Arthur Revhaug
Medlem: Terje Risberg, Kreftavdelingen, IKM – Vara: Tone Nordøy
Medlem: Ole Kristian Tollersrud, Med. biokjemi, IMB – Vara: Anne Ørbo
Medlem: Egil Arnesen, ISM – Vara: Ellisiv Mathiesen
Medlem: May Greta Pedersen, Forskningsposten – Vara: Britt-Ann Winther Eilertsen
Anne Ørbo og Ellisiv Mathiesen har møtt som faste medlemmer siden 2005.

Rådets medlemmer for perioden 2006-2009, oppnevnt april, konstituert august 2006:

Leder: Truls Myrmel, Kirurgisk avdeling, IKM– Vara: Arthur Revhaug
Medlem: Rolf Jorde, Med. avd., IKM– Vara: John Bjarne Hansen
Medlem: Tone Nordøy, Kreftavdelingen, IKM – Vara: Jan Norum
Medlem: Anne Ørbo, IMB – Vara: **Ikke oppnevnt vara ennå**
Medlem: Bjørn Straume, ISM – Vara: Anne-Elise Eggen
Medlem: May Greta Pedersen, Forskningsposten – Vara: Britt-Ann Winther Eilertsen

Sekretær for rådet: Seksjonsleder Elin Evensen

Rådets mandat:

Rådet vurderer og godkjenner prosjektsøknader og foretar prioriteringer mellom disse. Rådets vurderinger skal følges opp i den daglige driften av Forskningsposten. Rådets prioriteringer kan bare fravikes dersom det foreligger tungtveiende grunner for dette og bare etter drøfting med rådets leder, seksjonsleder og avdelingsleder for Klinisk Forskningssenter.

Rådets arbeidsutvalg:

Rådets leder eller nestleder kan, sammen med seksjonsleder og ansattes representant godkjenne uproblematisk prosjektsøknader for gjennomføring ved Forskningsposten. Prosjekter som blir godkjente på fullmakt refereres i rådet.

Møter i 2006: 3 møter med hele rådet og 1 i rådets AU. Nytt råd ble konstituert i august 2006. Truls Myrmel er nå leder av rådet. I 2006 innførte vi en prøveordning med faste søknadsfrister 4 ganger pr. år til Forskningsposten.

1. FORSKNING.**1.2 Forskningsprosjekter.**

Aktiviteten fordeler seg på følgende prosjekter i 2006:

Prosjektnummer og navn. (Prosjektnummer refererer til søknads nr./år ved Forskningsposten)

6/99 "POTA"

Preoperativ oteotridbehandling av pasienter med veksthormonproduserende hypofysesvulster (akromegali).

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Johan Svartberg. Endokrinologisk seksjon, Med. B.

5/03 "SHARP"

Study of Heart and Renal Protection.

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Bjørn Odvar Eriksen Nyremedisinsk avdeling.

6/03 Protokoll nr. WA17042 "MadThera-studien"

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Tove Riise, Revmatologisk avdeling.

Initiert av IDEC & Roche

9/03 "NORMIMS studien"

Nordic Trial of Methylprednisolone as add-on therapy to Interferon-beta for the Treatment of Relapsing-Remitting Multiple Sclerosis.

NB! Forskningsposten utfører bare bentetthetsmåling i denne studien.

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Svein Ivar Mellgren, Avdeling: Nevrologisk avdeling.

2/04 "POPPE studien- a single-blind, randomised placebo-controlled multicentre Proof-of-principle study in patients with acute symptomatic Pulmonary Embolism".

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Trond Børvik.

Med. B.

Initiert av AstraZeneca.

4/04 "Pancreonstudien"

NB! Forskningsposten utfører kun BMD målingene i denne studien.

Hoved og gjennomføringsansvarlig: Øyvind Irtun, Gastrokirurgisk avdeling.

5/04 "Cardiovascular status in women with a previous history of severe preeclampsia".

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Berit Aune., Kvinneklinikken.

12/04: "Epoc studien".

NB! Forskningspostens rolle begrenset.

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Tore Knutsen., Avdeling: Urologisk avdeling.

Initiert av AstraZeneca.

13/04 "WA 17823B Dobbel blind parallell studie av recombinant humant monoklonalt antistoff mot Interleukin-6 reseptor ved Revmatoid artritt".

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Wenche Koldingsnes, Revmatologisk avdeling.

14/04 "Predictive values of strain- and strain-rate echocardiography with dobutamine challenge in surgical revascularization".

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Assami Rösner., Avdeling for hjerte, lunge og karkirurgi.

15/04 "Efficacy of 6 mo. treatment Diazoxide at bedtime preventing betacell demise in newly diagnosed subjects with type 1 diabetes".

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Johan Svartberg., Endokrinologisk seksjon., Med. B.

1/05 "Persistens av MA og betydningen av MA for endring i glukosetoleranse, insulinfrigjøring, insulinfølsomhet og nyrefunksjon over en 13 års periode: en 13 års follow-up studie"

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Ingrid Toft/ Marit Solbu, Nyremedisinsk avdeling.

2/05 "Eldre menn og testosteron"

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Johan Svartberg, Endokrinologisk seksjon., Med. B.

3/05 "Behandling av overvekt vitamin D"

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Rolf Jorde, Endokrinologisk seksjon., Med. B.

6/05 "Metforminbehandling av gravide kvinner med PCOS"

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Kari Flo
Kvinneklivnikken

08/05 "A randomized phase II study comparing Imatinib and the combination of Imatinib and Pegylated Interferon alpha-2B in newly diagnosed non-high risk CML patients in complete hematological remission after Imatinib induction therapy".

Hovedansvarlig forsker: Franz Gruber

Gjennomføringsansvarlig: Anders Vik

Avd. for immunologi og transfusjonsmedisin/ Medisinsk avd.

09/05 "A phase III study comparing Imatinib standard dose (400 mg/day) vs Imatinib high dose (800 mg/ day) in the treatment of newly diagnosed high risk CML in chronic phase".

Hovedansvarlig forsker: Franz Gruber, Blodbanken

Gjennomføringsansvarlig: Anders Vik, Med. avd.

Avd. for immunologi og transfusjonsmedisin/ Medisinsk avd.

12/05 "Natto supplementation to prevent loss of bone mass in women immediately after menopause, a double-blind placebo-controlled randomised controlled trial".

Hovedansvarlig forsker: Vinjar Fønnebo

Gjennomføringsansvarlig forsker: Nina Emaus , NAFKAM

14/05 "Effectiveness of acupuncture-care for treatment of hot flushes among postmenopausal women"

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Anne Sameline Grimsgaard, Klinisk forskningssenter

15/05 "Effekten av kjønn til subjekt og kjønn til eksperimentator på placebo analgesi"

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Magne Arve Flaten, Institutt for psykologi

02/06 "En randomisert, kontrollert, klinisk studie av biofeedback og anale injeksjoner som første alternativ ved anal inkontinens"

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Trond Dehli, Avd. for Gastroenterologisk kirurgi

04/06 "Høy dose vitamin D i behandling av osteoporose hos postmenopausale kvinner"

Hovedansvarlig forsker: Rolf Jorde

Gjennomføringsansvarlig forsker: Guri Grimnes, Med B, Endokrinologisk seksjon

Prosjekter som ble søkt inn i løpet av året men som ikke startet opp i løpet av 2006:

01/06 "Vitamin D tilskudd ved type 2 diabetes"

Hoved- og gjennomføringsansvarlig forsker: Rolf Jorde

Med B, Endokrinologisk seksjon

Prioritert å ikke gjennomføres ved Forskningsposten grunnet manglende kapasitet ved Forskningsposten.

03/06 "Acupuncture Clinic Pilot"

Hoved- og gjennomføringsansvarlig forsker: Tove Riise

Revmatologisk avd.

Avslag i vitenskapelig råd grunnet manglende kapasitet ved Forskningsposten.

05/06 "Populasjonsbaserte undersøkelser av nyrefunksjon og kardiovaskulær risiko i Tromsø 6"

Hovedansvarlig forsker: Bjørn Odvar Eriksen

Gjennomføringsansvarlig forsker: Ulla Dorte Mathisen

Nyremedisinsk avdeling

06/06 "Vitamin D og hjerte-kar sykdom"

Hovedansvarlig forsker: Rolf Jorde

Gjennomføringsansvarlig forsker: Guri Grimnes

Med B, Endokrinologisk seksjon

07/06 "Kan vitamin D tilskudd forebygge beintap hos personer med multipel sklerose? En RCT"

Hoved- og gjennomføringsansvarlig forsker: Margitta Kampman

Nevrologisk avd.

08/06 "Alpha Mannosidosis Natural History"

Hoved- og gjennomføringsansvarlig forsker: Dag Malm, Gastromed. Avd.

09/06 "The role of the placebo effect and active placebo in the treatment of fibromyalgia"

Hoved og gjennomføringsansvarlig forsker: Magne Arve Flaten

Institutt for psykologi, ISV

Søknad trukket grunnet manglende kapasitet ved Forskningsposten i ønsket tidsrom for gjennomføring.

1.5 Ekstern finansiering

Stillinger:

Seksjonen har i 2006 hatt følgende stillingsfordeling:

Seksjonsleder 1/1 stilling

Avdelingssykepleier 1/1 stilling

Sykepleiere 6/1 stillinger

Sekretær ½ stilling

Kontorfagarbeider 1/5 stilling (tilført avd. fra UNN)

Regional studiesykepleier 1/1 stilling (finansiert av KIP midler, Helse Nord)

Bioingeniør ½ stilling (finansiert av KIP midler, Helse Nord)

Seksjonsleder er tilsatt ved IKM. 1,5 stillinger er finansiert fra Helse Nord (KIP midler), mens lønn til øvrig personell og resten av driften finansieres av UNN.

1.6.1 Deltakelse i symposier/konferanser - internasjonale og nasjonale

Klinisk forskningssenter var sekretariatsansvarlig for Den regionale forskningskonferansen innen medisin og helse som ble avviklet i Tromsø 1. og 2.11.06. Dette tok mye av tiden til seksjonsleder i

2006. Elin Evensen og Anne-Sofie Sand var hhv. Leder og medlem av sekretariatet. Øvrig personale ved Forskningsposten bidro både i planleggingsarbeidet og i det praktiske arbeidet før og under konferansen.

Forskningsposten ble presentert med stand og poster under konferansen.

Resultatene fra Forskerundersøkelsen ved UNN fra 2005 ved Bjørn Odvar Eriksen og Elin Evensen ble presentert som muntlig innlegg av Bjørn Odvar Eriksen, under sesjonen helsetjenesteforskning på den regionale forskningskonferansen.

1.8. Doktorgrader

1 doktorgrad avlagt i 2006, ved Farahnaz Saleh, basert på forutgående prosjekter ved Forskningsposten.

3.0 SERVICE OG FORMIDLING

Arbeidet med å profilere og markedsføre Forskningsposten og Klinisk forskningssenter internt på UNN og i Helse Nord, fortsatte også i 2006.

Gjennom arbeidet med Forskningskonferansen fikk vi mye positiv profilering og markedsføring til ledere og fagfolk i hele regionen.

Det å gjøre senteret og dets tjenester bedre kjent i hele helseregionen med tanke på økt forskningsaktivitet er fortsatt en aktuell og prioritert oppgave for hele Forskningssenteret.

3.3 Populariseringsvirksomhet

- I forbindelse med forskningsdagene 2006 fikk Forskningsposten en serie på 5 intervjuer i Nordlys. Her profilerte man et utvalg prosjekter (4) på Forskningsposten via intervju med forsøkspersonene og forskerne. Dette var prosjekt 14.04 ved Assami Røssner, 2.05 ved Johan Svartberg, 3.05 ved Rolf Jorde og 14.05 ved Sameline Grimsgaard. I tillegg fikk vi et oppslag med seksjonsleder Elin Evensen og avdelingssykepleier Elin Hanssen, om Forskningspostens rolle i forskningen. Fokus i intervjuene var også viktigheten av frivillige forsøkspersoner og den innsatsen de bidrar med.